



REGIONALE SCHOLENGEMEENSCHAP
TROMP MEESTERS

SCHOOLPLAN 2015-2019

Datum: 15 januari 2016

Periode: 2015-2019

Voorgenomen besluit brede schoolleiding: 11 januari 2016

Advies/instemming medezeggenschapsraad: 29 maart 2016

Definitief besluit brede schoolleiding: 11 april 2016

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord.....	4
Hoofdstuk 1 RSG Tromp Meesters.....	5
1.1 Algemene Schoolgegevens	5
1.2 De organisatie van de school.....	6
1.3 Het huidige organisatiemodel van de school.....	7
1.4 Naar een nieuwe organisatiestructuur 2015 - 2019.....	8
Hoofdstuk 2 Schoolontwikkeling	9
2.1 Missie en visie	9
2.2 Leerstrategie.....	9
Hoofdstuk 3 Het onderwijskundig beleid	10
3.1 Pedagogiek.....	10
3.1.1 Leren in Veiligheid	10
3.1.2 It's Learning	10
3.1.3 Talentontwikkeling	11
3.1.4 Zomerschool.....	12
3.1.5 Ontwikkelen/professionaliseren pedagogische attitude	12
3.1.6 Decanaat	12
3.2 Didactiek.....	13
3.2.1 Effectieve didactiek	13
3.2.2 RTTI	13
3.2.3 Opbrengstgericht werken/doorlopende leerlijn	14
3.2.4 Leermiddelenbeleid	14
3.3 Leer- en leefklimaat	15
3.4 Omgeving	15
Hoofdstuk 4 Personeelsbeleid	16
4.1 Visie op personeelsbeleid	16
4.2 Opbrengstgericht werken.....	16
4.3 Opleiden in de school	17
4.4 Formatiebeleid.....	18
4.5 Taakbeleid.....	19
4.6 Doelgroepenbeleid.....	19
4.7 Loopbaanbeleid	19
4.7.1 Instroombeleid	20
4.7.2 Doorstroombeleid	20
4.7.3 Uitstroombeleid.....	21
4.8 Arbo en veiligheid: een veilige en gezonde school.....	21
Hoofdstuk 5 Kwaliteitsbeleid	23
5.1 Schoolplan.....	23
5.2 Jaarlijks activiteitenplan	23
5.3 Resultaten tevredenheidsonderzoek, LAKS-monitor en Veiligheidsonderzoek	23
5.4 Gegevens inspectie	24
5.5 CumLaude	24
5.6 Opbrengstgericht mentoraat	24
5.7 Lesbezoeken	24
5.8 Gesprekscyclus	25
5.9 Ouderparticipatie	25

5.10 Contact PO-VO.....	25
5.11 Scholing.....	26
5.12 PDCA	26
5.13 De kwaliteitscyclus van de RSG Tromp Meesters.....	26
Hoofdstuk 6 Leerlingbegeleiding en zorg.....	28
6.1 Passend onderwijs en relatie met speciaal onderwijs	29
6.1.1 OnderwijsAtelier.....	29
6.1.2 Zorgmentoren	29
6.1.3 I-klas.....	30
6.1.4 Contactpersonen en vertrouwenspersonen.....	31
6.1.5 Dyslexiecoördinator/Dyscalculiecoördinator.....	31
6.1.6 Rebound	31
6.2 Gezonde en Veilige school	32
6.2.1 Rookbeleid.....	32
6.2.2 Pestbeleid.....	32
6.2.3 Leren in Veiligheid en Mediation	32
6.2.4 Duurzaam Veilig	33
6.2.5 GGD	33
6.2.6 Korte samenvatting.....	33
Hoofdstuk 7 Ouder- en leerlingparticipatie.....	35
7.1 Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid	35
7.2 Leerlingbetrokkenheid op de RSG Tromp Meesters	36

De bijlagen bij de schoolplan zijn de verschillende afdelingsplannen

Bijlage 1 Praktijkonderwijs.....	37
Bijlage 2 Vakcollege - vmbo beroepsgericht	50
Bijlage 3 Junior College 1	55
Bijlage 4 Junior College 2.....	62
Bijlage 5 Bovenbouw mavo	69
Bijlage 6 Derde klassen havo en vwo	76
Bijlage 7 Bovenbouw havo	80
Bijlage 8 Bovenbouw vwo.....	85

Voorwoord

Het schoolplan van de RSG Tromp Meesters 2015-2019 is opgesteld door de schoolleiding: directie en teamleiders. In dit schoolplan beschrijven we voor een deel de huidige situatie, maar richten wij ons vooral op de gewenste ontwikkeling van de school in de komende vier jaren.

Dit schoolplan is geschreven in een voor de school bijzondere periode. Er was een vacature voor de functie van rector en tegelijkertijd is er sprake van een veranderende bestuursstructuur. Daarnaast krijgt de school de komende jaren te maken met een onvermijdelijke krimp en is de directie in gesprek met collega-scholen om tot een dusdanige samenwerking te komen dat het huidige onderwijsaanbod in Steenwijk behouden kan blijven, wat natuurlijk van invloed is op de plannen voor de komende jaren. Die collega-scholen zijn CSG Eekeringe, een school voor vmbo, en de Ambelt, een school voor VSO.

“Het accent op jouw talent” is voor ons leidend in de ontwikkeling van ons onderwijs en onze organisatie. Wij zien graag dat de leerlingen als zelfstandige, kritische en eigentijdse burgers een bijdrage kunnen leveren aan de internationale samenleving, waarbij het vanzelfsprekend is dat onze leerlingen en onze medewerkers verdraagzaamheid en respect voor opvattingen van de ander tonen.

Door onderwijs op maat te geven sluit het onderwijs aan bij het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en is het gericht op de competenties die nodig zijn om te kunnen excelleren in de toekomstige maatschappij.

We hebben in dit schoolplan onze doelen voor de komende vier jaren vastgelegd, waarbij we een verdeling hebben gemaakt in:

- Onderwijs
- Personeel
- Kwaliteit

Bij het vaststellen van de doelen hebben we ons laten leiden door uitkomsten van diverse onderzoeken (o.a. tevredenheids- en inspectieonderzoek), gesprekken met de diverse geledingen van de school en natuurlijk wet- en regelgeving. We hebben de uitgangspunten en datgene wat belangrijk is voor de organisatie en de school- en onderwijsontwikkeling opnieuw gewogen en beschreven. Vervolgens zijn de prioriteiten op school- en afdelingsniveau geformuleerd. Dit schoolplan is richtinggevend voor de ontwikkeling van de school tot en met 2019.

Onze doelen zijn ambitieus en niet van de ene op de andere dag te realiseren. Die kunnen alleen gerealiseerd worden indien wij voortdurend bezig zijn om onszelf, op het gebied van didactisch en pedagogisch handelen, te verbeteren. Daarbij is aandacht voor een veilig leef- en leerklimaat en onderwijs in een contextrijke omgeving noodzakelijk. Alleen dan kunnen wij onze leerlingen toerusten met kennis en vaardigheden die ze nodig hebben in de sterk veranderende maatschappij.

Het schoolplan beschrijft:

- De huidige situatie
- De schoolontwikkeling (missie en de visie)
- Het onderwijskundig beleid
- Het personeelsbeleid
- Het kwaliteitsbeleid

Hoofdstuk 1 RSG Tromp Meesters

1.1 Algemene Schoolgegevens

De RSG Tromp Meesters in Steenwijk is een brede scholengemeenschap voor voortgezet onderwijs, van praktijkonderwijs tot en met gymnasium. De school is gevestigd in twee gebouwen. Gebouw Lijsterbesstraat is voor de meer theoretisch ingestelde leerlingen (mavo/havo/atheneum/gymnasium), gehuisvest in een goed toegerust gebouw en gelegen in een woonwijk aan de rand van de stad. Het gebouw wordt uitgebreid met een nieuwe sportaccommodatie met daarin een multifunctionele ruimte. In het gebouw Stationsstraat zijn het Vakcollege (beroepsgericht vmbo) en het praktijkonderwijs gehuisvest. Het gebouw staat in het centrum van Steenwijk en ligt op 500 meter van het treinstation. Er zijn forse aanpassingen nodig om in de toekomst een gebouw voor modern, praktijkgericht onderwijs in stand te houden.

De RSG Tromp Meesters is een regionale scholengemeenschap. De leerlingen zijn vooral afkomstig uit de gemeenten Steenwijkerland, Westerveld en Weststellingwerf. De school is genoemd naar de oprichter van de school (in 1903): Jan Hendrik Tromp Meesters. Het bevoegd gezag over de school wordt uitgeoefend door de Stichting Samenwerking Voortgezet Onderwijs in de gemeenten Weststellingwerf, Steenwijkerland en Westerveld. De RSG Tromp Meesters heeft twee BRIN nummers: die van de praktijkschool RSG Tromp Meesters en van de RSG Tromp Meesters.

De RSG Tromp Meesters heeft een openbare identiteit. Wij willen onze leerlingen optimaal voorbereiden op hun toekomst in een snel veranderende wereld waarin grenzen vervagen. Verdraagzaamheid, respect en openheid zijn de uitgangspunten voor ons handelen. Onze school is (daarom) algemeen toegankelijk, ruimte gevend voor de verschillende levensbeschouwelijke en culturele stromingen.

Omvang van de school

Op 1 oktober 2015 telde de school 1613 leerlingen. Het leerlingenaantal is de afgelopen jaren stabiel gebleven. We verwachten, gezien de demografische ontwikkelingen, dat in de komende periode het leerlingaantal zal dalen. De snelheid van de afname van het aantal leerlingen zal mede afhangen van de vraag of wij ons marktaandeel kunnen houden in de regio en hoe de samenwerking met onze collega-school (CSG Eekeringe) verloopt.

Vanuit de toeleverende basisscholen is een daling van het leerlingenaantal met zekerheid te voorspellen. De verwachting is dat in de gemeente Steenwijkerland de basisgeneratie (12- en 13-jarigen) in de periode 2013-2020 daalt met 20% en dat deze daling zich na 2020 licht voortzet (Bron: DUO 2013, RPO Rapportage). Groot knelpunt is het sterk teruglopen van de leerlingenaantallen met een advies voor de basisberoepsgerichte leerweg. Dit is zowel een regionaal als landelijk verschijnsel, maar in Steenwijk knelt dit des te meer omdat de leerlingen met een advies voor de basisberoepsgerichte leerweg op dit moment ook nog eens over twee scholen verdeeld moet worden. Om in de toekomst een levensvatbaar vmbo onderwijsaanbod in Steenwijkerland te kunnen garanderen is intensieve samenwerking tussen de VO-scholen onvermijdelijk om versnippering van het onderwijsaanbod tegen te gaan. In het schooljaar 2014-2015 is daarom een onderzoek uitgevoerd naar de huisvesting van het onderwijs in Steenwijkerland. Een werkgroep bestaande uit een afvaardiging van CSG Eekeringe en de RSG Tromp Meesters heeft in reactie hierop een gezamenlijk advies geformuleerd waarin, rekening houdend met de verschillen in identiteit, een levensvatbaar alternatief voor een breed onderwijsaanbod in Steenwijkerland wordt geschetst.

Positionering

De RSG Tromp Meesters heeft leerlingen uit Steenwijk en de wijde omgeving en beslaat hiermee een groot voedingsgebied. Binnen de vestigingsgemeente is de RSG Tromp Meesters de enige school voor havo en vwo en heeft hiermee een sterke marktpositie. In Steenwijk is eveneens een school voor voortgezet onderwijs waar onderwijs wordt gegeven van lwoo tot vmbo theoretische leerweg (CSG Eekeringe). Aan de grenzen van het voedingsgebied ondervindt de school een gezonde concurrentie van Stad & Esch en CSG Dingstede in Meppel en het Linde College in Wolvega. Met de Ambelt onderzoeken we momenteel de mogelijkheden tot samenwerking om zo passend onderwijs op de RSG Tromp Meesters en de CSG Eekeringe vorm te geven.

De school zet in op een breed onderwijsaanbod in Steenwijkerland. Leerlingen verdienen een brede keus aan opleidingen. De school heeft een goede relatie met het bedrijfsleven en de instellingen op het gebied van zorg en welzijn en samenwerkingsrelaties met lokale organisaties en gemeentelijke instellingen

1.2 De organisatie van de school

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt integraal toezicht op het functioneren van het College van Bestuur (CvB). Het toezicht is integraal en omvat dus alle aspecten van het functioneren in hun onderlinge samenhang. Het betreft niet alleen de feitelijke gang van zaken, maar ook de strategie en het beleid voor de toekomst. De RvT telt vijf leden. De rector/bestuurder van het Linde College (de bestuurder voor beide scholen, zie volgende paragraaf) legt rechtstreeks verantwoording af aan de Raad.

Een van de taken omvat het toezien op de naleving van de code goed bestuur en alle overige wettelijke verplichtingen door het CvB. Een goede informatievoorziening (vanuit het principe "no surprise"), jaarlijks overleg met de GMR en functioneringsgesprekken met het CvB zijn structureel ingebed in het toezicht.

Het bestuur

Het bevoegd gezag wordt gevormd door het bestuur van de Stichting Samenwerking Voortgezet Onderwijs in de regio Steenwijk, Weststellingwerf en Westerveld. Naast de RSG Tromp Meesters en de praktijkschool Tromp Meesters valt ook het Linde College te Wolvega onder dit bestuur. Het bestuur stelt de kaders van het beleid vast en werkt op basis van de methodiek van het opbrengstgericht werken. Binnen de kaders van het bestuursbeleid zijn de scholen onderwijskundig autonoom.

Het bestuur stelt zich ten doel kwalitatief goed en algemeen toegankelijk voortgezet onderwijs voor leerlingen van alle niveaus aan te bieden met respect, waardering en aandacht voor iedereen, ongeacht levensovertuiging en achtergrond en om het onderwijsaanbod voortgezet onderwijs voor de regio in stand te houden.

De scholen zijn behoorlijk autonoom geweest in hun bedrijfsvoering en hebben duidelijk hun eigen profilering op het gebied van onderwijs en organisatie. De scholen zijn voor wat betreft hun ontwikkeling vooral gericht op de maatschappelijke ontwikkelingen en verbindingen binnen de lokale gemeenschap en de regio.

Onlangs is de bestuursstructuur geëvalueerd. Op basis van die evaluatie en de toekomstige ontwikkelingen (w.o. krimp en onderwijskundige veranderingen) is het besluit genomen om de samenwerking tussen de scholen in deze planperiode te intensiveren. De bestuursstructuur zal worden aangepast. De dubbelfunctie van rector/bestuurder gaat verdwijnen en er zal één bestuurder leiding aan de organisatie geven.

Het bestuur draagt primair zorg voor een goede facilitering, kwaliteitsbewaking, de interne en externe verantwoording en belangenbehartiging. Kortom, het scheppen van goede randvoorwaarden om kwalitatief goed onderwijs op de scholen mogelijk te maken. De rectoren van de scholen ondersteunen de bestuurder daarbij maar richten zich vooral op het uitvoeren en versterken van het onderwijskundig beleid van de scholen.

1.3 Het huidige organisatiemodel van de school

De schoolleiding

Op dit moment bestaat de directie uit een rector en twee locatiedirecteuren. Een kerntaak van de directie is zorgen voor de onderwijskundige en organisatorische samenhang binnen de school. De locatiedirecteuren hebben daarnaast de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het locatiebeheer.

De rolverdeling bestuur en directie/schoolleiding staat beschreven in het Handboek Governance van juni 2010. De rolverdeling tussen bestuur en schoolleiding wordt in het schooljaar 2015/2016 opnieuw vastgesteld. Vertrekpunt is dat er m.i.v. 1 augustus 2015 sprake is van één bovenschoolse bestuurder.

De rector van de RSG Tromp Meesters is eindverantwoordelijk voor het onderwijskundig beleid en personeelsbeleid binnen de school en draagt samen met de locatiedirecteuren en afdelingsleiders zorg voor de schoolontwikkeling. De kern van de schoolorganisatie wordt gevormd door de afdelingsteams die aangestuurd worden door de afdelingsleiders.

De locatiedirecteuren

Op dit moment kent de school, naast de rector, twee locatiedirecteuren. Deze geven leiding aan de afdelingsleiders op hun locatie op het gebied van onderwijs, begeleiding en personeelsbeleid. De locatiedirecteuren zijn daarnaast verantwoordelijk voor het locatiebeheer in één van de gebouwen van de school. Samen dragen zij de zorg voor de samenhang en onderlinge afstemming tussen de gebouwen en de afdelingen.

De brede schoolleiding (BSL)

De RSG Tromp Meesters heeft naast een driehoofdige schoolleiding acht afdelingsleiders. Samen noemen wij die de brede schoolleiding of afgekort BSL. In de vergaderingen van de BSL wordt het schoolbrede beleid besproken dat in de directie vervolgens wordt vastgesteld. De afdelingsleiders hebben als primaire rol het aansturen van afdelingen en het uitvoeren van het schoolbrede beleid in hun afdelingen.

De afdelingsstructuur

Het zwaartepunt van onze onderwijskundige organisatie ligt in de huidige structuur bij de afdelingsteams. De school is georganiseerd in afdelingsteams waarbinnen de leden van die teams zoveel mogelijk ruimte hebben om binnen de eigen afdeling vorm te geven aan de doelstellingen van de school en van de afdeling. Voor deze vorm is gekozen vanwege de heldere structuur, de herkenbaarheid en de kleinschaligheid die het biedt aan leerlingen. Daarbij is het de kunst om elke dag weer het evenwicht te vinden tussen wat de afdelingen zelf voor hun rekening kunnen nemen en wat binnen het groter geheel op elkaar afgestemd moet worden.

De secties

Doordat het zwaartepunt van de onderwijsontwikkeling bij de afdelingen ligt, dreigt de sectie van vakdocenten wel eens ondergesneeuwd te raken. Dat kan nadelige consequenties hebben voor de verticale vakkenleerlijn. In de afgelopen jaren is gebleken dat hier onvoldoende op uniforme wijze sturing aan is gegeven. Niet door de sectievoorzitters maar ook niet door de leden van het MT. Het is duidelijk geworden dat de rol van de secties versterkt moet worden. Zij zullen een duidelijker rol krijgen m.b.t. de wijze waarop en de vorm waarin wij ons onderwijs in de toekomst willen gaan vormgeven. Daarnaast zijn de secties verantwoordelijk voor het opstellen en realiseren van kwalitatief goede onderwijsprogramma's voor de gehele leerlijn. De professionele dialoog tussen de secties en de leden van het MT is versterkt doordat secties zijn gekoppeld aan een afdelingsleider die de onderwijskundige processen bewaakt.

1.4 Naar een nieuwe organisatiestructuur 2015 - 2019

De afdelingsstructuur heeft in de afgelopen jaren voor veel duidelijkheid en structuur in de school gezorgd. Afdelingen zijn fysiek herkenbaar in de school en de docenten kunnen zich in de uitvoering focussen op een deel van de verticale leerlijn. Toch zien we nu een aantal ongewenste effecten optreden met betrekking tot de afdelingsstructuur. De onderlinge afstemming tussen de afdelingen, de borging van de inhoudelijke rol van de secties en het vaststellen en vasthouden van de doorlopende leerlijnen staan onder druk. Geleidelijk aan functioneren de afdelingen steeds meer als aparte eilandjes en ontstaan er ongewenste verschillen in de aanpak en afstemming tussen de afdelingen onderling met fluctuerende rendementen bij de leerlingen tot gevolg.

Er zijn ook externe redenen waardoor de afdelingsstructuur onder druk komt te staan. Een sterk dalend leerlingaantal in de komende jaren maakt intensieve samenwerking tussen de verschillende VO-scholen in Steenwijk noodzakelijk om een zo breed mogelijk onderwijsaanbod te behouden. Het is daarom goed de huidige organisatiestructuur tegen het licht te houden, de goede elementen te behouden en daar waar nodig aanpassingen te doen. We gaan onze afdelingsstructuur daarom evalueren en toekomstbestendig maken. Dit doen we middels onderstaande beleidsvoornemens.

Beleidsvoornemens

1. In het schooljaar 2015/2016 zijn er afspraken gemaakt over de verdeling van het aanbod in een regionaal planningsoverleg onderwijsvoorzieningen of over de manier van samenwerken met CSG Eekeringe en De Ambelt.
2. In het schooljaar 2015/2016 hebben wij onze organisatiestructuur ter discussie gesteld op basis van een evaluatie van de huidige structuur en rekening houdend met de toekomstige ontwikkeling van de school.
3. Het versterken van de positie van de secties met de focus op didactiek en de doorlopende leerlijn. In de jaargenda krijgen zij daartoe voldoende ruimte. Jaarlijks leggen de secties een inhoudelijke verantwoording af aan het management, een verantwoording die is gerelateerd aan de opdrachten die de secties vanuit de lijn hebben gekregen.
4. Het inrichten van een vakraad Onderwijs. Deze adviesraad bestaat o.a. uit vertegenwoordigers van de secties en heeft tot taak om de schoolleiding te adviseren m.b.t. de onderwijskundige ontwikkelingen.
5. Een intensief, goed functionerend, en voldoende toegerust mentoraat, waarin opbrengstgericht werken als methodiek wordt gebruikt, is gerealiseerd in 2018.
6. Het versterken van het onderwijskundig en situationeel leiderschap van de schoolleiding.

Hoofdstuk 2 Schoolontwikkeling

2.1 Missie en visie

Onder 'missie' verstaan we onze gemeenschappelijke waarden, ofwel onze bestaansredenen. Het gaat om de collectieve ambitie van een organisatie. In onze 'visie' geven we weer hoe we de missie willen vormgeven. Daarbij kijken we natuurlijk naar wat we graag willen en wat we elke dag proberen te realiseren.

Onze missie: 'Iedereen ontwikkelt zijn talent en haalt het maximale uit zichzelf'

De RSG Tromp Meesters is een openbare school. Dat houdt in dat onze school toegankelijk is voor alle levensbeschouwingen. Het accent op jouw talent is een belangrijk uitgangspunt. De leerlingen kunnen als zelfstandige, kritische en eigentijdse burgers een bijdrage leveren aan de internationale samenleving.

Onze visie: 'We zijn ervan overtuigd dat elke leerling succes kan behalen'

Onze school realiseert haar missie door systematisch en doelgericht te werken aan 'onderwijs op maat'. Hierbij kijken we naar pedagogiek, didactiek, leer- en leefklimaat en de contextrijke omgeving. Het onderwijs sluit aan bij het ontwikkelingsniveau en de mogelijkheden van de leerlingen. Het is gericht op de competenties die nodig zijn om te kunnen excelleren in de toekomstige maatschappij.

Onze normen en waarden: 'We zorgen voor onszelf en voor elkaar'

We willen als school midden in de maatschappij staan en streven naar een goede relatie met de mensen en instellingen om ons heen. In onze school hebben de leerlingen en medewerkers oog voor elkaar en tonen respect voor opvattingen van de ander.

2.2 Leerstrategie

In een steeds veranderende omgeving kunnen we deze missie alleen volbrengen door een 'lerende organisatie' te zijn. Het leren zou dus gericht moeten zijn op zowel de persoonlijke en vakbekwame ontwikkeling van de medewerkers als op organisatieontwikkeling. In de inleiding hebben we al gewezen op wat vanuit de omgeving van ons gevraagd wordt: 'passend onderwijs', eigentijds en uitdagend onderwijs, verdere professionele ontwikkeling van leraren, schoolleiders en besturen, het lerarenregister en de voortdurende aansporingen van alle kanten om rendement en kwaliteit te verbeteren (zie verder bijv. de doelstellingen van de 'prestatie box')."

In onze eigen school staan we met name voor de uitdaging ons rendement verder te verbeteren en om een antwoord te vinden op de krimp van de leerlingenaantallen in de komende jaren.

Alleen door steeds weer te leren en nieuwe antwoorden vinden, door een lerende organisatie te zijn, zullen we de beste antwoorden op al die veranderingen en ontwikkelingen kunnen vinden. Met elkaar moeten wij een groot 'lerend vermogen' hebben.

Beleidsvoornemen:

1. In het schooljaar 2015-2016 werken wij aan een lerende organisatie middels een vastgesteld scholingsplan. Dit plan is een levend document waarin per jaar de speerpunten van ons scholingsbeleid staan geformuleerd.

Hoofdstuk 3 Het onderwijskundig beleid

We bieden aan leerlingen en medewerkers geborgenheid in een inspirerende omgeving en we dragen er zorg voor dat onze medewerkers 'up-to-date professionals' zijn. Onze inspanningen tijdens het primaire proces en tijdens andere activiteiten zijn erop gericht onze leerlingen zo goed mogelijk te helpen hun talenten te ontwikkelen.

De verdere implementatie van de wet Passend Onderwijs heeft ook voor RSG Tromp Meesters consequenties. In 2009 zijn we ter voorbereiding gestart met het Onderwijs Atelier. In 2014 startten we met de I-klas. Deze ontwikkelingen zetten we voort. De plannen daarvoor staan in hoofdstuk 6. In dat hoofdstuk gaan we ook in op de veranderende samenwerking met de Ambelt.

Consequenties zijn er ook voor:

- didactische aanpak; zie Onderwijs en didactiek
- omgaan met verschillen; zie Onderwijs en pedagogiek en Onderwijs en Leefomgeving
- de schoolorganisatie; zie aldaar
- het scholingsbeleid; zie het scholingsplan

De visie van de school concentreert zich op vier invalshoeken. Per invalshoek beschrijven we wat de speerpunten en/of nieuwe ontwikkelingen zijn voor de planperiode.

3.1 Pedagogiek

3.1.1 Leren in Veiligheid

Stand van zaken: Uit afdelingsverslagen blijkt dat de systematiek Leren in Veiligheid in het vmbo, het Junior College, de afdeling havo/vwo 3 aan het eind van de vorige planperiode goed is ingevoerd. In de bovenbouw verdient dat nog aandacht. In deze planperiode moeten we een slag maken van 'formeel ingevoerd' naar 'enthousiaste praktijk overal'. Daarbij verliezen we de verschillen tussen de afdelingen niet uit het oog.

De implementatie van de wet Passend Onderwijs brengt met zich mee dat onze docenten moeten leren omgaan met grotere verschillen tussen leerlingen. Eén van de manieren om dat te doen is differentiëren in de les.

Beleidsvoornemens:

1. In 2019 geven alle docenten in alle afdelingen hun lessen volgens principes van Leren in Veiligheid. Er is eenheid in optreden m.b.t. formuleren van lesdoelen en de reflectie daarop, zelfstandig (stil) werken en samenwerken.
2. In 2019 hebben we voldoende expertise binnen de school om adequaat om te kunnen gaan met verschillen tussen leerlingen, zowel pedagogisch als didactisch.
3. We evalueren jaarlijks het onderwerp Leren in Veiligheid in de afdelingsvergaderingen.
4. We organiseren per afdeling lesbezoeken met feedbackgesprekken.

3.1.2. It's Learning

Stand van zaken: Aan het eind van de vorige planperiode werkte ongeveer 60% van de docenten actief met It's Learning. Daarmee hebben we de ambitie niet gehaald.

Beleidsvoornemens:

1. In 2019 maken alle docenten gebruik van de elektronische leeromgeving.
2. In het begin van het schooljaar 2016-2017 staat It's Learning op de agenda van de afdelingen met het oog op (hernieuwde) visieontwikkeling. De portefeuillehouder ICT en de ICT-coördinatoren hebben hierin een initiërende rol.
3. De afdelingsleiders nemen het onderwerp It's Learning structureel op in de gesprekscyclus en leggen daar afspraken vast.
4. In het schooljaar 2016-2017 hebben alle docenten voor hun vakgebied een omgeving aangemaakt binnen de elo.
5. De sectievoorzitters maken afspraken binnen de secties over de borging van doorlopende leerlijnen via de elo.

En verder: zie het Startdocument ICT RSG 20111219, vooral m.b.t. software en marktpartijen.

3.1.3 Talentontwikkeling

Stand van zaken: De Inspectie voor het Onderwijs heeft in 2014 kritiek geuit op het rendement van de school. Binnen de onderwijsteams bestaat de neiging om de oorzaken daarvan vooral te zoeken bij de andere afdelingen, niet bij de eigen afdeling of de eigen lessen.

De afgelopen drie jaar was de afstroom uit de havo en de mavo/havo brugklassen te groot. In deze planperiode gaan we in JC1 verder op de ingezette koers: intensief contact met de basisscholen, en leerlingen die nog in groep 8 zitten actief voorbereiden op de overstap naar RSG Tromp Meesters.

Beleidsvoornemens:

1. Aan het eind van de planperiode stroomt 10% van de leerlingen uit boven het landelijk gemiddelde niveau. Aan het eind van de planperiode is bij 98% van de leerlingen in de brugklas het uitstroomniveau hetzelfde als het instroomniveau. De kwaliteit van de rapportvergaderingen neemt toe door de aandacht te verschuiven van de prestaties van de leerlingen (nu) naar de kwaliteit van de lessen (straks).
2. Voor alle vaksecties stellen we in vakleerplannen de doorlopende leerlijnen vast. Jaarlijks voeren de secties verbeteringen door in de aansluiting tussen de schooljaren. Dit onderwerp komt terug in de verslagen van het sectieoverleg met als resultaat op elkaar aansluitende lesprogramma's, geborgd in de vakleerplannen, PTA's en It's Learning.
3. Gedurende de hele planperiode zetten de afdelingsleiders de onderwijskwaliteit in relatie tot de resultaten van leerlingen op de agenda van de rapportvergaderingen.
4. Per lesperiode worden de resultaten van de klassen in de brede schoolleiding besproken. Als graadmeter gebruiken we hiervoor het klasgemiddelde per vak en per docent van een 6,3.
5. Werken aan een onderwijscultuur waarin geen enkele leerling meer bij voorbaat veroordeeld is.
6. Continuering gedurende de planperiode van het begeleidingsblok i.p.v. steunlessen zoals omschreven in het plan van aanpak rendementsverhoging.
7. Voortzetting gedurende de planperiode van de programma's voor hoogbegaafden en talentvolle groep 8 leerlingen conform schoolplan 2010-2014.

3.1.4 Zomerschool

Stand van zaken: De zomerschool is voor het eerst uitgevoerd aan het eind van schooljaar 2014-2015. Er is een landelijk evaluatieonderzoek gedaan. De resultaten daarvan zijn in november 2015 bekend geworden. De resultaten van het vorige schooljaar waren goed. 80% van de leerlingen is alsnog bevorderd. Met name de studiebegeleiding van Remind bleek een goede remedie tegen motivatieproblemen bij leerlingen.

Beleidsvoornemens:

1. Continuering van de zomerschool gedurende de planperiode.
2. De directie vertaalt de resultaten uit de analyse november 2015 naar bijstelling van de vorm en de inhoud van de zomerschool 2016. Vastleggen in beleidsdocument zomerschool voorjaar 2016. De zomerschool opnemen in de PCDA-cyclus vanaf 2016/2017.

3.1.5 Ontwikkelen/professionaliseren pedagogische attitude docenten en medewerkers

Zie scholingsbeleid in hoofdstuk 4: Personeelsbeleid van dit schoolplan.

3.1.6 Decanaat

Stand van zaken: Het decanaat op de RSG is een vaste waarde binnen de school. Aan het begin van de planperiode is een nieuwe decaan havo gestart. Decanen worden geconfronteerd met een toenemende en arbeidsintensieve vraag naar studiekeuzebegeleiding. De rol van de mentoren m.b.t. de studiekeuzebegeleiding willen we in de komende planperiode daarom versterken.

Ook willen we de informatie die we verzamelen over de leerprestaties van onze leerlingen in het vervolgonderwijs (Aansluitmonitor en prestatiegegevens) beter terugkoppelen naar de afdelingen en daar waar nodig ons onderwijs aanpassen aan de vraag van het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en de universiteiten.

Beleidsvoornemens:

1. In de komende planperiode worden alle mentoren van de bovenbouw mavo, havo en vwo geschoold in de begeleiding van studiekeuze(LOB). Het aandachtsgebied Loopbaanoriëntatie en begeleiding is aan het eind van de planperiode volledig geïntegreerd in het mentoraatsprogramma.
2. In het schooljaar 2015-2016 evalueren de afdelingsleiders bovenbouw mavo, havo en vwo de pakketkeuze in de derde klas. De conclusies en aanbevelingen leiden voorjaar 2016 tot nieuw beleid t.a.v. het decanaat. In juni 2016 is het plan van aanpak versterking decanaat in de directie vastgesteld.
3. Vanaf september 2016 implementeren de mentoren dit aangepaste programma
4. In het schooljaar 2016-2017 is de PDCA-cyclus voor het mentoraat verder ingericht.
5. De Aansluitmonitor en de prestatiegegevens van het vervolgonderwijs worden jaarlijks besproken in de bovenbouwafdelingen. De afdelingsleiders formuleren op grond van deze bespreking verbetervoorstellen om de aansluiting VO-vervolgonderwijs te verbeteren.

3.2 Didactiek

Stand van zaken: de school herkent en erkent de problemen rondom het rendement van het onderwijs. Ter verbetering is in 2014 een Plan van Aanpak verbetering rendement opgesteld. De resultaten daarvan na een jaar zijn neergelegd in een Stand van Zaken-document. Uitgangspunt van het document: rendement verbetert als het primair proces verbetert.

De school zoekt in de planperiode ook antwoord op een vraagstuk dat hiermee samenhangt: de afnemende motivatie van leerlingen om te leren tijdens de lessen. Docenten en leerlingen zien zich schoolbreed geconfronteerd met de gevolgen hiervan. Motivatie van leerlingen is o.a. te verbeteren door een aanpassing van de didactiek en de lesopbouw.

De implementatie van de wet Passend Onderwijs brengt met zich mee dat onze docenten moeten leren omgaan met grotere verschillen tussen leerlingen. Eén van de manieren om dat te doen is hanteren van de principes van effectieve didactiek en differentiëren in de les.

3.2.1 Effectieve didactiek

Stand van zaken: in de vorige planperiode hebben de vaksecties Frans en geschiedenis een intensieve training effectieve didactiek gehad. Deze lijn continueren we, zie daarvoor het scholingsplan. In het schooljaar 2015-2016 volgen de secties zaakvakken en Nederlands de training effectieve didactiek.

Beleidsvoornemens:

1. Alle docenten zijn in 2019 getraind in de werkwijze effectieve didactiek. Ze kunnen daardoor in didactische zin omgaan met verschillen tussen leerlingen, o.a. door een adequate manier van differentiëren toe te passen. Dit leggen we vast in het scholingsplan.
2. De afdelingen initiëren onderling lesbezoek. Aan het eind van de planperiode is er een vaste routine lesbezoeken geborgd. Alle docenten van de afdeling doen daaraan mee.
3. Binnen de afdelingen initiëren de docenten onderlinge intervisie. Aan het eind van de planperiode is er een vaste routine intervisie geborgd. Alle docenten doen daaraan mee.

3.2.2 RTTI

Stand van zaken: in het 'Plan van Aanpak verbetering rendement' is als actiepunt opgenomen: opleiden van RTTI-toetsexperts. Deze opleiding is inmiddels gestart. De eerste resultaten daarvan worden eind schooljaar 2015-2016 zichtbaar.

Beleidsvoornemens:

1. De scholing RTTI wordt uitgevoerd conform de planning in het scholingsplan.
2. Aan het eind van de planperiode zijn alle toetsen opgebouwd via de RTTI-systematiek. Alle toetsen sluiten aan bij de werkwijze effectieve didactiek.
3. In het schooljaar 2016-2017 verzorgen de toetsexperts binnen alle secties instructies toetsopbouw.

3.2.3 Opbrengstgericht werken/doorlopende leerlijn

Stand van zaken: In 2014-2015 is gestart met de cursus opbrengstgericht mentoraat. Deze professionalisering loopt door in de planperiode conform scholingsplan. In het 'Plan van Aanpak verbetering rendement' is een actie opgenomen m.b.t. versterking doorlopende leerlijnen. Vanaf het schooljaar 2015-2016 is dit onderwerp op de agenda van de vaksecties geplaatst. De eerste opdracht voor de secties is de doorlopende leerlijnen zichtbaar te maken in een document. Alle vaksecties hebben zo'n document opgeleverd. Ook in het Plan van Aanpak opgenomen is de actie 'instellen vakraad'. Deze vakraad is aan het begin van de planperiode nog niet actief.

Beleidsvoornemens:

1. Aan het eind van de planperiode functioneert de vakraad volledig ingebed in de schoolorganisatie. Wat betreft de doorlopende leerlijnen: zie bij de paragraaf over talentontwikkeling. Aan het eind van de planperiode is de systematiek 'opbrengstgericht mentoraat' bij alle mentoren gangbare praktijk.
2. In het schooljaar 2015-2016 beslist de BSL over de opdracht voor de vakraad en wordt deze geïnstalleerd.

3.2.4 Leermiddelenbeleid

Stand van zaken: er is in februari 2013 een beleidsplan Leermiddelenbeleid 2012-2016 vastgesteld. Daarin staan de ambities, beleidsvoornemens en actiepunten. Aan het begin van de planperiode is er geen evaluatie van de stand van zaken beschikbaar. Conform het beleidsplan is gestart met een pilot iPad-onderwijs.

Beleidsvoornemens:

1. De werkgroep ICT evalueert onder docenten aan het begin van de planperiode de stand van zaken en resultaten van de iPad-pilot.
2. Aan de hand van de resultaten en de onderwijsvisie schrijft de werkgroep ICT direct daarna een aanvulling op het bestaande leermiddelenbeleidsplan. Daarin staan de vervolgstappen m.b.t. de uitrol van iPad-onderwijs als vervangend dan wel aanvullend leermiddel. We besteden specifiek aandacht aan de relevantie van iPad-onderwijs voor de verschillende afdelingen.
3. De aanvulling op het Leermiddelenbeleidsplan wordt uiterlijk in april 2016 in de directie vastgesteld.

3.3 Leer- en leefklimaat

Stand van zaken: in het vorige schoolplan was een hoofdstuk opgenomen rondom leer- en leefklimaat, specifiek onder de kop 'zorg'. In dit schoolplan staan in hoofdstuk 6 'Leerlingbegeleiding en zorg' de doelen voor de komende planperiode, samen met de acties en de wijze van controleren. Daarnaast is begin schooljaar 2015-2016 het veiligheidsbeleidsplan vastgesteld. Hierin staan alle protocollen en doelen m.b.t. de veiligheid in school vastgesteld.

3.4 Omgeving

Stand van zaken: De school participeert in het project Academische Werkplaats, een samenwerkingsverband tussen een aantal scholen, de Inspectie Onderwijs en de Universiteit van Amsterdam. Doel: de sociale kwaliteit van de school te ontwikkelen en de maatschappelijke opbrengsten van de school te evalueren. Aan het begin van de planperiode vindt een (informele) visitatie van de school plaats door de Inspectie en de samenwerkingsschool uit Rosmalen, m.n. op het aspect Leren in Veiligheid.

Beleidsvoornemens:

1. Aan het eind van de planperiode zijn de doelen ontwikkeling burgerschap in de school geïmplementeerd.
2. Naar aanleiding van de startevaluatie in november 2015 stelt de schoolleiding een plan van aanpak op met concrete doelstellingen omtrent de ontwikkeling van burgerschap (directie, via deelnemers Academische Werkplaats)
3. Vanaf het voorjaar 2016 implementeren we het plan van aanpak via deelname Academische Werkplaats.

Hoofdstuk 4 Personeelsbeleid

4.1 Visie op personeelsbeleid

Personeelsbeleid staat niet op zichzelf. Het is afgeleid van de missie en de visie van de school en sluit aan bij andere beleidsterreinen zoals onderwijskundig en financieel beleid. Het personeelsbeleid is de afgelopen jaren sterk doorontwikkeld. Zo is er beleid vastgelegd ten aanzien van de begeleiding en beoordeling van nieuw personeel, is er invulling gegeven aan levensfasebewust personeelsbeleid en is de gesprekkencyclus ingevoerd voor alle medewerkers. Voor de komende planperiode willen wij de nadruk leggen op de verbinding tussen de verschillende onderdelen van ons personeelsbeleid. Een voorbeeld daarvan is het nadrukkelijker koppelen van de opbrengsten uit de gesprekkencyclus naar gerichte professionalisering op het niveau van de individuele docent.

De vijf rollen van de docent (gastheer, presentator, didacticus, pedagoog en afsluiter) vormen de kern van de jaarlijkse lesobservaties bij alle docenten. De lesobservaties vormen een belangrijke input bij de gesprekken uit de gesprekkencyclus en voor het maken van afspraken m.b.t. de professionalisering/ontwikkeling van de individuele docent.

Binnen de RSG Tromp Meesters streven we naar een bedrijfscultuur waarin de sterke punten van personeelsleden tot uiting kunnen komen en waarin talenten van personeelsleden optimaal worden gebruikt.

Om zowel de ontwikkeling van de school als ook de ontwikkeling van personeelsleden te stimuleren en een resultaatverantwoordelijke en lerende cultuur te realiseren is de gesprekscyclus ingevoerd en wordt deze jaarlijks onderhouden. De professionalisering van het personeel is in het een scholingsplan beschreven. In het schooljaar 2014-2015 is gestart met de uitvoering.

Begin 2014 heeft de tijdelijke werkgroep 'werkdruk' een advies om te komen tot werkdrukverlaging aan het personeel gepresenteerd. Kern van het advies was driedelig:

1. Meer grip op de toedeling en verdeling van taken binnen het team.
2. Een versterking van de rol van afdelingsleider in de toedeling van taken.
3. De integratie van het thema werkdruk in de gesprekkencyclus.

Voor het schooljaar 2014-2015 zijn daarom bij de formatietoedeling de niet-lestaken nauwkeurig geïnventariseerd en vastgelegd in de individuele taakformulieren. Dit heeft er toe geleid dat bij alle docenten de ruimte voor extra taken bij de jaarlijkse T&O gesprekken helder was. Daar waar er een overschrijding van de jaartaak voorkwam is een oplossing gevonden in een gewijzigde taaktoedeling of incidenteel een tijdelijke uitbreiding van de baanomvang.

Beleidsvoornemens:

1. Het continueren van de gesprekkencyclus voor alle personeelsleden zoals ingezet in het huidige schooljaar.
2. Het in 2015/2016 afstemmen van de uitkomsten van de gesprekkencyclus op de professionalisering van individuele docenten.
3. In 2020 is 80% van de onderwijsgevenden ingeschreven bij het lerarenregister.

4.2 Opbrengstgericht werken

In het schooljaar 2013/2014 zijn wij gestart met de implementatie van de methodiek van het opbrengstgericht werken. In de komende jaren tot 2020 willen wij bereiken dat

opbrengstgericht werken deel uitmaakt van de werkwijze en het handelen van alle medewerkers binnen de school.

Iedere docent heeft recht op 83 uur deskundigheidsbevordering. De leraar beslist zelf over de invulling hiervan. De invulling is niet willekeurig maar moet een activiteit zijn conform artikel 17.1 van de CAO (cursussen, trainingen, literatuurstudie voor het vak) en moet passen binnen de scholingsdoelen zoals die zijn vastgesteld op de school.

Beleidsvoornemens:

1. In het schooljaar 2015/2016 zetten wij wederom in op opbrengstgericht werken, professionalisering van de secties, het gebruik van ICT (w.o. digitale didactiek) en het versterken van het didactisch repertoire op de agenda.
2. In 2020 is de methodiek van het opbrengstgericht werken de standaard.
3. In het schooljaar 2015/2016 wordt de professionalisering uitgevoerd op basis van een jaarlijks te actualiseren scholingsplan.

4.3 Opleiden in de school

In het beleidsstuk 'Opleiden in de school' staat omschreven dat de RSG Tromp Meesters een opleidingsteam heeft, bestaande uit de schoolopleider, de docentbegeleider(s) en de werkplekbegeleiders. Het opleidingsteam is verantwoordelijk voor het begeleiden en coachen van a.s. docenten en startende docenten. De begeleiding van laatst genoemde groep is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de schoolopleider die daarvoor goede afspraken maakt met de leidinggevende van de betreffende nieuwe docent (o.a. afstemming begeleiding/beoordeling).

De school beschikt over een gecertificeerde opleider in de school. Dit is een afdelingsleider met 'Opleiden in de school' in de portefeuille. Deze voert het programma 'Opleiden in de school' uit in samenwerking met de gecertificeerde vakcoaches en de schoolopleider van de RSG Tromp Meesters.

In de Opleidingsschool geven wij samen met het Linde College en de aan ons gelieerde WO- en Hbo-instellingen vorm aan het praktijkgerichte deel van de opleiding van toekomstige docenten en de verdere professionalisering van docenten die al bij ons in dienst zijn. Het is van belang dat ons partnerschap aan toekomstige docenten laat zien hoe aantrekkelijk werken op een van onze scholen en wonen en leven in onze regio kan zijn om daarmee ook in de toekomst verzekerd te zijn van een veelzijdig en sterk toegerust docentencorps.

Wij hebben er voor gekozen om samen te werken omdat wij denken dat we elkaar aanvullen en sterker kunnen maken. Door middel van uitwisselen, dialoog en het samen ontwikkelen van concrete producten, willen wij werken aan steeds beter onderwijs waarbij wij ons laten ondersteunen door conceptuele inbreng vanuit theorie, liefst praktijkgerichte theorie. Samen doen en produceren enerzijds en leren/professionaliseren gaan hierbij samen. Opleiden in school zien we daarmee als een gezamenlijk leertraject met een sleutelrol voor de diverse opleiders en begeleiders. Daarbij past een onderzoekende houding met aandacht voor de wisselwerking tussen theorie en praktijk en een ontwikkelingsgerichte instelling. Ons motto daarbij: 'al doende leert men, maar daarvoor is wel een goede inbedding noodzakelijk'.

Bij 'samen opleiden' gaat het om een samenwerking tussen opleidingsinstituut en de scholen van het partnerschap die tot doel heeft om a.s. docenten zo goed mogelijk op te leiden en voor te bereiden op hun werk en rol als docent. Voor dit 'samen opleiden' zijn de volgende argumenten aan te voeren:

a. Zoals met allerlei publicaties onderbouwd kan worden, is een school bij uitstek een lerende organisatie waarin de leden in alle geledingen voortdurend bezig zijn te ontwikkelen. A.s. docenten bereiden zich voor om aan die lerende organisatie te gaan deelnemen en aan de ontwikkeling en versterking daarvan een bijdrage te leveren. Het zou raar zijn als het lerend vermogen van juist die organisatie waarvan ze deel gaan uitmaken onbenut zou blijven. Het zou eveneens raar zijn als de resultaten die a.s. docenten met hun leren en onderzoek boeken niet ook zouden bijdragen aan de versterking van het onderwijs in de scholen.

b. Algemeen wordt ingezien dat 'leren in de praktijk' van grote waarde is en meer rendement oplevert dan leren waarbij theorie en praktijk van elkaar gescheiden zijn. 'Samen leren' biedt studenten de mogelijkheid om het geleerde voortdurend in praktijk te brengen en daarvan weer te leren. In de sociale innovatie binnen onderwijs en bedrijven staat "samen leren" ook voor "samen slimmer" worden.

c. Het is van belang om aan de opleiding van a.s. docenten een stevige impuls te geven en daarvoor de krachten te bundelen. Daarnaast is het van belang dat a.s. docenten goed zicht krijgen op hun toekomstige beroepspraktijk. Vaak wordt een verband gelegd tussen uitval van a.s. docenten en/of beginnende docenten en het ontbreken daarvan.

d. Het onderwijs vraagt in toenemende mate leraren die aan kunnen sluiten bij de onderwijskundige ontwikkeling van de school en in het 'partnermodel' dat daarop is gebaseerd. Dit partnermodel kan als volgt omschreven worden:

"Om verdere inhoudelijke invulling te geven aan het opleiden in de school is samenwerking nodig tussen opleiding en school: een partnerschap tussen lerarenopleiding en school bij het opleiden van leraren. Kenmerkend is dat de school de verantwoordelijkheid op zich neemt voor een deel van het curriculum en niet alleen voor de stage component van de opleiding tot leraar. De school verzorgt één of meer opleidingsonderdelen, neemt de supervisie op zich van de professionele ontwikkeling van de aanstaande leraar en leidt coaches en begeleiders op voor dit werk" (bron: Onderwijsraad 2005 geciteerd in 'Visie op 'samen opleiden' van de regiegroep d.d. 29 oktober 2009).

Beleidsvoornemen:

1. In de periode tot aan 2020 wil de school zich, samen met het Linde College en met ondersteuning van de lerarenopleiding Windesheim te Zwolle, ontwikkelen tot een gecertificeerde opleidingsschool. In het formatiebeleid van de school is ruimte gerealiseerd voor het jaarlijks aanstellen van een aantal (maximaal 6) lio-ers.

4.4 Formatiebeleid

Het formatiebeleid staat in de komende jaren in het teken van het continueren van het geformuleerde meerjarenformatiebeleid op bestuursniveau. In het formatiebeleid tot 2020 houden wij rekening met de krimp. Vanaf 2015/2016 zal het formatiebeleid tussen de scholen van het bestuur beter op elkaar worden afgestemd. Dit om niet alleen nu maar ook in de toekomst een aantrekkelijke werkgever te zijn voor de medewerkers en een goed strategisch personeelsbeleid te kunnen voeren.

Het formatiebeleid heeft tot doel om met behulp van de ter beschikking staande middelen optimaal de door de school gewenste taken te verdelen en de juiste functies te creëren. Medewerkers worden gezien hun competenties optimaal ingezet om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen.

In de vorige planperiode is de systematiek van de meerjarige personeelsplanning aanzienlijk verbeterd. Op basis van het meerjarenformatieplan wordt er jaarlijks een formatieplan opgesteld.

Beleidsvoornemens:

1. In het schooljaar 2015/2016 het transitieplan vaststellen.
2. Voor 1 oktober 2015 de maatwerkafspraken functiemix uitvoeren.

4.5 Taakbeleid

Het taakbeleid wordt op de RSG Tromp Meesters uitgevoerd conform de nota taakbeleid. Mede naar aanleiding van het advies van de werkgroep 'werkdruk' hebben we in de komende periode een taakbeleid op basis van de volgende uitgangspunten:

- Een sterkere eigen verantwoordelijkheid voor de medewerker. Een duidelijk kwantitatief kader voor alle onderwijsgevenden en één kader voor alle andere medewerkers (de formules). Er zit in het taakbeleid een eisende en een beschermende kant.
- De inrichting en uitvoering van het taakbeleid is transparant, geeft erkenning en doet recht aan zowel fulltimers als parttimers.
- Een duidelijke inbreng voor de medewerker bij het toedelen van de overige taken

4.6 Doelgroepenbeleid

In de komende planperiode streven wij wederom naar een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de schoolleiding en het managementteam. Er wordt ruimte gegeven aan re-integrerende personeelsleden, levensfasebewust personeelsbeleid en er worden medewerkers met een niet-Nederlandse achtergrond aangesteld. Tenslotte willen wij ons inspannen om, voor zover mogelijk, ook medewerkers met een zogenaamde afstand tot de arbeidsmarkt te plaatsen in onze organisatie. Het voornemen is om in de komende periode op dit terrein geen expliciete nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

4.7 Loopbaanbeleid

Loopbaanbeleid is het belangrijkste onderdeel van het personeelsbeleid; het is hét gebied waar de school haar eigen gezicht op personeelsgebied laat zien.

Een aantal zaken inzake het loopbaanbeleid is in de afgelopen periode gerealiseerd. Zo werden de afspraken rondom de gesprekkencyclus geactualiseerd, werd het introductiebeleid voor nieuw personeel vorm gegeven, en is m.n. een extra impuls aan de ontwikkeling van medewerkers (scholingsbeleid, lerarenbeurs) gegeven.

De loopbaan van een personeelslid in een organisatie voltrekt zich ruwweg in drie fases: een medewerker komt binnen (stroomt in), hij verblijft een bepaalde tijd (stroomt door) in de organisatie en gaat weg (stroomt uit). Voor elke fase bepaalt de organisatie beleid:

- instroombeleid (werving, selectie, eerste begeleiding);
- doorstroombeleid (functioneren, beoordelen, talentontwikkeling, scholing, mobiliteit);
- uitstroombeleid (ontslagbeleid, sociaal plan, outplacement).

Bij al deze beleidsonderdelen is het uitgangspunt welke competenties de school vraagt en welke talenten en bekwaamheden het personeelslid heeft ontwikkeld. Uiteraard zijn er ook

competenties te benoemen die samenhangen met de specifieke professionaliteit die bij een bepaalde functie hoort. Deze zullen voor een docent Nederlands anders zijn dan voor een docent scheikunde, voor een schoolleider anders dan voor een conciërge enz.

Ook zullen de bekwaamheden en talenten beter in beeld worden gebracht. De ontwikkeling van medewerkers - gekoppeld aan de ontwikkeling van de school - loopt als een rode draad door het personeelsbeleid.

4.7.1 Instroombeleid

Vacatures (tijdelijk of structureel) worden door de schoolleiding vastgesteld.

De gang van zaken m.b.t. sollicitaties is als volgt:

- de verantwoordelijk afdelingsleider zorgt samen met de sectievoorzitter dat bij de opstelling van de vacaturetekst zowel competenties worden betrokken die in zijn algemeenheid voor de school gelden maar ook competenties die specifiek van toepassing zijn voor de betreffende functie;
- in de gesprekken wordt hier expliciet aandacht aan gegeven;
- ook sollicitanten die niet geheel voldoen aan de verlangde competenties, kunnen in aanmerking komen voor een functie. Er wordt dan duidelijk vastgelegd aan welke competenties niet is voldaan en een indicatie gegeven op welke wijze op termijn hier wel aan voldaan kan worden;
- sollicitanten zullen worden uitgenodigd bekwaamheden en talenten waarover zij beschikken en die niet direct in de vacature genoemd worden, kenbaar te maken in de gesprekken;
- Na overleg met de kandidaten kan gekozen worden voor het afnemen van een assessment (op basis waarvan een individueel coachingstraject voor het eerste jaar wordt opgesteld).

De begeleiding en beoordeling van nieuwe docenten is vastgelegd in de nota 'opleiden in de school' en in de nota gesprekkencyclus. In de komende periode willen we de huidige verworvenheden borgen, maar ook een professionaliseringsslag maken op het gebied van de organisatie van het opleiden en begeleiden van medewerkers. Ons huidige begeleidingsprogramma voor nieuwe collega's heeft in de afgelopen jaren haar diensten bewezen maar zal in de komende jaren verder uitgebouwd moeten worden op het gebied van een meer individuele coaching.

De opleider in de school is belast met alle activiteiten in het kader van opleiden, scholing en stagebegeleiding van stagiaires, lio-ers en docenten die een lerarenopleiding volgen. Naast de opleider in de school worden er binnen alle vakken ook docenten geschoold in de taak van vak coach. Zij zijn de eerst aangewezen om medewerkers en op te leiden leraren te coachen op vakgebied.

4.7.2 Doorstroombeleid

Essentieel voor een goed doorstroombeleid is dat personeelslid en schoolleiding op de hoogte zijn van wat een personeelslid doet, kan en wil en het personeelslid de visie van de organisatie en de toekomstplannen van de school kent. Een instrument om dit te bewaken is de gesprekkencyclus. Het persoonlijk ontwikkelingsplan van de individuele medewerkers is een vast onderdeel van de gesprekkencyclus. De gesprekkencyclus legt het regelmatige overleg vast tussen personeelslid en zijn leidinggevende. Dit overleg dient ertoe om de kwaliteit van het personeelslid en het onderwijs te waarborgen en te verhogen. De rol van het personeelslid is die van een zich ontwikkelend persoon die ernaar streeft in zijn beroep bepaalde prestaties te leveren; de rol van de leidinggevende is die van coach, die het personeelslid begeleidt in diens leerproces en stimuleert om te komen tot prestaties. Daarbij

is het de taak van de leidinggevende het ontwikkelingsproces en de prestaties van het personeelslid periodiek te beoordelen. Ook krijgt de leidinggevende door de verschillende gesprekken die hij voert een beeld van wat er goed gaat in de organisatie en wat er beter kan.

Beleidsvoornemens:

1. Jaarlijks wordt de gesprekkencyclus geëvalueerd. De opbrengsten op het gebied van de persoonlijke ontwikkeling worden verwerkt in het scholingsplan.
2. In het kader van de gesprekkencyclus wordt door alle medewerkers een bekwaamheidsdossier aangelegd. Hierin staan de scholingsinspanningen die de medewerker gedurende zijn loopbaan verricht. Het bekwaamheidsdossier zal meegroeien met de ontwikkeling van de medewerker. We streven ernaar het bekwaamheidsdossier te integreren met het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP). Zo ontstaat er een harmonieuzer beeld van de ontwikkeling van elk personeelslid. Het bekwaamheidsdossier vormt de opmaat tot het lerarenregister. Eerder in dit schoolplan hebben we het beleidsvoornemen gedaan dat in 2020 80% van de docenten geregistreerd staan in het lerarenregister.

4.7.3 Uitstroombeleid

Zoals de school ook een beleid formuleert voor instroom en doorstroom van personeel, zo heeft de school ook een uitstroombeleid. Op macroniveau heeft de school er belang bij dat een zekere uitstroom plaatsvindt. Dit alleen al om te bevorderen dat de leeftijdsopbouw van het personeel in evenwicht blijft. De school zal met ieder personeelslid dat de school verlaat, een exitgesprek houden. Dit gesprek dient voor de school om zicht te krijgen hoe een individueel personeelslid de school heeft ervaren en wat de organisatie hiervan kan leren.

Wanneer school en medewerker (om wat voor reden dan ook) op elkaar zijn uitgekeken, niet meer bij elkaar passen, is het zaak om niet passief te blijven maar te zoeken naar een voor beide partijen bevredigende oplossing. Indien school en medewerker het erover eens zijn dat het personeelslid moet uitstromen, worden hierover afspraken gemaakt. In principe sluiten school en personeelslid een contract waarin wordt vastgelegd wat de wederzijdse verplichtingen zijn. Het contract bevat een einddatum van het dienstverband en een overzicht van de middelen die ingezet worden om de uitstroom mogelijk te maken. Te denken valt hierbij aan de inzet van een loopbaanadviseur, detachering, capaciteitentest, betaald verlof enz.

Als de school van mening is dat een personeelslid dient te vertrekken en deze het ermee oneens is, ligt de kwestie lastiger. De school zal in dat soort situaties haar voornemen doorzetten op basis van de beschikbare mogelijkheden en beperkingen.

Beleidsvoornemens:

1. Exitgesprekken voeren met vertrekkende collega's.

4.8 Arbo en veiligheid: een veilige en gezonde school

De RSG Tromp Meesters heeft haar arbobeleid gericht op waarborging van de veiligheid, de gezondheid van leerlingen en personeel en op de bevordering van hun welzijn. Om dit te bereiken is de school op zo'n manier georganiseerd dat onaanvaardbare risico's in principe zijn uitgesloten. Verzuim wordt zoveel mogelijk beperkt. Wij stellen ons tot doel dit verzuim tenminste 1% lager te hebben dan het landelijke gemiddelde voor onze sector. Jaarlijks stellen we de streefcijfers voor het daaropvolgende kalenderjaar vast.

Seksuele intimidatie, agressie, geweld, pesten en discriminatie worden actief bestreden. Er is een veiligheidsbeleid geformuleerd. Verder is het streven om personeelsleden zo goed en breed mogelijk in te zetten. Speciale aandacht gaat uit naar de begeleiding en inzet van nieuw personeel, ouderen, herintreders en arbeidsgehandicapten. Het arbobeleid (inclusief RI&E en plan van aanpak) is uitgewerkt in een arbobeleidsplan.

De hoofdzaken uit dit beleidsplan kort weergegeven:

- Het arbobeleid maakt deel uit van het instellingsbeleid en het bestuursbeleid;
- Het bestuur wil risico's voor veiligheid, gezondheid zoveel mogelijk voorkomen en daarin proactief zijn. Er is veel aandacht voor goede en veilige faciliteiten, het schoolklimaat en het welzijn van de medewerkers. De directie laat zich daartoe bij de zorg voor de veiligheid, gezondheid en welzijn van het personeel ondersteunen door deskundige medewerkers (preventiemedewerkers, locatiebeheerders). Vijfjaarlijks vindt er een uitgebreide RI&E plaats. Deze wordt door een gecertificeerd extern deskundige getoetst;
- Voor het einde van ieder schooljaar evalueert de rector met de PMR het gevoerde arbobeleid aan de hand van dit arbobeleidsplan;
- In ieder geval wordt jaarlijks door de locatiebeheerder een veiligheidscontrole uitgevoerd aan de hand van controlelijsten uit de arboscan van de VO-raad;
- Als vast onderdeel van het arbobeleid wordt aandacht besteed aan het aspect welzijn. Welzijn is vooral de beleving van het leer- en leefklimaat in de organisatie. De hoogte van het ziekteverzuim en de mate waarin er bijvoorbeeld sprake is van arbeidsconflicten zijn daarin belangrijke indicatoren;
- Nieuwe medewerkers, senioren, allochtonen en arbeidsgehandicapten zijn onderwerp van specifiek op deze groepen gericht beleid, zoals verwoord in het personeelsbeleidsplan van de instelling. De schoolleiding is verantwoordelijk voor de implementatie. Aandacht voor oudere (60+) medewerkers, nieuwe leerkrachten, stagiair(e)s, lio'ers en beginnende leerkrachten dient in de begeleiding, gesprekkencyclus en beoordelingen nadrukkelijk naar voren te komen;
- Het bestuur hanteert op dit moment een beleid dat alle vormen van (seksuele) intimidatie, agressie, geweld en racistisch gedrag jegens personeel en leerlingen tegengaat. Een klachtenprocedure, een gedragscode en de aanstelling van vertrouwenspersonen maken hiervan onderdeel uit. Op de RSG Tromp Meesters is een medewerker aangesteld als vertrouwenspersoon voor het personeel. Voor de leerlingen heeft de schoolleiding op school twee vertrouwenspersonen aangesteld. Zij kunnen allen desgewenst gebruik maken van de expertise van een externe vertrouwenspersoon. De school gebruikt de door het bestuur vastgestelde gedragscode voor de omgang met leerlingen in bijzondere situaties;
- De schoolleiding voert een arbeidstijdenbeleid voor personeel in overeenstemming met de Arbeidstijdenwet en het Arbeidstijdenbesluit.

Beleidsvoornemens:

1. Uitvoeren en afronden risico-inventarisatie in 2017.
2. Opstellen van een aangepast arbobeleidsplan, inclusief een module veiligheidsbeleid in 2016-2017.
3. Het vergroten van de betrokkenheid van alle medewerkers bij het arbobeleid. Bij het opstellen van de RI&E in 2012 is naar voren gekomen dat het arbobeleid goed is georganiseerd.
4. Het jaarlijks actualiseren van het schoolveiligheidsplan.

Hoofdstuk 5 Kwaliteitsbeleid

De kwaliteit van een school wordt bepaald door iedereen die in meer of mindere mate bij de school betrokken is. Dat zijn o.a.

- het bestuur
- de schoolleiding
- het onderwijzend personeel
- het onderwijs- ondersteunend personeel
- de leerlingen
- de ouders
- het basisonderwijs en vervolgonderwijs

Kwaliteit komt in eerste instantie ten goede aan de leerlingen, aan het leerproces en aan de resultaten.

Kwaliteitszorg is het geheel aan activiteiten dat ondernomen wordt om de kwaliteit van het onderwijs te borgen, te verbeteren en openbaar te maken. Deze activiteiten worden opgenomen in de kwaliteitscyclus. Uitgangspunt hierbij is dat de doelstellingen m.b.t. kwaliteit en beschreven in het schoolplan, eens per jaar, per twee of vier leerjaren worden geëvalueerd en bijgesteld in de activiteiten- en afdelingsplannen.

Daarvoor maken wij gebruik van de **volgende instrumenten**:

5.1 Schoolplan

Elke vier jaar wordt het schoolplan vastgesteld. Daarin worden doelstellingen vastgesteld voor de komende vier jaar, zowel schoolbreed als per afdeling. Deze doelstellingen worden in SMART-termen geformuleerd, d.w.z. zoveel mogelijk 'specifiek', 'meetbaar', 'acceptabel', 'realistisch', 'tijdgebonden'.

5.2 Jaarlijks activiteitenplan

Elk jaar maken we een zeer beknopt activiteitenplan, waarbij we de voortgang op de in het schoolplan beschreven terreinen kort beschrijven. Daarbij gebruiken we de "PDCA"-cyclus (plan-do-check-act). In het activiteitenplan wordt ook aangegeven hoe de school omgaat met de uitkomsten van inspectieonderzoeken en kwaliteitskaart

5.3 Resultaten tevredenheidsonderzoek, LAKS-monitor en Veiligheidsonderzoek (It's Vemo)

Belangrijk ijkpunt voor waar de school staat zijn de tevredenheids- en veiligheidsonderzoeken. Naar aanleiding van het meest recente onderzoek (2014) kunnen de volgende sterke punten van onze scholengemeenschap worden geformuleerd:

- schoolklimaat
- veiligheid
- leerlingenzorg
- rooster en lesuitval
- samenwerking basisonderwijs en hulpverleningsinstanties
- collegialiteit/sfeer
- arbeidsomstandigheden

In het rapport worden de volgende aanbevelingen voor verbetering gedaan:

- Opnieuw aanwezigheid en functie vertrouwenspersoon onder de aandacht van leerlingen brengen
- Leerling-gerichtheid van het onderwijs verbeteren: aansluiting van de lesstof bij de belevingswereld van de leerlingen, diverse didactische werkvormen en aantrekkelijke buitenlesactiviteiten. Daarnaast: meer aandacht voor belangrijke maatschappelijke en actuele thema's, de aansluiting tussen de verschillende leerjaren en de samenhang tussen de verschillende vakken.
- Vergroten gebruik van activerende lesmethoden.
- Meer duidelijkheid omtrent toetsen creëren.
- Meer inspraakmogelijkheden voor leerlingen creëren
- Verbetering van de (inrichting van de) werkplek van onderwijsondersteunend personeel
- Contacten met vervolgopleidingen vergroten
- Contact onderwijsondersteunend personeel met leerlingen verbeteren

5.4 Gegevens inspectie

Uit de conclusies van de inspectie (zie kwaliteitskaart), n.a.v. de bezoeken aan de school en de behaalde resultaten, wordt beleid vastgesteld. In de onderliggende afdelingsplannen staat beschreven op welke wijze de verschillende afdelingen hier vorm aan geven. De belangrijkste beleidsvoornemens zijn:

- Verbeteren van de doorstroom van onderbouw naar bovenbouw.
- Verbeteren van de planmatige aanpak om resultaten te verbeteren.
- Verbeteren van het plaatsings- en bevorderingsbeleid.
- Het didactisch handelen moet gericht zijn op niveau van de individuele leerling.

5.5 CumLaude

CumLaude is een managementinformatietool voor scholen in het voortgezet onderwijs. M.b.v. CumLaude hebben we gemakkelijk zicht op de prestaties van leerlingen en docenten. Middels overzichtelijke en begrijpelijke visualisaties, kunnen processen in school eenvoudig gevolgd en geanalyseerd worden tot op leerling- en docentniveau. Op basis van periodieke rapportages (bijv. per rapportperiode) kan met name op het gebied van opbrengsten beleid gemaakt worden.

5.6 Opbrengstgericht mentoraat

De school ziet het mentoraat als een belangrijk sturingsmechanisme voor het rendement van het onderwijs. Alle mentoren nemen deel aan de cursus "Opbrengstgericht Mentoraat", zodat dit schoolbreed rendementsverhogend kan werken.

5.7 Lesbezoeken

Lesbezoeken geven veel informatie over de kwaliteit van het geboden onderwijs en daarmee ook over het leerrendement. Individuele gesprekken met de betrokken docent, al of niet in het kader van de gesprekscyclus, zijn een belangrijk middel om een bijdrage te leveren aan de verbetering van het onderwijs.

5.8 Gesprekscyclus

De gesprekscyclus bestaat uit een aantal regelmatige terugkerende gesprekken tussen leidinggevende en medewerker, waarin het functioneren, ontwikkeling in de functie en ontwikkeling op competenties centraal staan.

De volgende gesprekken maken onderdeel uit van de gesprekscyclus:

- Startgesprek in eerste jaar.
- Taak- en ontwikkelingsgesprek: 1 x per jaar in september/oktober
- Voortgangsgesprek: 1 x per jaar in maart/april
- Beoordelingsgesprek: 1 x per drie jaar in maart/april

Doel van de gesprekscyclus is om de ambities, doelen en wensen van de medewerker af te stemmen op de visie en ambities van de school en de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen en te verhogen.

Wederzijdse stimulering is het karakter van de relatie tussen leidinggevende en personeelslid. Beiden dragen verantwoordelijkheid voor het in stand houden van de cyclus.

5.9 Ouderparticipatie

Betrokkenheid van ouders bij de school heeft niet alleen een positief effect op de leerprestaties van kinderen, maar ook op de kwaliteit van de school. Door effectieve ouderbetrokkenheid komt de gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en school beter tot zijn recht. En dat heeft weer een positieve invloed op hoe een kind op school functioneert! Op de RSG Tromp Meesters zijn ouders op verschillende manieren betrokken bij de school:

- Kennismakingsgesprek voor de ouders met de mentor aan het begin van het schooljaar
- Bespreken, waar nodig, individueel plan met ouders
- Inzage in actuele prestaties van hun kind via internet/Magister
- Organiseren spreekavonden naar aanleiding van het rapport
- Organisatie van informatieve (thema)bijeenkomsten op school
- Uitnodigen voor bijwonen van activiteiten MIK, ISF, bijwonen presentaties
- Digimeester, is een digitale nieuwsbrief om ouders op de hoogte te stellen van ontwikkelingen in en rond de school
- Organiseren ouderbijeenkomsten (zoals ouderraad, ouderpanel, klankbordgroep ISF) om mee te denken over ontwikkelingen van de school
- Deelname aan de medezeggenschapsraad
- Ouderpanels. Dit zijn klankbordgroepen binnen de afdelingen, waar afdelingsleiders, mentoren en ouders, één of meerdere malen per schooljaar, met elkaar in gesprek gaan over het onderwijs in een (jaargroep van) een afdeling.

Meer informatie over ouderparticipatie is te vinden in hoofdstuk 7.

5.10 Contact PO-VO

Meerdere malen per jaar vindt een BOVO-overleg plaats. Aan dit overleg tussen het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs neem een vertegenwoordiging van de school (2 afdelingsleiders) en een vertegenwoordiging van het basisonderwijs (directieleden en leerkrachten groep 8 van de verschillende schoolbesturen) deel. Hierin wordt, op een breed

vlak, gesproken over o.a. het bewerkstelligen van een zo goed mogelijke overgang van leerlingen van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs.

Aan het eind van het schooljaar bezoeken mentoren van de nieuwe brugklasleerlingen de leerkracht van groep 8 van de afleverende basisschool voor een warme overdracht en vindt in november van ieder schooljaar hetzelfde overleg plaats, maar nu op de vo-school. Dit laatste om resultaten te bespreken en advies in te winnen m.b.t. eventuele problematiek.

5.11 Scholing

Het onderwijs is volop in beweging. Landelijk hebben we te maken met ontwikkelingen als de invoering van 'passend onderwijs', eigentijds en uitdagend onderwijs, verdere professionele ontwikkeling van leraren, schoolleiders en besturen, het lerarenregister en de voortdurende aansporingen van alle kanten om rendement en kwaliteit te verbeteren (zie verder de doelstellingen van de 'prestatiebox').

In onze eigen school staan we met name voor de uitdaging om ons rendement verder te verbeteren en om een antwoord te vinden op de krimp van de leerlingenaantallen in de komende jaren.

Dit alles vraagt op vele fronten afstemming en samenwerking. Wij moeten daarom met elkaar het vermogen hebben om steeds weer aanpassingen te verrichten. Dit vraagt een "lerende organisatie" te zijn. Een "lerende organisatie" is een organisatie die zich snel weet aan te passen aan veranderende omstandigheden. Dit vraagt een groot 'lerend vermogen'. Om ons lerend vermogen te vergroten is voor de komende jaren een scholingsplan opgesteld. We willen daarmee in de toekomst de leerfunctie binnen de school zo in zetten, dat het ondersteunend werkt aan zowel de persoonlijke en vakbekwame ontwikkeling van elke medewerker als de ontwikkeling van de school als organisatie.

5.12 PDCA

In de afdelingsplannen wordt uiteengezet op welke wijze aandacht wordt besteed aan het borgen, c.q. verbeteren van de kwaliteit van ons onderwijs. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act).

5.13 De kwaliteitscyclus van de RSG Tromp Meesters

Fase	Wat	Frequentie
Plan	In schoolplan vastleggen van missie, visie, te bereiken doelen en resultaten Vastleggen van organisatie en middelen. Schoolplan wordt gedragen door het team.	4 jaar
Do	Uitvoering van acties ter bewaking van de kwaliteit. Opbrengstanalyse - kwaliteitskaart inspectie - financieel jaarverslag - onderwijsjaarverslag - idu-gegevens	1 jaar 1 jaar 1 jaar 1 jaar
	Kwaliteitsmeter	

	- medewerkers	2 jaar
	- leerlingen	2 jaar
	- ouders	2 jaar
	- basisscholen	2 jaar
	- inventarisatie klachten	1 jaar
	Medewerkers	
	- analyse sociaal jaarverslag	1 jaar
	- analyse lesuitval-ziekteverzuim	1 jaar
	Leiderschap	
	- functionerings- en beoordelingsgesprekken afdelingsleiders	2 jaar
	- 360 graden feedback directieleden	2 jaar
	Schoolbrede evaluatie inspectiedomeinen	
	- kwaliteitszorg	2 jaar
	- toetsinstrumenten	2 jaar
	- leerstofaanbod	2 jaar
	- tijd	2 jaar
	- onderwijsleerproces	2 jaar
	- schoolklimaat	2 jaar
	- zorg en begeleiding	2 jaar
	- opbrengsten	2 jaar
	- schoolspecifieke onderwerpen	2 jaar
	Kwaliteitsverbeteringsacties	
	-Jaarlijks activiteitenplan	1 jaar
	Informereren over kwaliteit	
	- schoolgids	1 jaar
Check	Doelen en resultaten doelen schoolplan	1 jaar
Act	Bijstelling schoolplan in activiteitenplan	1 jaar

Beleidsvoornemens:

Uit bovenstaande instrumenten blijkt dat, om de onderwijskwaliteit te verbeteren en de opbrengsten te vergroten, in de komende periode van vier jaar naar onderstaande doelen gewerkt moet worden:

1. Leerlingen behalen in 2019 op de kernvakken een gemiddeld cijfer van 6,5.
2. De school werkt in 2019 systematisch aan het maximaliseren van prestaties van leerlingen, dat wil zeggen dat in alle lessen opbrengstgericht wordt gewerkt.
3. Leraren signaleren verschillen tussen leerlingen – niet alleen de gemiddelde leerlingen, maar ook de cognitief zwakkere en sterkere leerlingen – en gaan hier op een adequate wijze mee om. In 2019 stemmen alle leraren de instructie, verwerking en onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling van leerlingen.
4. Uitdagend onderwijs met gebruik van meerdere werkvormen. In 2019 willen we bereiken dat 80% van de leerlingen gedurende minimaal 75% van de les actief met de lesstof bezig is.
5. Op de school is in 2019 sprake van een lerende cultuur waarin het niet alleen draait om het leren van leerlingen, maar ook om het leren van leraren en schoolleiders.

Hoofdstuk 6 Leerlingbegeleiding en zorg

In het schoolplan 2010-2014 staan de sterke punten en de ontwikkelpunten van de leerlingenzorg genoemd. In ons schoolbeleid is vastgelegd hoe de zorg aan de leerlingen is ingericht. We vinden dat onze zorgstructuur goed functioneert. Gezien de veranderingen van de laatste jaren (invoering Passend Onderwijs) en daarnaast de nieuwe Koers van de Ambelt (cluster 4 onderwijs) is er de noodzaak onze zorgstructuur nog eens goed tegen het licht te houden. Voor een groot deel hebben wij al geanticipeerd op de invoering van Passend Onderwijs. De nieuw aangekondigde Koers van de Ambelt maakt dat wij in een relatief korte tijd moeten onderzoeken of wij (het reguliere VO) leerlingen die nu nog op het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) zitten, het onderwijs en de begeleiding kunnen bieden die deze groep leerlingen nodig heeft.

Enkele aanpassingen van de zorgstructuur

De positie van de zorgcoördinator is de laatste jaren duidelijk versterkt. De zorgcoördinator is lid van de schoolleiding en is de centrale spil geworden in de begeleiding van onze leerlingen en speelt daarbinnen ook een belangrijke rol. De zorgcoördinator zien wij als een persoon die zicht heeft op de problemen die er spelen, daar 'boven op zit' en zorgt voor korte lijnen en een duidelijke structuur. De zorgcoördinator bewaakt ook dat leerlingen met verzuimindicatie (spijbelen en langdurig zieken) tijdig doorverwezen worden naar de leerplichtambtenaar c.q. de GGD-arts. Ook doet zij het nodige voorbereidende werk voor de schoolcounselor d.m.v. een intake en kan zij ook voor de schoolcounselor ontlastende gesprekken voeren met leerlingen met een lichte probleemindicatie. Daarnaast stuurt de zorgcoördinator het zorgteam aan. Het zorgteam is de laatste jaren sterk uitgebreid, en bestaat momenteel (augustus 2015) uit 19 personen.

Leerlingbegeleiding/schoolcounseling

De leerlingbegeleiding hebben we voor een deel uitbesteed aan Zorggroep Oude en Nieuwe Land. Dat heeft grote voordelen (m.n. direct contact bij indicatiestelling en deelname aan ZorgAdviesTeams). De werkzaamheden worden voor een deel gefinancierd door de gemeente. Daarnaast huurt de school ook zelf capaciteit in. De schoolcounselor richt zich dan vooral, op aangeven van de zorgcoördinator, op de leerlingen met een zwaardere problematiek zowel voor de leerlingen van de locatie Lijsterbesstraat als de locatie Stationsstraat.

De schoolcounselor is één dag per week werkzaam op beide locaties. Dat is te weinig. Onderzocht wordt of wij gebruik kunnen maken van schoolcounseling op twee dagen, één dag per locatie.

ZorgAdviesTeams (ZAT)

De zorgcoördinator heeft een belangrijke rol bij de aansturing van de ZorgAdviesTeams op beide locaties. Zij zorgt er voor dat leerlingen in het ZAT besproken worden, zorgt voor uitvoering van de afspraken en ziet er op toe dat dit ook gebeurt. Wij gaan hier op dezelfde voet verder.

Aanmelding nieuwe leerlingen

De zorgcoördinator speelt een belangrijke rol bij de aanmelding van nieuwe zorgleerlingen, zorgt voor de overdracht van gegevens van basisschool naar onze school en is verantwoordelijk voor Passend Onderwijs aan deze leerlingen. De zorgcoördinator zorgt er voor dat elke leerling die volgens de basisschool extra zorg nodig heeft, die zorg ook krijgt. We gaan hiermee verder op de ingeslagen weg.

6.1 Passend onderwijs en relatie met speciaal onderwijs

6.1.1 OnderwijsAtelier

In de aanloop naar Passend Onderwijs zijn wij in september 2009 op de locatie Lijsterbesstraat gestart met een OnderwijsAtelier, waarbinnen passende ondersteuning/begeleiding kan worden geboden. Een vast lokaal met een vast team, een expertiseplek en voor de desbetreffende leerlingen, een rustige pauzeplek. In de daarop volgende jaren is de begeleiding en expertise aldaar gegroeid en maken steeds meer leerlingen, en docenten, hier gebruik van. De insteek van het OnderwijsAtelier is echter om de leerlingen zo snel mogelijk weer in de reguliere lessen te laten plaatsnemen. Het OnderwijsAtelier is een korte tot zeer korte oplossing wanneer een leerling even uit de les(sen) moet. Er wordt in het OnderwijsAtelier geen les gegeven. In het OnderwijsAtelier krijgen leerlingen begeleidingsgesprekken en hulp bij planning en voorkomende problemen en vragen. Het OnderwijsAtelier wordt bezocht door leerlingen uit alle niveaus en leerjaren. De Ambulante Begeleiders van de Ambelt zijn een vaste waarde binnen dit systeem.

De RSG vindt een veilig leer- en leefklimaat met aandacht en zorg voor de leerling belangrijk. Wij willen het beste uit de leerlingen halen en bieden daarom zo breed mogelijk, hoogwaardig onderwijs aan en begeleiden de leerlingen in het ontwikkelen van zelfstandigheid en het dragen van verantwoordelijkheid.

Voor vrijwel alle leerlingen wordt dit gerealiseerd in de normale klassensituatie, maar soms hebben we te maken met een lichamelijke beperking of een ontwikkelingsstoornis. De meeste leerlingen die hiermee behept zijn, hebben behoefte aan extra begeleiding en dat willen wij aanbieden in het Onderwijsatelier. Leerlingen met een diagnose komen hier automatisch voor in aanmerking. Leerlingen zonder een diagnose, na overleg met afdelingsleider en zorgcoördinator. De insteek is echter dat deze leerlingen regulier in de lessen zitten.

Het OnderwijsAtelier team bestaat uit:

- De zorgcoördinator
- De leerlingbegeleider/pedagoog
- De ambulante begeleider(s)
- Een orthopedagoog

daarnaast inzet van:

- De dyslexie-/dyscalculiecoördinator
- De zorgmentoren

Wie welke leerling het beste kan begeleiden wordt in overleg vastgesteld. De tijden/dagen dat een leerling naar het Onderwijsatelier gaat worden individueel bepaald.

Het OnderwijsAtelier is elke dag geopend van 08.00-16.00 uur. Inmiddels is met ingang van 1 augustus 2015 ook een Onderwijsatelier gerealiseerd op locatie Stationsstraat.

6.1.2 Zorgmentoren

Op het vwo-team na hebben alle afdelingen aan de Lijsterbesstraat, evenals het Vakcollege aan de Stationsstraat, één of meer zorgmentoren die aanspreekpunt zijn binnen hun afdeling waar het de eerste zorgsignalen betreft. Deze zorgmentoren worden aangestuurd door de zorgcoördinator.

Gezien de goede ervaringen gaan wij hier mee door.

6.1.3 I-klas

Op 1 augustus 2014 is de Wet op Passend Onderwijs definitief ingevoerd. De wet beoogt om meer leerlingen regulier onderwijs te laten volgen. Dit maakt dat er andere eisen aan scholen worden gesteld. Het is de bedoeling dat scholen hun onderwijsvoorzieningen zodanig organiseren dat er meer leerlingen regulier onderwijs kunnen volgen. Dit maakt dat de Regionale Scholengemeenschap Tromp Meesters haar onderwijs en begeleiding moet aanpassen om leerlingen van passend onderwijs te voorzien. Om dit te realiseren is de school met ingang van 1 augustus 2014 op locatie Lijsterbesstraat gestart met een zogenaamde 'I-klas'. In deze klas willen wij onderbouwleerlingen van mavo, havo en het vwo met cluster 4-achtige/gerelateerde problematiek opvangen. Dit zijn leerlingen die extra individuele ondersteuning/begeleiding nodig hebben en (nog) niet in staat zijn om binnen het reguliere schoolsysteem lessen te volgen. In deze I-klas wil de school leerlingen stimuleren en begeleiden zodat zij zich zodanig ontwikkelen dat zij op termijn onderwijs kunnen volgen binnen een reguliere klas.

Deze I-klas heeft een nauwe relatie met het OnderwijsAtelier. Over en weer zullen de begeleiders van deze voorzieningen gebruik kunnen maken van elkaars expertise, en in geval van nood, taken van elkaar overnemen. Ook zullen leerlingen van de I-klas gebruik kunnen maken van het OnderwijsAtelier. Zeker als leerlingen terugkeren naar de reguliere klas zullen zij, zo lang als nodig is, begeleiding en ondersteuning vanuit het OnderwijsAtelier krijgen.

Binnen de I-klas wordt de begeleiding aangestuurd door twee mentoren. De mentoren zijn de hele week beschikbaar en vaak aanwezig in de klas om begeleiding te geven. Daarnaast geeft de organisatie van de klas mogelijkheden voor meerdere vormen van begeleiding. Door het werken met weektaken ontstaat de ruimte voor persoonlijke begeleiding binnen de weektaakuren. Bij de klas zijn, naast de mentoren, ook de zorgcoördinator, dyslexie-/dyscalculiecoördinator, ambulante begeleider, orthopedagoog en leerlingbegeleider/pedagoog betrokken. Hierdoor kan begeleiding op het gebied van dyslexie/dyscalculie, sociale vaardigheden, studievaardigheden en planning gerealiseerd worden. Alle leerlingen in deze klas krijgen een persoonlijk handelingsplan (Ontwikkelingsperspectief). Dit plan wordt regelmatig geëvalueerd met alle betrokkenen, dus ook met de ouder(s)/verzorger(s) en de leerlingen. De Ambulante Begeleider zal een belangrijke ondersteuning zijn voor leerlingen, maar ook voor de begeleiders binnen deze I-klas.

Het contact met de ouder(s)/verzorger(s) wordt nadrukkelijk en regelmatig gezocht. Het handelingsplan wordt vier keer per jaar met de ouders besproken. Dan wordt ook de voortgang van de leerling binnen de klas geëvalueerd. Daarnaast zijn de mentoren voor ouder(s)/verzorger(s) altijd bereikbaar via e-mail. Door elkaar op de hoogte te houden van afspraken die gemaakt zijn, voorvallen en vorderingen, willen we de leerlingen op een goede manier begeleiden. Vanuit de klas wordt er regelmatig een update-email gestuurd. Aan het begin van het jaar is er voor ouder(s)/verzorger(s) van de leerlingen in de I-klas een kennismakingsavond met het zorgteam.

Er kan op drie niveaus gewerkt worden, namelijk mavo/havo/vwo. Binnen de I-klas wordt gewerkt met een vast rooster. De leerlingen in deze klas maken gebruik van IVIO@school, ondersteund door een vakdocent van de school. IVIO@school verzorgt afstandsonderwijs waarbij de programma's digitaal worden aangeboden en daardoor geschikt zijn voor leerlingen die baat hebben bij een individueel studieprogramma. Programma's kunnen waar nodig worden aangepast aan de specifieke behoefte van de leerling.

Binnen het rooster is elke dag tijd beschikbaar voor zelfstandig werken. Deze uren worden gebruikt voor het werken aan de taken van de weektaak en de extra begeleiding. Deze extra begeleiding kan bestaan uit dyslexiebegeleiding of hulp bij plannen. Maar ook begeleiding op

sociale vaardigheden kan binnen deze uren vallen. De invulling verschilt per leerling. Als het mogelijk is, wordt de begeleiding langzaam afgebouwd zodat integratie in het regulier onderwijs mogelijk wordt. Het huiswerkbeleid binnen de I-klas is dat veel schoolwerk binnen de uren op school gedaan kan worden. Als een leerling gaat doorstromen naar het reguliere onderwijs wordt ook het huiswerk opgebouwd.

Het lesdeel wordt gescheiden van het pauzedeel. In de pauzes kunnen de leerlingen gebruik maken van het OnderwijsAtelier. Leerlingen kunnen echter ook gebruik maken van de Aula als zij dat willen.

De Commissie Arrangeren evalueert, samen met leerling en ouders, jaarlijks of een leerling (geleidelijk) terug kan stromen naar de reguliere setting.

Leerlingen zullen intensieve begeleiding van de mentor en AB-er krijgen bij de terugkeer naar de reguliere klas. Er zal samen met de leerling een plan gemaakt worden bij welke vaardigheden en welke begeleiding van de AB-er nodig zal zijn/blijven als de leerling definitief terug is in de reguliere klas. De zorgcoördinator en AB-er zullen de leerlingen blijven volgen en waar nodig meer of minder begeleiding bieden. Dit om succes van slagen van terugkeer naar de reguliere klas zo groot mogelijk te laten zijn. Er zal met ouders en leerling afgesproken worden hoeveel gesprekken er jaarlijks zijn over de begeleiding en vorderingen.

De komende periode gaan wij de mogelijkheid onderzoeken of een I-klas gerealiseerd kan worden zonder IVIO. Ook gaan wij de mogelijkheid onderzoeken van een I-klas op de locatie Stationsstraat.

6.1.4 Contactpersonen en vertrouwenspersonen

De school beschikt over contactpersonen (intern) en vertrouwenspersonen (extern). Er is te weinig bekend dat leerlingen en ouders een beroep kunnen doen op vertrouwenspersonen. We zullen daarom aan het begin van het schooljaar tijdens de introductie van de leerlingen en de eerste ouderavonden ruim aandacht besteden aan rol en functioneren van contact- en vertrouwenspersonen.

6.1.5 Dyslexiecoördinator/Dyscalculiecoördinator

De RSG beschikt over een dyslexiecoördinator en een dyscalculiecoördinator. De coördinator neemt de zorg voor de kinderen met dyslexie/dyscalculie op zich, behartigt hun belangen, zorgt dat de regelgeving wordt uitgevoerd en dat docenten de juiste informatie krijgen. Zij zijn het aanspreekpunt voor alle dyslectische leerlingen/leerlingen met dyscalculie, ouders, docenten, mentoren en afdelingsleiders. De coördinator begeleidt de leerlingen met dyslexie/dyscalculie en zorgt voor de noodzakelijke maatregelen om het leerproces van deze leerlingen zo optimaal mogelijk te bevorderen.

6.1.6 Rebound

In 'Rebound' ligt de nadruk op herstel van scheefgegroeide gezagsverhoudingen en het aanleren van de nodige discipline om het onderwijs te kunnen volgen. Rebound is ondergebracht in een eigen lokaal in de locatie Stationsstraat. Gezien de geringe schaalomvang is het bijna onmogelijk een volwaardige Reboundvoorziening in stand te houden. Ook daarom is nauwe samenwerking met CSG Eekeringe en het Lindecollege gezocht.

Eind schooljaar 2014-2015 is het Reboundprotocol tegen het licht gehouden en aangepast. Eén van onze Ambulant Begeleiders ontfermt zich, samen met de Reboundmedewerker, over intake, procedures en ontwikkelingsperspectieven.

6.2 Gezonde en Veilige school

6.2.1 Rookbeleid

Met ingang van 1 augustus 2015 is de locatie Lijsterbesstraat en voor een deel de locatie Stationsstraat rookvrij. Volgend schooljaar (2016-2017) zal de school geheel rookvrij zijn.

6.2.2 Pestbeleid

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren. Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten docenten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden. (uit het RSG anti-pestprotocol).

In schooljaar 2015-2016 laten twee leerlingbegeleiders zich scholen tot (anti-) pestcoördinator en zullen samen het protocol (2013) tegen het licht houden en aanpassen aan de wettelijke eisen van nu).

In schooljaar 2015-2016 heeft de locatie Stationsstraat een themaweek gehouden in de nationale anti-pestweek. We gaan onderzoeken of dat volgend jaar voor de gehele school gerealiseerd kan worden.

6.2.3 Leren in Veiligheid en Mediation

LIV is een bepaalde manier van omgaan met elkaar in de lessen. Hierbij is het doel een plezierig, rustig en ordelijk leerklimaat te creëren. In alle lessen komen dezelfde principes aan bod zoals het gebruik van een instructietafel en zelfstandig werken in stilte. Spelenderwijs leren de leerlingen het principe van uitgestelde aandacht. Een zelfstandige leerling beschikt over organisatievermogen, planningsvaardigheden, reflectievermogen en sociale vaardigheden.

Sinds een paar jaar zijn twee docenten gespecialiseerd in mediation. Zij worden ingeschakeld zodra zich een conflict tussen leerlingen voordoet. Een aantal leerlingen is

opgeleid tot 'peer mediator' en ook zij spelen een rol bij het voorkomen en oplossen van conflicten tussen leerlingen.

In de komende jaren is de wens om LIV, Mediation en Pestbeleid meer met elkaar te integreren.

6.2.4 Duurzaam Veilig

De school is betrokken bij het project '*Duurzaam Veilig*' en heeft hierover een convenant gesloten met gemeente en provincie. Binnen dit project staat verkeersveiligheid centraal; door educatie en voorlichting het gedrag van weggebruikers positief te beïnvloeden en daardoor het aantal verkeersslachtoffers in het verkeer te verminderen d.m.v. kennisoverdracht in het algemeen en naar de doelgroepen in het bijzonder; gedragsbeïnvloeding van verkeersdeelnemers; draagvlakvergroting bij wegbeheerders en burgers; een betere integratie van het verkeersonderwijs op scholen.

De Rovo (regionaal orgaan voor de verkeersveiligheid in Overijssel) biedt veel activiteiten aan op het gebied van verkeersveiligheid en educatie. In verband met ook andere activiteiten (theatervoorstellingen m.b.t. pesten, zinloos geweld, conflicthantering e.d., maar ook reguliere activiteiten vanuit het vakgebied CKV = culturele en kunstzinnige vorming) die een plekje moeten hebben binnen een schooljaar, moeten wij op al die gebieden een keuze maken. Dit om te veel lesuitval te voorkomen. Daarnaast zijn wij gebonden aan het beleid van de school dat activiteiten voor alle leerlingen gebundeld moeten worden in een drietal "activiteitenweken", verspreid over het jaar.

Alle tweede klassen van locatie Stationsstraat gaan naar een voorstelling over Loverboys en Grenzen aangeven. Voor ouders is er die avond een thema avond georganiseerd. We gaan onderzoeken of deze pilot uitgebreid kan worden naar de tweede klas leerlingen van de gehele school.

Alle tweede klassen van locatie Lijsterbesstraat gaan in de activiteitenweek naar een voorstelling over Social Media. We gaan onderzoeken of deze pilot uitgebreid kan worden naar de tweede klas leerlingen van de gehele school.

6.2.5 GGD

De GGD komt jaarlijks voor onze leerlingen in de tweede klassen. Er wordt een digitale vragenlijst afgenomen en de verpleegkundige heeft individuele gesprekken met een aantal van deze leerlingen.

De GGD wil dit traject graag uitbreiden naar de vierde klassen. Probleem daarbij is de organisatie en het niet voldoende beschikbaar hebben van computerruimtes voor afnames digitale vragenlijsten en gespreksruimtes. Dit zal verder onderzocht worden.

6.2.6 Korte samenvatting

Kort samengevat betekent dit voor leerlingbegeleiding en zorg voor de komende jaren de volgende beleidsvoornemens:

- I. **In 2019 is de kwaliteit van de documentenstroom en digitale registratie op orde.**
(aan het eind van elk schooljaar vindt een evaluatie plaats welke wordt gestuurd aan de BSL ter bespreking)

Om dit te bereiken gaan we:

- 2015-2016: onderzoek doen en eind schooljaar evaluatie en actieplan (terug te vinden op agenda BSL)
- 2016-2017: aanpassing en voorlichting in de teams (dat zien wij terug op agenda en in verslagen van de teamvergaderingen)
- 2017-2018: consolideren

II. In 2018 hebben wij de integratie van VSO leerlingen optimaal gerealiseerd.

(aan het eind van elk schooljaar vindt een evaluatie plaats welke wordt gestuurd aan de BSL ter bespreking)

Om dit te bereiken gaan we:

- 2015-2016: Overlegmomenten met personeel Ambelt intensiveren d.m.v. tweemaandelijks overleg
- 2015-2016: contact opnemen met opleiding Onderwijsassistenten voor twee stagiaires in de school
- 2015-2016: onderzoeken of de I-klas in locatie Lijsterbesstraat behouden kan worden zonder IVIO; hiervoor gaan wij op bezoek bij andere scholen die dergelijke (VSO)-klassen hebben
- 2016-2017: overleg kwaliteitseisen met opleiding Onderwijsassistenten en consolideren;
- 2016-2017: onderzoeken of een I-klas aan locatie Stationsstraat opgezet kan worden
- 2016-2017: docenten informeren over aankomst VSO leerlingen d.m.v. informatie in teamvergaderingen (dat zien wij terug op agenda en in verslagen van de teamvergadering)
- 2017-2018: 4 onderwijsassistenten
- 2017-2018: De zorgstructuur van de locatie Stationsstraat is voorbereid op de komst van VSO leerlingen d.m.v. O.A. en I-klas en alle betrokken docenten hebben voorbereidende scholing gevolgd

III. In 2018 is er optimale samenwerking wat betreft zorg tussen de beide gebouwen, met respect voor de verschillende doelgroepen.

(aan het eind van elk schooljaar vindt een evaluatie plaats welke wordt gestuurd aan de BSL ter bespreking)

Om dit te bereiken gaan we:

- 2015-2016: het zorgteam verdelen in ZorgTeam Smal en ZorgTeam Breed waarbij ZTS o.a. de bijeenkomsten van ZTB voorbereidt; in ZTS zijn beide locaties evenredig vertegenwoordigd
- 2015-2017: in beide locaties is een pestcoördinator; beiden werken nauw samen om activiteiten rond pesten (als b.v. de landelijke anti-pestweek, en het 2x per jaar afnemen van de pestthermometer) op elkaar af te stemmen. Dit zien wij terug in de evaluatie aan het eind van elk schooljaar.

IV. In 2018 is er een doorlopende zorglijn binnen de reguliere lessen, d.m.v. inzet onderwijsassistenten, vastgelegd in OPP (handelingsplannen).

(aan het eind van elk schooljaar vindt een evaluatie plaats welke wordt gestuurd aan de BSL ter bespreking)

Om dit te bereiken gaan we:

- 2016-2017: enkele leerlingen gaan halverwege het schooljaar vanuit de I-klas één of meer vakken in de reguliere klassen volgen, onder begeleiding van een stagiaire onderwijsassistent

Hoofdstuk 7 Ouder- en leerlingparticipatie

7.1 Ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid

Huidige situatie

Op de RSG Tromp Meesters is de ouderparticipatie formeel geregeld via de ouderraad. Deze raad vergadert elke zes weken en praat dan ook met de schoolleiding over allerlei zaken die te maken hebben met het onderwijs of met de schoolorganisatie. Daarnaast functioneren de ouders ook in de klankbordgroepen, waarin allerlei onderwijskundige zaken besproken worden. Uiteraard zijn de ouders ook vertegenwoordigd in de medezeggenschapsraad.

Op diverse andere terreinen zien we die ouderparticipatie ook terug zoals deelname in de mediatheek, het boekenfonds, of bij projecten als Elos waar ouders deelnemen in de organisatie van de uitwisselingsweek van klas 3mavo, 4havo en 4vwo; het International Students Festival (ISF). Ook helpen ouders mee bij de organisatie van schoolsporttoernooien die georganiseerd worden in het kader van de Olympic Moves.

Recente ontwikkelingen

De ouderbetrokkenheid uit zich vooral in de wijze waarop ouders thuis de verantwoordelijkheid voor de schoolontwikkeling van hun kinderen op zich nemen. Een verantwoordelijkheid die naar mate het kind ouder wordt wel afneemt, maar niet verdwijnt. Zo zullen ouders altijd betrokken dienen te blijven bij het coachen van hun kind en het maken van de juiste keuzes voor een profiel, sector of vervolgopleiding. De school heeft daartoe de noodzakelijke voorlichtingsavonden voor ouders georganiseerd.

We zijn samen verantwoordelijk: de school formeel voor het onderwijs en de ouders als eindverantwoordelijke voor hun kind. Om die ouderbetrokkenheid zo optimaal mogelijk te krijgen, gaan we uit van het principe dat wij niet uitsluitend ouders informeren maar meer ook gericht zijn op samenwerking met ouders.

We realiseren dit door:

Een sfeer van openheid te creëren waarbinnen we elkaar in de juiste toonzetting kunnen aanspreken en de drempel school – ouder te verlagen. Dat doen we met de volgende maatregelen:

1. Vroeg in het schooljaar vindt er een kennismaking met de mentor plaats, waarbij nadrukkelijk de wederzijdse verantwoordelijkheden worden besproken: informeren, bespreken en zo nodig aanspreken. Met het vorderen der jaren komt hier ook een steeds grotere rol te liggen bij de leerling zelf.
2. Alle docenten zijn via een emailadres van school bereikbaar voor de ouders.
3. Magister is op de relevante onderdelen voor ouders te raadplegen, totdat hun kind 18 jaar wordt.
4. Er zijn jaarlijks drie ouderspreekavonden waarop ouders gericht kunnen worden uitgenodigd door de mentoren en ouders een gesprek kunnen aanvragen met de mentor, docenten of schoolleiding.

De primaire lijn blijft ouder - mentor of mentor - ouder. Bij klachten geldt: ouder -> mentor -> schoolleiding. Deze laatste zorgt voor de terugkoppeling.

7.2 Leerlingbetrokkenheid op de RSG Tromp Meesters

Leerlingen zijn formeel betrokken bij de school via de leerlingenraad en via deze geleding in de medezeggenschapsraad. De leerlingenraad is een onderdeel van de leerlingenvereniging DOTEAS (Door Ontspanning Tot Een Aangenamer Schoolleven). De leerlingenraad wordt begeleid door een docent en komt tweewekelijks bijeen. Er is een actieve deelname van de leerlingen in de MR. Jaarlijks organiseert de leerlingenvereniging een bijeenkomst van klassenvertegenwoordigers (BKV) waarin de jaardoelen van de leerlingeraad worden vastgesteld. Minstens één keer per kwartaal is er overleg tussen de leerlingenraad en de schoolleiding.

Jaarlijks neemt een delegatie van de leerlingeraad deel aan het scholingsprogramma van het LAKS. De RSG Tromp Meesters stimuleert en faciliteert de leerlingen om deel te nemen aan bestuursfuncties binnen het LAKS.

Naast de leerlingenraad kent de leerlingenvereniging Doteas ook een feestcommissie die jaarlijks een aantal schoolfeesten en culturele activiteiten organiseert voor zowel de onderbouw als de bovenbouw. De schoolfeesten worden altijd druk bezocht en zijn heel wezenlijk voor de informele contacten tussen de leerlingen onderling en leerlingen en docenten. De betrokkenheid en inbreng van de leerlingen bij die feesten staat garant voor een doorlopende ontmoeting tussen de leerlingen van de verschillende leerwegen en is zeer succesvol. Ook is de feestcommissie intensief betrokken bij de organisatie van Meesters in de Kunst, een groot cultureel festival voor en door de leerlingen.

Naast de feestcommissie kent de leerlingenvereniging Doteas ook een sportcommissie, die meerdere toernooien organiseert en een schoolkrantcommissie die drie keer per jaar de schoolkrant 'Tromp Times' uitbrengt.

Beleidsvoornemen:

1. De schoolleiding wil leerlingen nog meer activeren om mee te denken over de toekomst van de school. Leerlingen hebben daarom zitting in belangrijke commissies als de Onderwijscommissie en de commissie Leermiddelenbeleid.

Bijlage 1 Praktijkonderwijs

(Dit is een gedeelte uit het eigen schoolplan van de Praktijkschool RSG Tromp Meesters, BRIN nummer 29VY)

1. Inleiding

De begeleiding is in het vorige schoolplantraject versterkt door een gedegen IOP-beleid in te voeren en het ontwikkelen van streef- en beheersingsdoelen. De komende schoolplanperiode wil het team werken aan de verhoging van de motivatie bij de leerlingen door middel van bewustwording van wat ze al kunnen, aansluiten bij hun kwaliteiten uitgaande van het positieve (te meten via de beheersingsdoelen, gekoppeld aan het uitstroomperspectief). Dit willen we bereiken door een goed klassenmanagement en mentorschap op emotioneel en effectief gebied en we zoeken daarvoor passende scholing. Hierdoor maken de leerlingen meer kans op de arbeidsmarkt met een zo goed mogelijke persoonlijke ontwikkeling en zo op alle facetten zo goed mogelijk Passend Onderwijs toe te passen. Een en ander hebben we vastgelegd in een ontwikkelagenda die is opgenomen als bijlage 1.

1.1 Missie en visie praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs RSG Steenwijk kan zich vinden in de visie van het Landelijk Werkverband (2010-2015) en hanteert deze als leidraad.

Missie

Na het doorlopen van het praktijkonderwijs kunnen leerlingen zelfstandig en volwaardig participeren in de maatschappij. Ze zijn in staat zelfstandig te werken, te wonen, hun vrije tijd zinvol te besteden en burger te zijn. Om dit te kunnen moeten leerlingen een aantal algemene competenties ontwikkelen en daarnaast een aantal specifieke competenties gerelateerd aan het beroep dat bij hen past. Het praktijkonderwijs gaat daarbij uit van de individuele mogelijkheden en talenten van leerlingen.

Visie

Het praktijkonderwijs realiseert haar missie door systematisch en doelgericht te werken aan individuele leertrajecten die enerzijds aansluiten bij het ontwikkelingsniveau en de mogelijkheden van de leerlingen, en anderzijds gericht zijn op de competenties die gevraagd worden om deel te nemen aan de maatschappij.

De leidinggevende en medewerkers van het praktijkonderwijs zijn de professionals die dit mogelijk maken door met de leerling in gesprek te zijn om te bepalen wat de leerling nodig heeft om zich optimaal te ontwikkelen. Daarnaast zijn ze ook in gesprek met de omgeving: met werkgevers, met ouders en met maatschappelijke organisaties om zicht te krijgen op wat de leerling nodig heeft om in de maatschappij te kunnen (blijven) functioneren. De medewerkers van het praktijkonderwijs richten het leerproces zodanig in dat de leerling optimaal leert (het is uitdagend, stimulerend, betekenisvol, maximaal en effectief). Daarvoor is het nodig stapsgewijs haalbare doelen te formuleren en manieren te vinden om die doelen te bereiken.

Waar nodig betreft de school daar externe partijen bij. Dat kunnen werkgevers zijn, gemeenten, rolmodellen, maar ook deskundigen op het gebied van didactiek en pedagogiek. Een school voor praktijkonderwijs is zo een netwerkschool. Staat open voor de wereld buiten de school, gebruikt die omgeving waar nodig en zorgt dat de leerlingen in die wereld goed terecht komen."

1.2 Ontwikkelagenda

Ieder jaar wordt er een jaarontwikkelagenda opgesteld. Aan de hand daarvan wordt het beleid en organisatie verder doorontwikkeld. Jaarlijks wordt deze geëvalueerd en bijgesteld.

2. Wat is praktijkonderwijs?

2.1 Welke leerlingen volgen praktijkonderwijs?

Praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen van wie 'redelijkerwijs' vaststaat dat deze niet in staat zijn via het reguliere onderwijs, al dan niet in combinatie met het lwoo een diploma te behalen.

Bovendien moet vaststaan dat overwegend een orthopedagogische of ortho-didactische benadering geboden is.

Voor de leerlingen die in aanmerking dienen te komen voor het PRO of LWOO wordt een beschikking van de Regionale Verwijzings Commissie (RVC) aangevraagd.

Uitgangspunten voor indicering via de Regionale Verwijzings Commissie in onze regio zijn:

- meer dan 50% leerachterstand van drie jaar op cognitief gebied in minimaal twee van de domeinen technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en inzichtelijk rekenen (mag niet zijn alleen technisch lezen en spelling).
- IQ tussen de 55 en 75/80
- Sociaal-emotionele problematiek

Voor nadere informatie zie www.rvc-vo.nl

Na het schooljaar 2015 zal in verband met Passend Onderwijs zal de RVC verdwijnen en heeft het samenwerkingsverband hier bemoeienis mee.

2.2 Praktijkonderwijs en Passend Onderwijs

Bij de invoering van Passend Onderwijs per 1 augustus 2014 functioneert het praktijkonderwijs nog als zelfstandige voorziening. Per 1 augustus 2015 wordt het praktijkonderwijs ingepast in Passend Onderwijs en wordt de functie van de RVC overgenomen door het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband wordt dan ook verantwoordelijk voor het ondersteuningsbudget van het praktijkonderwijs. De verwachting is dat dit ondersteuningsbudget per saldo zo'n 10% lager zal zijn dan nu het geval is. Dat betekent dus dat minder leerlingen dan nu geplaatst zullen kunnen worden in het praktijkonderwijs, tenzij het bestuur van onze school daar extra middelen voor inzet.

Voor leerlingen in het praktijkonderwijs geldt met de invoering van Passend Onderwijs dat er een 'ontwikkelingsperspectief' (OPP) moet zijn.

2.3 Korte omschrijving van de inhoud van het praktijkonderwijs

Praktijkonderwijs is eindonderwijs of voorbereiding niveau 1, waarbij het educatieve programma is gericht op de volgende domeinen:

- Wonen
- Werken
- Vrije tijd
- Burgerschap

De domeinen zijn in kerndoelen uitgewerkt, die nodig zijn om de missie/visie te kunnen realiseren (om zo goed mogelijk te kunnen functioneren in onze maatschappij zal iedere leerling elk domein/kerndoel zo ver mogelijk doorlopen)

De leerlingen vallen in de leeftijdscategorie van 12 t/m 18 jaar. Het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt, is in principe het laatste jaar. Er kan echter ontheffing worden aangevraagd.

Het programma omvat in ieder geval Nederlands, rekenen/wiskunde, Engels, informatiekunde en lichamelijke opvoeding, aangevuld met voor de regionale arbeidsmarkt relevante vakken (artikel 25a van het inrichtingsbesluit).

Naast de theoretische vakken, volgen de leerlingen ook een praktisch ingericht gedeelte waarin stage en arbeidstraining centraal staan.

De leerlingen ontvangen uiteindelijk een schoolcertificaat praktijkonderwijs. (tekst mede ontleend aan het zakboek VMBO, pag. 144).

Planning 2014-2015:

Het opstellen van een OPP in combinatie met het IOP.
Begeleiding aanpassen aan nieuwe situatie.

Opbrengst 2018:

Een goed werkend OPP/IOP
Een zo goed mogelijk begeleidingsnetwerk om leerlingen passend onderwijs te bieden.

3. De schoolorganisatie

3.1 De school is kleinschalig, veilig en overzichtelijk

De lessen worden zoveel mogelijk gegeven in de praktijkvleugel, maar soms kan het niet anders dan dat leerlingen ook elders in het gebouw les krijgen. Dat gaat op een vrij natuurlijke manier, zodat we geen aanleiding zien om wat dit betreft specifieke maatregelen te nemen.

3.2 Verdere verfijning van de onderwijskundige organisatie

Er is een twee jarige onderbouw met een algemeen vormend aanbod met daarnaast een oriëntatie in een aantal praktische vakken. Inmiddels is in klas 3 de middenbouw gerealiseerd en vormt een soepelere overgang naar de bovenbouw. Klas 3 is meer keuzegericht dan de onderbouw maar bereidt al wel voor op de keuze voor twee van de uitstroomprofielen in de bovenbouw. Daarnaast wordt er in de middenbouw een begin gemaakt met de interne stage.

Het onderwijs in de bovenbouw is heel nadrukkelijk 'arbeidstoeleidend' ingericht. Leerlingen kiezen voor één van de vijf uitstroomprofielen die we inmiddels hebben (zie hierna).

Planning 2014-2015:

Onderzoek naar en uitbreiding van arbeidstoeleidend onderwijs (bijvoorbeeld meer onderdelen in ATC).

Opbrengst 2018:

Leerlingen sterker en meer voorbereid toe leiden naar de arbeidsmarkt.

3.3 Stabiel leerlingenaantal en een eigen plek in de school

In het vorige schoolplan schreven we dat we streven naar een stabiel leerlingenaantal van in totaal ca. 110 leerlingen. Dat aantal is minimaal nodig om onze huidige voorzieningen op peil te kunnen houden. Deze doelstelling is ruimschoots gehaald. We hebben zelfs de stichtingsnorm van 120 leerlingen behaald.

Probleem hierbij is wel dat (zoals we zagen in par. 2.2) met de invoering van Passend Onderwijs en de andere bekostigingssystematiek die dat met zich meebrengt, in de komende jaren minder middelen beschikbaar zullen zijn voor het praktijkonderwijs. Dat betekent dat een deel van de leerlingen die nu in het praktijkonderwijs geplaatst worden, in de toekomst in het reguliere onderwijs geplaatst zouden moeten worden. Gezien de harde criteria (zie par. 2.1) waaraan leerlingen moeten voldoen om in praktijkonderwijs geplaatst te kunnen worden, kunnen we ons niet voorstellen hoe leerlingen die voldoen aan deze criteria tot hun recht zouden kunnen komen in het reguliere onderwijs. Voorlopig gaan we er vanuit dat het niet anders kan dan dat deze leerlingen in het praktijkonderwijs geplaatst zullen worden (mogelijk een enkeling wel in het lwoo en zal voor de bekostiging een oplossing gezocht moeten worden).

Planning 2014-2015:

Omdat we rekening moeten houden met een daling van het aantal leerlingen, gaan we onderzoeken welke aanpassingen in ons aanbod mogelijk/nodig zijn om dat op te vangen.

Opbrengst 2018:

Een zo breed mogelijk aanbod welke mogelijk is na daling van de leerling populatie.

4. Begeleiding

4.1 Elke docent bouwt een vertrouwensrelatie op met de leerling

Elke leerling heeft nu met meer docenten te maken dan vroeger. De vertrouwensrelatie die voor onze leerlingen zo belangrijk is, wordt nu vooral opgebouwd door de mentor, die ook docent van zoveel mogelijk vakken (voor de betreffende klas) is. In de afgelopen jaren hebben we geprobeerd om de mentor meer vakken te laten geven aan de eigen klas dan al gebeurde. Dat is elk jaar echter weer een kwestie van passen en meten en van veel factoren afhankelijk. Om de binding tussen leerling en school ook in de hogere leerjaren te versterken, hebben de leerlingen van de vierde en hogere klassen nu allemaal een persoonlijke mentor en wordt ook de rol van de stagebegeleider steeds belangrijker. Ook gaat de decaan/uitstroombegeleider een belangrijkere rol spelen. Bij de decaan kan de leerling terecht voor informatie over vervolgonderwijs, invullen diverse (aanmeld)formulieren, aanvraag van Wajong, aanvraag gelden DUO etc. Leerlingen kunnen tot twee jaar na het verlaten van de school een beroep doen op de decaan. De decaan is ook altijd op de Avondschool aanwezig.

4.2 Veel aandacht voor het pedagogisch aspect

Dit is nog steeds het belangrijkste wat we leerlingen te bieden hebben. Natuurlijk moeten leerlingen in het praktijkonderwijs zich ook kennis en vaardigheden eigen maken, maar primair gaat het om een opvoedkundig proces waarbij leerlingen vertrouwd gemaakt worden met de wereld om hen heen en er op voorbereid worden dat ze in die wereld zoveel mogelijk op eigen benen kunnen staan. Of weten waar ze hulp/ondersteuning kunnen krijgen. De invoering van Passend Onderwijs noodzaakt ons nog meer te versterken. Hierbij wordt bekeken of een onderwijsatelier een extra pedagogische ondersteuning/arrangement voor leerlingen kan bieden.

Bij aanname van nieuwe docenten wordt vooral gekeken naar de pedagogische inslag die passen is in ons onderwijs. Tevens zijn de nascholingen grotendeels op dit pedagogische aspect gericht.

Planning 2015-2016

Het inrichten van een onderwijsatelier met een veelheid aan zorg ondersteunende opties.

Opbrengst 2018

Een professionele zorg plek voor leerlingen op pedagogisch, emotioneel en didactisch gebied.

4.3 Goede oudercontacten

Hoewel we in het vorige schoolplan spraken over goede oudercontacten, hebben we in de afgelopen periode geconstateerd dat de contacten met de ouders beter kunnen. We hebben daarom in het eerste leerjaar het kennismakings-huisbezoek van de mentor. Bedoeling daarvan is elkaar beter te leren kennen en afspraken te maken voor het komende schooljaar. Verder onderhouden we een nieuw stramien voor de oudercontacten. Twee keer per jaar zijn ouders verplicht samen met hun zoon/dochter op school het OPP/IOP door te spreken en te ondertekenen. Daarnaast bestaat er één keer per jaar de gelegenheid de overige docenten te spreken. Uiteraard kan men het gehele schooljaar een individuele afspraak met een

docent maken. Verder ontvangen de ouders ongeveer vier keer per jaar per mail een informatiebulletin over actuele zaken op school. Uiteraard is er ook gelegenheid tot tussentijds contact tussen ouders en mentor, docenten en/of afdelingsleider en kunnen ook ouders daartoe het initiatief nemen.

Planning in 2014-2015:

Betere digitale oudercontacten realiseren.

Opbrengst 2018:

We hebben minimaal twee keer per jaar verplicht een gesprek met elke ouder of elk ouderpaar over de voortgang van de leerlingen aan de hand van het OPP/IOP.

4.4 OPP (Ontwikkelingsperspectief) geïntegreerd in IOP (Individueel Ontwikkelings Plan)

Het IOP is een op de leerling toegesneden plan waarin staat hoe wordt omgegaan met de individuele leervragen van de leerling, de mogelijkheden en moeilijkheden met betrekking tot leren zelf en/of de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Het IOP is ingevoerd en wordt geëvalueerd. Door invoering van het Passend Onderwijs moet er voor iedere leerling een 'ontwikkelingsperspectief' (OPP) worden opgesteld. In feite hebben we daarmee een goed leerlingvolgsysteem in handen en zoals gezegd zal verdere ontwikkeling van het OPP/IOP voor ons in de komende jaren een belangrijk item zijn (het bestendigen van de koppeling maken tussen het OPP/IOP, de beheersingsdoelen en de leerlijnen blijven een belangrijk aandachtspunt). Voor verdere informatie hierover verwijzen we naar bijlagen 2 en 3.

Ook zal worden onderzocht of een pedagogische steunles bijdrage kan leveren aan een sterkere begeleiding.\

Planning 2014-2015:

- Voortzetten informatie uit Pro-scan ten dienste van het IOP.
- Beheersingsdoelen omvormen in richting van de 4 domeinen: Wonen, Werken, Vrije Tijd en Burgerschap.
- Onderzoeken van mogelijkheid: Pedagogische steunles (coaching uur), in verband met voortgang IOP doelen.
- Opstellen en invoeren OPP

Opbrengst 2018:

Streven naar een actief OPP/IOP document (niet alleen papieren document en mede sturend vanuit de leerling).

4.5 Leren in Veiligheid

Momenteel wordt er gewerkt met de volgende methodes om leren in veiligheid vorm te geven:

De school is van ons (klas 1), Leefstijl (klas 2) en Burgerschap (klas 3 en hoger). Daarnaast werken we met een aanpak van respectvol omgaan met elkaar: de zogenaamde 'stopmethode'.

In 2014 is een pilot gestart om een goede methode voor het antipestbeleid (Pestprotocol/ pestmeter/ project "Spijt!"). Na berichten in de media voelen we ons genooddaakt verder onderzoek te doen naar een doeltreffende antipestmethode.

We hebben ervoor gekozen om Rots en Water (weerbaarheidstraining) klassikaal in klas 1 aan te bieden zodat iedere leerling uit de klas het geleerde kan toepassen en het op den duur in alle klassen van het praktijkonderwijs kan worden ingezet. Rots & Water beweegt zich op het snijvlak van sociale vaardigheidstraining (SOVA), sport- en bewegingsonderwijs. Daarnaast kunnen er extra lessen worden aangeboden aan klassen die extra oefening nodig hebben. Deze lessen worden aangevuld met theoretische lessen. De lessen worden

gegeven door bevoegd trainer in samenwerking met de mentor, orthopedagoog en schoolmaatschappelijk werkster (MEE).

Planning 2014-2015:

Onderzoek naar goede methode om pesten tegen te gaan.
Afname tevredenheidsonderzoek en plan van aanpak maken.

Planning 2015-2016

Aanstellen van een pest coördinator

Opbrengst 2019:

Stevig beleid door goede lesmethode de veiligheid te vergroten. Welke hopelijk zichtbaar worden in het tevredenheidsonderzoek.

Digitale anti-pest bibliotheek.

5. Onderwijs

5.1 AVO-onderwijs

In ons AVO-onderwijs willen we de streefdoelen praktijkonderwijs realiseren, zoals die zijn opgesteld zijn door Referentiegroep Praktijkonderwijs in de Steigers. Deze beheersingsdoelen zijn geformuleerd voor de volgende vakken en leergebieden:

- Nederlands
- rekenen/wiskunde
- informatiekunde
- maatschappelijke en culturele oriëntatie (MCO)
- loopbaan- en praktijkoriëntatie (LPO)

Daarnaast leren onze leerlingen zich heel basaal te uiten in het Engels en krijgen ze uiteraard lichamelijke opvoeding en gedurende de eerste twee jaar zwemmen. Ook wordt er vanaf de eerste klas het vak SWB (Start Werk en Blijf veilig) gegeven. Dit om de leerlingen inzicht te geven in de aspecten van veilig werken. Tevens krijgen de leerlingen lessen in informatiekunde zodat ze zich ook op de computer kunnen redden.

Het is belangrijk dat onze leerlingen de beheersingsdoelen in de hierboven genoemde vakken en leergebieden halen, omdat dat hen helpt om zich 'later' te redden in de samenleving, daarin zelfstandig te functioneren en hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Omdat het gaat om heel praktisch ingestelde en moeilijk lerende leerlingen, is het van belang dat ze de competenties die ze nodig hebben aanleren via praktische activiteiten en dat daarbij ook de noodzakelijke sociaal-emotionele vaardigheden een plek krijgen. We gebruiken hiervoor de methode PROMOTIE en de volgende digitale programma's: Taalzee, Rekentuin en Ambrasoft. De methode PROMOTIE is expliciet afgestemd op de beheersingsdoelen en wordt bij ons in alle leerjaren gebruikt. De Cito-toetsen van technische lezen, begrijpend lezen, rekenen/wiskunde en spelling worden één keer per jaar afgenomen en in de profielkaart gescoord om voortgang te bewaken en individuele lesstof gericht te kunnen aanbieden.

5.2 Doorgaande leerlijnen voor ons praktische aanbod

Naast het AVO-aanbod, bieden we onze leerlingen een groot aantal praktijkvakken. Voor vrijwel alle praktijkvakken hebben we doorgaande leerlijnen ontwikkeld. Het gaat om de volgende vakken:

1. Beeldende vorming
2. 'Productie'
3. Veiligheidscertificaat Arbeid/SWB
4. Lichamelijke opvoeding/Sport oriëntatie
5. Bouwtechniek

6. Textiele werkvormen
 - onderbouw
 - bovenbouw
7. Tuin
 - onderbouw
 - bovenbouw
8. Koken
 - onderbouw
 - middenbouw
 - bovenbouw
9. Krant (voor klas 3)
10. Administratief werk (voor klas 4 t/m 6)
11. Techniek
12. Metaal
13. Schilderen
14. Onderhoud
15. Horeca assistent niveau 1
16. Schoonmaak assistent
17. Productiewerk/arbeidsstraining, repropwerk en kassatraining in ontwikkeling.

De leerlijnen en beheersingsdoelen van alle vakken zijn de afgelopen schooljaren opgesteld. De leerlijn per vak wordt ieder jaar bijgesteld. Er is een begin gemaakt door een werkgroep hoe de vakspecifieke beheersingsdoelen ingepast kunnen worden in de domeinen Wonen, Werken Vrije tijd en Burgerschap.

In schooljaar 2013-2014 is er een start gemaakt van het inbrengen van beheersingsdoelen voor ieder vak en door elke docent in de Pro-scan. De Pro-scan is gestopt per 1 augustus 2014 (onderzoek noodzakelijk voor vervanging van Pro-scan).

Ons doel is aan de hand van dit medium bekijken hoe de ontwikkelingsdoelen voor de leerlingen kunnen worden weggezet in het IOP.

Iedere leerling heeft een Portfoliomap, waar bewijzen, certificaten en andere voor de leerling belangrijke gegevens worden verzameld. Iedere docent zorgt ervoor dat de leerling kan beschikken over deze gegevens. De leerling heeft hierin ook zelf een verantwoordelijkheid, die in de loop van de schooljaren steeds groter wordt. Door twee keer per jaar de behaalde beheersingsdoelen in het Portfolio te plaatsen is de opbrengst voor alle betrokkenen duidelijk te volgen en te gebruiken bij de het opstellen en de evaluatie van de IOP doelen.

Planning 2014-2015:

Door ontwikkelen van beheersingsdoelen ingepast in de vier domeinen.

Onderzoeken van een goede vervanger van de Proscan

Planning 2015-2016

Invoering vervanger van de Proscan

Opbrengst 2019:

Opbrengst gericht werken aan de hand van het IOP in een juiste digitale omgeving.

5.3 Symbioseprogramma

Wanneer een leerling voor een vak(ken) aan de bovenkant van het praktijkonderwijs functioneert worden onderdelen van het beroepsgerichte programma van het Vakcollege/vmbo aangeboden. Het komt dan ook steeds vaker voor dat Pro leerlingen, vooral voor de praktijkvakken, een deelcertificaat behalen. Incidenteel kunnen gastlessen gevolgd worden aan het Terra College (Meppel) of verzorgd worden door externe doelgerichte instellingen (Het Kiemhuis, Frederiksoord)

Deze individuele vorm van onderwijs maakt het invoeren van individuele roosters meer noodzakelijk.

5.4 IVIO-examens

Het IVIO-examen vergroot kansen en geeft mogelijkheden aan de leerlingen die willen doorstromen naar de arbeidsmarkt of naar vervolgonderwijs. Door maatwerk in examens kunnen onze leerlingen op een passend niveau diploma's behalen in de volgende vakken: Nederlands (1F, 2F), Engels A1 en A2), rekenen/wiskunde (1F, 2F), computertypen, Basiskennis tekstverwerken met Word, biologie, aardrijkskunde en geschiedenis. Onze leerlingen krijgen twee maal per jaar (in december en mei) de mogelijkheid om examen te doen. Onze leerlingen krijgen met een IVIO-diploma een bewijs van aanwezige kennis en kunde, de eigenwaarde en het zelfvertrouwen wordt vergroot en ervaart meer succes.

5.5 Gebruik van ICT

Op het gebied van digitalisering vinden de laatste jaren ingrijpende en snel op elkaar volgende veranderingen plaats. Met name de digitalisering van de methodes valt op. Op onze school merken we dat o.a. aan de opkomst en het gebruik van Magister voor ouders en de digiborden maar ook aan het gebruik van steeds meer digitale ondersteuning van lesmethodes.

De onderwijskundige invulling, het daadwerkelijk gebruik van soft- en hardware, is tot nu toe nog niet beschreven in het afdelingsplan.

Nadruk ligt op de volgende accenten:

- Breder inzet van ICT: hardware en software
- Professionalisering van docenten in digitale didactiek, waaronder het maken van digitale leerlijnen gericht op betere differentiatie in de les
- Het bevorderen van een actievere deelname van leerlingen aan het onderwijsproces, het uitdagen van leerlingen op eigen niveau

We willen een horizonverbreding bewerkstelligen onder docenten. Welke nieuwe mogelijkheden zijn er op het gebied van leermiddelen en welke kansen biedt dit op verbetering van het onderwijs.

Planning 2014-2015:

Succesvol afronden pilot "iPad-onderwijs", bekwamen van docenten in het gebruik ervan. Gefaseerd starten met digitale methode(s) in klas 1 schooljaar '14-'15.

Opbrengst 2019:

Daar waar mogelijk en toepasbaar hard- en software inzetten, zodat het een toegevoegde waarde heeft in de les.

5.6 Taalbeleid

Ons taalbeleid is gericht op het behalen van de IVIO-diploma's Nederlands 1 en 2. Als onze leerlingen deze twee diploma's halen, zijn ze op dit gebied voldoende vaardig om goed te functioneren in de maatschappij.

5.7 Projectonderwijs

Tijdens thematische projecten leren leerlingen verbanden zien en werken zij samen aan onderdelen van een project. Enkele voorbeelden van thematische projecten die we afwisselend uitvoeren: Het marktproject/ de kunstprojectweek/ de 'kom-in-de-kas dagen'/ het circusproject/ de 'landen week' cultuurprojectweek/ en de 'pest-projectweek'.

Op een motiverende manier worden de leerlingen bij deze praktische projecten betrokken. Alles wordt gedaan door en met de leerlingen.

5.8 Maatschappelijke stage en Elos

Tijdens de werkweken komt naast sport, spel, zelfstandigheid vergroten in klas 2 ook de maatschappelijke stage aan bod in de vorm van snuffelstages (bij non-profit organisaties).

In klas 3 wordt de maatschappelijke stage in de omgeving van Roermond (vergroten van belevingswereld) uitgevoerd.

De bijdrage van onze afdeling aan Elos in klas 1 t/m 3 wordt beperkt tot het jaarlijks uitvoeren van projecten over een Euroland.

Voor klas 4 en hoger hebben we ons 'Elos-aanbod' uitgebreid en gaan ook onze leerlingen de grens over. Er wordt jaarlijks een werkweek georganiseerd naar Hamburg. Tijdens deze werkweek worden er door de leerlingen in het museumdorp "de Kiekeberg" en in de, bij het museum behorende, boerderij in Wennersdorf diverse werkzaamheden verricht. Dit is het laatste traject van hun maatschappelijke stage. Verder behoort een bezoek aan voormalig concentratiekamp/doorvoerkamp Bergen-Belsen en een stadsbezoek (met zelfstandige opdrachten) tot de vaste onderdelen. Op deze wijze komen onze leerlingen in contact met mensen die in een ander land leven en werken en kunnen zij op hun eigen niveau kennis maken met de internationale wereld.

6. Voorbereiding op arbeidsmarkt en vervolgonderwijs

6.1 De arbeidsmarkt

Onze school heeft zich onder andere tot doel gesteld de leerlingen op te leiden voor een plaats op de arbeidsmarkt. Hierbij speelt de stage een zeer belangrijke rol. Binnen deze stages gaan de meeste leerlingen voor het eerst kennismaken met arbeid en de verantwoordelijkheden die daarmee te maken hebben. Dat wil zeggen dat er op school kennis aanwezig moet zijn van de arbeidsmarkt voor deze betreffende leerlingen en van de actuele ontwikkelingen die daar gaande zijn. De school kan zijn onderwijsprogramma daar dan op afstemmen en aanpassen.

De leerling zelf vormt het uitgangspunt van het onderwijs en uiteraard van de begeleiding naar werk. Zijn of haar (te ontwikkelen) mogelijkheden en wensen staan dan ook centraal.

Wie weet waarvoor hij leert, heeft een duidelijk doel voor ogen en werkt daar bewust naartoe. Wie moeilijk leert, volgt het liefst een uitgestippelde route. Daardoor houdt hij onderweg steeds het gevoel dat hij op de goede weg is. Zeker de leerlingen in het praktijkonderwijs hebben doelgerichtheid en structuur nodig om optimaal te kunnen leren en werken.

Kenmerken van de arbeidsmarkt voor onze leerlingen

Leerlingen uit het praktijkonderwijs komen bij het betreden van de arbeidsmarkt meestal terecht in het minder stabiel segment van de arbeidsmarkt. Zij komen dan in aanmerking voor ongespecificeerd werk; dat wil zeggen werk waar geen specifieke kennis of vaardigheden voor nodig zijn. Wie dat soort werk doet is makkelijk uitwisselbaar en heeft dan ook meer kans op een tijdelijk contract of werk via uitzendbureaus dan degenen die werken in andere segmenten.

De positieve kant is dat ongeschoold werk niet specifiek is en voor komt in alle sectoren van de arbeidsmarkt. Dat wil zeggen dat er een brede vraag is.

Verder verwerven deze werknemers dikwijls een stabielere positie door in de praktijk specifieke kennis op te doen of bepaalde vaardigheden te ontwikkelen.

Kansen op de arbeidsmarkt

De werkloosheid onder laaggeschoolden is tweemaal zo hoog als die onder hoogopgeleiden. In tijden van laagconjunctuur kan de werkloosheid onder laaggeschoolden oplopen naar tien tot vijftien procent. Onder ongeschoolde, allochtone jongeren kan dit in sommige regio's zelfs stijgen naar veertig tot vijftig procent.

Wanneer laaggeschoolden erin slagen een beroepskwalificatie te behalen neemt de kans op werkloosheid dertig tot vijftig procent af. Ook hier blijkt dus hoe meer kennis en vaardigheden iemand heeft opgedaan, des te groter de kans op (behoud van) werk.

Bij dergelijke werkloosheidscijfers blijft een belangrijk aspect buiten beschouwing, namelijk de sociale vaardigheid. Die is moeilijk te meten en komt dan ook niet in cijfers tot uitdrukking. De praktijk wijst echter uit dat sociale vaardigheden vooral bij laaggeschoolden bijzonder bepalend zijn voor het verkrijgen en behouden van werk.

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

Op de arbeidsmarkt valt een onderscheid te maken tussen ontwikkelingen op de korte termijn als gevolg van conjunctuurschommelingen en ontwikkelingen op de langere termijn door structurele veranderingen. Wanneer de conjunctuur daalt –en daarmee de vraag naar arbeid afneemt- stijgt de werkloosheid onder laaggeschoolden sneller dan die van hoger opgeleiden.

Het is dus zaak dat we onze leerlingen in ons onderwijs en door middel van de stages zo goed mogelijk op hun deelname aan de arbeidsmarkt voorbereiden. In het vervolg van deze paragraaf beschrijven we hoe we onze leerlingen daarop specifiek voorbereiden.

Planning 2014- 2019

Door de invoering van de Participatiewet moet er opnieuw een weg gevonden worden in de regelgeving en samenwerking met instanties om zo te komen tot meer passende uitstroom naar de arbeidsmarkt. Ons doel van deze vernieuwde samenwerking met gemeente/UWV is het creëren van meer kansen op de arbeidsmarkt, begeleidwerk en dagbesteding evt. met financiële ondersteuning voor alle uitstromende leerlingen.

Opbrengst 2019

Meer uitstroom in werk en kans op vaste arbeidsbetrekkingen.

6.2 Uitstroomprofielen

In de eerste twee leerjaren is het onderwijsaanbod ontleend aan dat van de basisvorming, met een flinke dosis praktijkvakken, zoals handvaardigheid, fietstechniek, algemene techniek en textiele werkvormen. Het is van groot belang dat leerlingen daarna gericht kunnen kiezen voor een uitstroomprofiel, zodat zij de inhoud van het onderwijs dat zij volgen, gemakkelijker kunnen relateren aan datgene wat ze er later mee kunnen. Dat moet ook motiverend werken.

In de afgelopen jaren hebben we geprobeerd om het onderwijs in de hogere leerjaren meer te richten naar de uitstroommogelijkheden van leerlingen. Daartoe zijn, mede dankzij subsidie van het Europees Sociaal Fonds, de drie uitstroomprofielen die we ook in het vorige schoolplan al beschreven verder versterkt, zodat we de leerlingen in de derde klas nu kunnen laten kiezen uit drie 'basis-uitstroomprofielen', te weten:

- Diensten (koken, verzorging, administratie, textiel, veiligheidscertificaat/VCA)
- Tuin/onderhoud (tuin/straatwerkzaamheden, productiewerk, eenvoudig onderhoud, veiligheidscertificaat/VCA)
- Techniek (bouw, metaal, schilderen, lassen, techniek, VCA)

Vanaf klas 4 hebben we de uitstroomprofielen verder uitgebreid en dat heeft geleid tot het volgende aanbod:

- Diensten/verzorging (koken, verzorging, textiel, veiligheidscertificaat/VCA)
- Diensten/administratie(koken, verzorging, administratieve werkzaamheden: leren typen, receptiewerkzaamheden, kopieerwerkzaamheden)
- Techniek/bouw (bouw, schilderen, veiligheidscertificaat/VCA)

- Techniek/metaal (metaal, lassen, veiligheidscertificaat/VCA)
- Tuin/onderhoud (tuin/straatwerkzaamheden, productiewerk, eenvoudig onderhoud, veiligheidscertificaat/VCA, rietdekken, bloem binden, werkzaamheden in de kas)

Planning 2014-2017:

Uitvoering en versterking van de vijf uitstroomprofielen. Onderzoeken van mogelijke gevolgen en voorkomen van leerling krimp.

Aantrekkelijker maken en invoeren branchecertificaten als trekker rijbewijs, kettingzaag of bijvoorbeeld bosmaaier.

Opbrengst 2019:

Meer verschillende branche gecertificeerde uitstroom.

Het behouden van alle uitstroomprofielen.

6.3 Doorstroomcriteria

Om de doorstroommogelijkheden van de leerlingen goed in beeld te krijgen wordt er in klas 3 voor alle leerlingen een format ingevuld, zie bijlage 4. In dit format zijn een aantal criteria opgesteld (gericht op cognitief, sociaal-emotioneel, stage geschiktheid, werkhouding e.d.) waaraan de leerling moet voldoen om door te kunnen stromen naar de kans klas 4c. Klas 4c is een voorbereidende klas voor doorstroom naar een AKA/Entree opleiding.

In het voorjaar wordt in klas 4c en bij andere kans leerlingen opnieuw een format opgesteld om een kansrijke doorstroming naar AKA/Entree opleiding in te kunnen schatten, zie bijlage 5. Tevens wordt de MCT toets (niveaubepaling mbo 1 t/m 4) door de orthopedagoog afgenomen en gescoord, zie bijlage 6.

De komende jaren willen we voor de Entreeleerlingen een format gaan ontwikkelen om doorstroming naar mbo-2 in te kunnen schatten. Ook hierbij zal de MCT toets worden gebruikt.

Planning 2014-2015:

Ontwikkelen en implementeren van een doorstroomformat van Entreeonderwijs naar mbo-2. Evalueren van alle formats.

Opbrengsten 2018:

Een vloeiende en succesvolle doorstroom van kansrijke leerlingen.

6.4 Stages

Stages zijn heel belangrijk in het praktijkonderwijs en maken integraal deel uit van de arbeidsoriëntatie. De stage neemt een steeds belangrijker plaats in ons onderwijsprogramma. Er zijn drie stagebegeleiders die zich richten op de verschillende profielen. Ten behoeve van de stages is de samenwerking met het bedrijfsleven verder verstevigd, waardoor het ons lukt om onze leerlingen geplaatst te krijgen. Wanneer het tijdens de stage voor een leerling toch te moeilijk wordt, kan hij of zij terugvallen op de stage opvang (doorontwikkeling van het ATC) binnen de school. De stage opvang fungeert al een aantal jaren als opvanggroep voor leerlingen die nog/niet meer/tijdelijk in stage zijn. Hiervoor is contact gezocht met bedrijven om productiewerk te kunnen oefenen tevens theorie bij te houden. Er wordt hier ook gewerkt aan de beroepshouding die noodzakelijk is om succesvol een stage te kunnen doorlopen.

In het derde leerjaar beginnen we door middel van interne stages de leerlingen te laten wennen aan het 'werken' en een arbeidsritme aan te leren, kortom een eerste kennismaking met het arbeidsproces in een veilige omgeving. Deze kennismaking wordt in het vierde leerjaar verlegd naar externe stages. We proberen de leerlingen daarbij zoveel mogelijk te plaatsen op werkplekken waar hun interesse naar uitgaat en waar ze ook, gezien hun mogelijkheden, goed uit de voeten kunnen.

In het derde leerjaar wordt van alle leerlingen een MELBA capaciteitenprofiel gemaakt. Dit document wordt elk schooljaar aangepast / aangevuld. Het is een 'groeidocument'. Daarnaast wordt de SIWIT beroepentest afgenomen om te kijken waar de interesse ligt. Uiteindelijk moet dit leiden tot een stage in een werkveld waar ze eventueel in kunnen uitstromen.

Planning 2014-2015:

Verder aanpassen van het lokaal die noodzakelijk zijn om meer richting aan het ATC te kunnen geven.

Implementeren van de MELBA en IDA.

Opbrengst 2018:

Goed functionerend ATC.

Gerichte opdrachten vanuit het werkveld per leerling geïntegreerd in schoolse opdrachten.

Juiste screening van stage geschiktheid.

6.5 ESF-project 'arbeidsintegratie'

Om het arbeidstoeleidend karakter van het praktijkonderwijs te versterken maken we al enkele jaren gebruik van ESF projecten. Daarbij gaat het met name om het aanbieden van vijf volwaardige uitstroomprofielen, intensieve begeleiding bij de stages, extra lessen gericht op arbeidsoriëntatie en op een versterking van de nazorg van de leerlingen die onze school verlaten hebben. Toekenning van de subsidie is op dit moment mede afhankelijk van het percentage leerlingen dat er daadwerkelijk in slaagt om een plek op de arbeidsmarkt te verwerven of doorstroming naar mbo niveau 1.

Planning 2014-2015:

Project 2014 afronden en augustus 2014 opstarten nieuw project.

Opbrengst 2017:

Het kunnen aanbieden van meerdere uitstroomprofielen met arbeidstoeleidend onderwijs.

6.6 Leerbedrijfjes

Om leerlingen zo praktisch mogelijk binnen de school te laten leren, wilden we in het vorige schoolplan een drietal 'leerbedrijfjes' opzetten.

- catering (uitstroomprofiel 'diensten') Onderdeel van de profiellessen in klas 3,4 , 5 en 6 wordt er met enige regelmaat gestuurd op productiematig werken (taarten, maaltijden, snacks e.d.)
- onderhoud tuinen en plantsoenen (uitstroomprofiel 'tuin/onderhoud') ” Kom in de kas dagen”, tuinonderhoud school, privétuinonderhoud projectmatig, bloemschikopdrachten, straatonderhoud en rietdekken.
- techniek (uitstroomprofiel 'techniek') Opdrachten vanuit stage, opdrachten in het vrijwillige circuit.

Daarnaast kunnen leerlingen zich nog met enkele andere activiteiten bezig houden waarbij bedrijfsactiviteiten worden nagebootst en wel:

- reprowerk
- productiewerk (Arbeidstrainingcentrum)
- textiel leerbedrijf

Planning 2014-2016:

Versterken en uitbreiden van leerbedrijfjes fietsonderhoud, winkel, magazijn.

Opbrengst 2019:

We beschikken over verschillende goede leerbedrijfjes die een simulatie zijn van een werkelijke werkplek.

6.7 Netwerk 'schoolverlaters'

Wij kennen op school het 16+ overleg. In dit netwerk participeren het UVW, de leerplichtambtenaar, MEE en de school. Zodra een leerling 16 jaar wordt, wordt hij/zij in het netwerk besproken met als doel om de arbeidsmogelijkheden te inventariseren en te monitoren hoe het daarmee verder gaat.

Tevens wordt door het schooljaar heen elke verlatende leerling in de uitstroommonitor geplaatst. Op deze manier volgen we de leerling en kunnen we de opbrengst monitoren aan onze uitstroomverwachting.

Vanuit MEE is in 2014 een pilot gestart waaraan wij meewerken. Leerlingen die dreigen uit te vallen nu of in de toekomst op de arbeidsmarkt krijgen een Navigator toegewezen worden privé en op school begeleid ter voorkoming van uitval. Dit is in samenwerking met UWV en gemeente. Hierin vervult een school preventieve rol.

Daarnaast zijn we sinds 2013 gestart met de Avondschool voor alle oud-leerlingen. Eén keer in de veertien dagen is de school een avond open voor oud-leerlingen. Er zijn twee docenten aanwezig die op allerlei gebieden kunnen helpen en begeleiden. Wat wij kunnen bieden:

- bijles in verschillende vakken, bijvoorbeeld Nederlands en Rekenen (huiswerkbegeleiding)
- hulp krijgen bij het invullen van diverse formulieren (bijvoorbeeld voor formulieren van het UWV, studiefinanciering, zorgtoeslag, belasting of huursubsidie)
- oefenen van de theorie voor bromfiets-, trekker-, heftruck- of autorijbewijs
- ondersteunen bij het behalen van het SWB- of VCA-veiligheidscertificaat
- hulp bij het vinden/zoeken, regelen en behouden van werk. Dus ook bijvoorbeeld voor het schrijven van een sollicitatiebrief en/of een Curriculum Vitae

Leerlingen kunnen bij ons terecht voor diverse problemen, zowel op het werk als privé.

Bijlage 2 Vakcollege - vmbo beroepsgericht

1. Inleiding

In het vorige schoolplan wordt de onderbouw gekarakteriseerd als leerlinggericht, kindvriendelijk, concreet, gestructureerd en gericht op het vergroten van kennis, ontwikkelen van vaardigheden, verbeteren van zelfredzaamheid en vergroten van eigen verantwoordelijkheid. Dit alles in een leeromgeving waar ruimte is gecreëerd voor veel praktijklessen waardoor we tegemoet komen aan de wensen en mogelijkheden van onze leerlingen. De invoering van het Vakcollege heeft daaraan flink bijgedragen. (PDCA invoering Vakcollege). Dat blijkt uit onze eigen evaluaties, maar ook uit het enthousiasme van de leerlingen en hun ouder(s)/verzorger(s) én de positieve geluiden die we van vele kanten ontvangen. Ons antwoord op de invoering van passend onderwijs is het Onderwijs Atelier. Hier wordt op herkenbare en gestructureerde wijze de zorg georganiseerd en aangestuurd met daaraan gekoppeld de ontwikkelingsperspectieven en handelingsplannen. Het taal-, reken-, dyslexiebeleidsplan zijn geïmplementeerd en worden geborgd in de organisatie.

2. Analyse en speerpunten

Afgelopen schoolplanperiode zijn er een aantal ontwikkelingen die nog door lopen of die een andere wending hebben aangenomen. We zijn gestart met een iPad-pilot. Deze loopt nu voor het tweede schooljaar. De cursus 'omgaan met verschillen' sloot niet goed aan bij de ondersteuningsbehoefte van het team op dat moment. Het doel om meer maatwerk te leveren en leerlingen met activerende werkvormen uit te dagen in de theorieles werd over het algemeen als moeizaam ervaren. Voornaamste reden hiervan was het leerlinggedrag, veelal onverschillig en opstandig. Hierdoor was er meer aandacht voor de groep nodig en minder voor het individu. Docenten hadden onvoldoende mogelijkheden, kennis en vaardigheden om deze beweging voldoende bij te sturen. Dit heeft geleid tot meer ondersteuning vanuit het OnderwijsAtelier op het gebied van kennis en een time-outplek. Daarnaast is het accent gelegd op 'leren in veiligheid' wat meer structuur en handvatten geeft voor effectief klassenmanagement. Ook hier moeten nog stappen gezet worden, zodat er meer ruimte komt voor het individu en de activerende werkvormen. De landelijk ingezette ontwikkelingen vragen de komende schoolplanperiode veel tijd en aandacht. De vernieuwingen vmbo, de overgang van mbo-1 AKA onderwijs naar Entreeonderwijs, voortzetten ontwikkeling Vakcollege en het invoeren mbo-2 bbl opleiding in samenwerking met het Deltion College.

Ontwikkelpunt/ periode	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Vernieuwing VMBO	Ontwikkelen lesprogramma	Invoeren klas 3	Invoeren klas 4	
Overgang AKA-Entree	Invoeren Entree			
MBO 2 bbl opleiding	Afstemming met MBO. Lesprogramma ontwikkeling.	Invoeren leerjaar 1	Invoeren leerjaar 2	
iPad-onderwijs	Evalueren en voortgang bepalen			
Zorgstructuur	Organisatie afstemmen op de mogelijkheden, wensen en behoeften	Gestructureerd werken met HP en OPP		
Klassenmanagement	LIV principes kunnen toepassen	Effectieve pedagogische interventies vergroten		
Opbrengstgericht werken	Data integreren in de dagelijkse praktijk	Gericht sturen op data.	Werkwijze borgen in de organisatie	
Vakwerkplannen en toetsbeleid	Meer uniformiteit in de VP. VP up-to-date.	Ontwikkeling toetsbeleid RTTI	Invoering RTTI	

3. Ontwikkelingen

3.1 Onderwijskundige ontwikkelingen

3.1.1 Vernieuwing VMBO

Profielen

Met de nieuwe beroepsgerichte profielen moet het keuzeaanbod voor vmbo-leerlingen overzichtelijker worden. Elk profiel kent profieldelen en keuzedelen. De profieldelen zijn het verplichte onderdeel van het profiel. Elk profiel- of keuzedeel heeft een omvang van ongeveer 120 uren. Het profieldeel wordt landelijk geëxamineerd, de keuzedelen worden met schoolexamens afgesloten.

In schooljaar 2013-2014 is een werkgroep in het leven geroepen die zich heeft beziggehouden met de komende veranderingen. Op basis van de huidige licenties worden de volgende profielen aangeboden: BWI (Bouwen, Wonen en Interieur), PIE (Produceren, Installatie en Energie) en Z&W (Zorg en Welzijn).

LOB

Loopbaan oriëntatie en begeleiding loopt als een rode draad door het curriculum van de leerling. LOB vindt in alle leerjaren plaats. De bindende factor binnen het LOB zijn de loopbaanreflectiegesprekken. Er is een werkgroep samengesteld die zorg draagt voor de implementatie van LOB.

3.1.2 Doorontwikkeling Vakcollege en mbo-2 bbl

Vakcollege, regionale componenten

Het plan is om dit te bewerkstelligen middels het in leven roepen van zgn. "adviesraden". Voor ieder profiel (BWI, PIE en Z&W) een adviesraad. Deze bestaan uit één of meerdere praktijkdocenten en minstens vier afgevaardigden vanuit instellingen en/of bedrijven. Middels een samenwerkingsovereenkomst met een aantal bedrijven wordt er getracht zoveel mogelijk binding met het plaatselijke bedrijfsleven te krijgen. In ruil voor bovenstaande biedt de school het bedrijfsleven de kans en de mogelijkheid om vroegtijdig in contact te komen met potentiële nieuwe medewerkers. Er moet dus een professionele en langdurige relatie met het bedrijfsleven worden opgebouwd. Dit moet resulteren in concrete en praktische activiteiten zoals; Gastlessen, bedrijfsbezoeken, stages, leer/werkplekken, zorg\techniekdag, projectmatige opdrachten.

Mbo-2 bbl

In leerjaar 2016-2017 gaan we, in samenwerking met het Deltion College, starten met mbo niveau 2 bbl opleidingen. Deze opleidingen liggen in het verlengde met onze toekomstige profielen; bouw/timmeren, schilderen, metaaltechniek en zorg en welzijn.

3.1.3 Entree-onderwijs

Het AKA-onderwijs mbo-1 gaat over in Entreeonderwijs. In schooljaar 2015-2016 starten wij met Entreeonderwijs.

3.1.4 Klassenmanagement

Het "Instructiemodel Uitvoerend Handelen" (I.U.H.) en "het Leren in Veiligheid" (L.I.V.) zijn de basis voor ons klassenmanagement.

3.1.5 Opbrengstgericht werken

Opbrengstgericht werken: we willen meer rendement uit de vak lessen halen.

We scherpen ons onderwijs in de klassen aan, we zorgen voor goede scholing en verdere ondersteuning van het personeel en zorgen voor kwaliteitsbewaking van datgene waar we mee bezig zijn op de volgende wijze:

- we scherpen het hanteren van de LIV regels aan
- we maken gebruik van effectieve didactiek waaronder veel meer gebruik van activerende werkvormen, waarbij we uitgaan van de 21st Century Skills
- we differentiëren veel meer in alle klassen
- we sluiten de toetsen goed aan bij lesstof en de toetsen zijn RTTI geformuleerd

Signaleringsinstrumenten

Een voorwaarde om opbrengst gericht te kunnen werken is een plezierig leef- en leerklimaat. Naast het sturen op leerresultaten is het van belang om ook de randvoorwaarden te monitoren. Dit gebeurt jaarlijks in alle leerjaren.

- Cito scores en/of 2f toetsen taal/rekenen
- Pedagogisch klimaat: Pestthermometer (2x nov/mrt)
- Saqi
- Leer- en werkhouding: Leer/werkhouding matrix 2x nov/mrt
- Onderwijsbeleving: LEDformulier 1x

3.1.6 Vakwerkplannen en toetsbeleid

De Vakwerkplannen worden meer uniform uitgeschreven en geüpdatet. Als alle vakwerkplannen klaar zijn, dan wordt het toetsbeleid verder uitgewerkt a.d.h.v. RTTI.

3.1.7 ICT

iPad

In schooljaar 2013 – 2014 is men gestart met een iPad-pilot. Doel van de pilot is te komen tot een gedegen oordeel over het nut van de iPad bij het verzorgen van de lessen in het Vakcollege. Het werken met de iPad moet niet gezien worden als doelstelling, maar als hulpmiddel. Daar waar mogelijk inzetten bij het onderwijsleerproces, indien mogelijk in plaats van boeken. Alle leerlingen van de eerste klassen van het Vakcollege hebben in schooljaar 2014-2015 en 2015–2016, onder bepaalde voorwaarden, de beschikking over een iPad. Voor slechts een aantal vakken is een digitale methode voorhanden. Voor een groot aantal vakken kan de iPad ingezet worden als hulpmiddel. Zo bestaan er voor taal en rekenen degelijke hulpprogramma's om achterstanden weg te werken. Een iPad maakt "omgaan met verschillen" en "werken aan achterstanden" heel goed mogelijk. Tijdens de pilot worden de (on)mogelijkheden van de iPad nader onderzocht en toegepast tijdens de lessen. De pilot zal zeker tot medio schooljaar 2015-2016 duren. Dan zal besloten moeten worden over al niet definitief invoeren.

It's Learning

Bij een aantal vakken wordt al gebruik gemaakt van "It's Learning".

Het gebruik van het programma is geen doel maar een middel om de lesstof en toetsen op afwisselende en eigentijdse wijze aan leerlingen aan te bieden. Dit is de komende jaren geen speerpunt.

3.1.8 Taal-, reken- en dyslexiebeleid

Taal-, reken-, en dyslexiebeleid worden conform de beleidsplannen uitgevoerd en geborgd.

3.2 Internationalisering

Het onderwijs moet hieraan zijn steentje bijdragen. Dat geldt ook voor ons team.

Struikelblok is helaas de Engelse taalvaardigheid van onze leerlingen. Op dit moment houden we het bij de internationale reis in klas 4.

3.3 Zorg en veiligheidsplan

3.3.1 Onderwijsatelier

Wordt vormgegeven conform het algemene schoolplan.

3.3.2 Handelingsplannen

Voor gediagnosticeerde leerlingen met een complexe hulpvraag wordt er een Individueel Ontwikkelings Perspectief (IOP) opgesteld. Bij overige leerlingen waar een hulpvraag wordt vastgesteld daarvoor wordt een handelingsplan opgesteld. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen leerachterstanden en gedrag. De komen schoolplanperiode vooral het handelingsplan gedrag een speerpunt.

3.3.3 Het mentoraat

Zorgmentor

2014-2015 hebben we de taak zorgmentor ingevoerd. De zorgmentor begeleidt leerlingen met een complexe hulpvraag en biedt ondersteuning aan docenten en mentoren op het gebied van leerlingenzorg.

Mentor

Bijna alle docenten zijn mentor van een aantal Vakcollegeleerlingen. Hierdoor heeft de mentor gemiddeld minder leerlingen dan voorheen, wat de leerlinggerichte benadering bevordert.

4. Personeel

4.1 Organisatie

Conform algemene schoolplan.

4.2 Scholingsplan

Zie ook algemene gedeelte van het schoolplan.

4.2.1 iPad

Er worden 2 of 3 maandelijks algemeen informatieve bijeenkomsten gehouden m.b.t. het omgaan met de iPad. In team- en sectieverband worden maandelijks bijeenkomsten georganiseerd om ervaringen, tips en trucs uit te wisselen.

4.2.2 It's Learning

In het schooljaar 2007 - 2008 is een start gemaakt met het opleiden van docenten tot gebruikers. Dit gebeurt middels minicursussen, geleid door docenten. Daarom is één teamlid in dit verband als coördinator aangesteld.

4.2.3 Toetsbeleid

In schooljaar 2015-2016 worden er RTTI-toets experts opgeleid. De experts scholen de overige docenten bij. De interne scholingen starten in schooljaar 2016-2017.

4.2.4 Opbrengstgericht werken

Dit punt komt regelmatig terug op agenda van de teamvergaderingen, daarin wordt de voortgang besproken. De belangrijkste aandachtspunten zijn het afsprakenformulier, LIV en IUH.

4.2.5 Vernieuwing vmbo, LOB en mbo-2

Tijdens de geplande organisatiemiddagen wordt er tijd besteed aan het bespreken, ontwikkelen en uitwerken van de benodigde materialen. Er zijn ontwikkeluren gefaciliteerd die op deze punten worden ingezet.

4.2.6 Intervisie

In het kader van intervisie, neemt sinds het schooljaar 2007 - 2008 een aantal leerkrachten van het vmbo-onderbouwteam deel aan deze activiteit. Door middel van intervisie geven docenten de eigen professionele ontwikkeling vorm.

5. Kwaliteitsbewaking

- de speerpunten worden verder uitgewerkt conform de PDCA-methode
- bij evaluaties in de teamvergaderingen en verslaglegging daarvan
- door lesbezoeken van docenten onderling en van afdelingsleiders en verslaglegging daarvan
- door middel van de gesprekken uit de gesprekscyclus; in juni 2016 is er een beoordelingsgesprek voor het zittend personeel en verslaglegging daarvan
- door de input uit de Led formulieren die deel uitmaken van de Gesprekscyclus en waarin leerlingen docenten beoordelen
- eventueel door ingebrachte videobeelden

Bijlage 3 Junior College 1

'Back to basics'

1. Inleiding

De brugklasperiode is een heel bijzondere en belangrijke periode in het leven van jonge leerlingen. De overgang van de beschermde basisschool naar de grote school van het voortgezet onderwijs is echt een heel grote. De leerlingen hebben structuur, veiligheid en bewustwording nodig in de hectiek van het eerste jaar waarin ook niveau keuze zo belangrijk is. We willen leerlingen laten ervaren hoe belangrijk en fijn het is om je zelf te mogen en kunnen ontwikkelen. Die ontwikkeling laten wij leerlingen doormaken door het aanbieden van gedegen vakkennis, het aanleren van vaardigheden en zorg te dragen voor de emotionele ontwikkeling. We willen leerlingen de gelegenheid bieden om aan alle kanten hun talenten en persoonlijkheid te ontdekken. We bereiden de leerlingen zo voor op de determinatie aan het eind van het brugklasjaar in het kader van de bevordering naar klas 2.

Wij willen ook zelf als team vooruitstrevend zijn en veel leren met en van elkaar. Het is belangrijk dat we als brugklasteam open minded zijn voor de behoeftes van het jonge, opgroeiende kind. We doen ons uiterste best om aansluiting te blijven vinden bij de leefwereld van de leerlingen. Samen leren maakt dat we samen sterker en slimmer worden.

1.2 Hoe ziet de brugklasstructuur er nu uit?

A. Onderwijsniveaus in de brugklas

Wij ontvangen leerlingen van gemiddeld 40 verschillende basisscholen. Iedere basisschool geeft aan op welk niveau de leerling kan instromen op basis van Leerling Volg Systeem en met gebruik van de Plaatsingswijzer. Wij plaatsen de leerlingen op basis van die advisering in één van de volgende types brugklassen:

vwo (atheneum en gymnasium)	: rechtstreeks vwo advies
havo/vwo (atheneum)	: havo advies en vwo voor begrijpend lezen en rekenen
havo	: rechtstreeks havo advies
mavo/havo	: mavo advies en havo voor begrijpend lezen en rekenen
mavo	: rechtstreeks mavo advies

B. Wat willen we in de brugklas bereiken?

1. In de brugklas willen we de brug slaan tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs op het gebied van cognitieve, sociale-emotionele en persoonlijke ontwikkeling van de binnenkomende puber naar jong adolescent.
2. We willen er zorg voor dragen dat het instroomadvies minimaal gelijk is aan de bevordering naar klas 2, wat voor ons de uitstroom is.

C. Hoe doen we dat nu?

1. Bij de overstap van basisschool naar de RSG Tromp Meesters

We nodigen de aangemelde brugklasleerlingen al meerdere malen uit op onze school om vertrouwd te raken met gebouw en sfeer, docenten en toekomstige klasgenoten terwijl ze nog in groep 8 zitten. Tijdens de kennismakingsmomenten maken we al een start met het pedagogisch-didactisch concept van "Leren in Veiligheid" (LIV) dat de kapstok van de (brug) klaslessen is. Dit concept draagt zorg voor een goede relatie tussen docent en leerling en voor gestructureerd klassenmanagement. Daarnaast leert het jonge mensen in wording om rekening met anderen te houden door middel van het gebruik van bepaalde structuren die met uitgestelde aandacht te maken hebben. Voor de zomervakantie leren de nieuwe leerlingen hun toekomstige klasgenoten al kennen en hun belangrijkste docent, de mentor. Die zorgt ervoor dat bepaalde LIV elementen, zoals de Brugklascoder mee gaat naar huis om

in de zomer al eens door te kijken. Deze wijze van kennismaken en overstappen is een solide basis voor het leerproces in de brugklas.

Het hele LIV gedachtengoed is te vinden in de methode *Leren in Veiligheid* van Peter Teitler, uitgewerkt in specifieke school elementen in onze eigen beleidsdocumenten die te vinden zijn op ons Intranet in de map Junior College.

2. In onze lessen en mentorlessen

Vanaf de eerste les in het nieuwe cursusjaar hanteren de brugklasdocenten de regels en omgangsvormen uit het LIV concept. Daarin integreren wij de vijf rollen van de leraar die wij kennen vanuit het boek van Martie Slooter. We maken lesplanning en lesdoel inzichtelijk voor de leerling. We gebruiken activerende werkvormen om vakkennis aan te brengen. We zorgen voor adequate toetsing. We hebben aandacht voor vakgericht taalonderwijs. Mentoren en docenten voeren opbrengstgerichte gesprekken met leerlingen en gebruiken daarbij hulpmiddelen aangereikt door het APS. Iedere leerling heeft te allen tijde een leesboek in de tas. Leerlingen lezen regelmatig bij het vak Nederlands maar ook wanneer ze klaar zijn met een toets of wanneer daar op andere momenten gelegenheid voor is. We gebruiken gezamenlijke lees strategieën bij het lezen van teksten bij alle vakken die de leerlingen bij het vak Nederlands aanleren. We zijn ons aan het oriënteren op verdere digitalisering van ons onderwijs en doen dat o.a. door een iPad-pilot in onze mavo brugklas. Inmiddels hebben we wel besloten dat alle brugklasleerlingen volgend jaar een iPad krijgen om digitaal gerichte ondersteuning per vak te kunnen aanbieden. De pilot digitaal onderwijs blijft doorgaan in de mavo afdeling.

We werken in de mentorlessen met een eigen samengestelde mentormethode met daarin materiaal uit de mentormethode *Breingeheimen*, leuke filmpjes van YouTube, spelletjes en eigen inbreng van leerlingen en docenten. Deze methode staat op ons Intranet. We besteden veel aandacht aan de klassencultuur en de individuele leerling hierbinnen. Daarnaast komen studievoordigheden en al wat daar mee samenhangt en het bespreken van behaalde cijfers aan bod. De mentoren geven feedback en feed forward op het leerproces van hun mentorleerlingen. Ook doen we veel aan maatschappelijke ontwikkeling door leerlingen bij te brengen iets voor de medemens te betekenen. In het klein gaat het bijvoorbeeld om het samenwerken bij het organiseren van een klassenavond maar de leerlingen verzamelen ook (school) spullen voor de medemens die dat nodig heeft, hetzij in Nederland of in het buitenland.

We vinden het als team erg belangrijk dat een leerling naast kennis en vaardigheden die dingen meeneemt die bij zijn (brugklas)persoonlijkheid passen en die hem maken tot de toekomstige goede en ook kritische burger.

3. Wat doen we nog meer?

Extra Begeleiding

We hebben voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zeer gedegen en uitgebreide zorgstructuur op vakmatig- en sociaal-emotioneel gebied. We hebben:

- mogelijkheid tot het maken van huiswerk op school (HOT = Huiswerk onder Toezicht)
- vakmatige ondersteuning voor de kernvakken en zaakvakken in het begeleidingsblok
- ondersteuning voor leerlingen met Lees- en Spellingsproblemen, dyslexie en dyscalculie
- sociaal-emotionele ondersteuning zoals faalangsttraining en Rots en Water training;
- onderwijsatelier voor alle leerlingen die leer- of gedragsmoeilijkheden hebben
- in het geval van pesten maken we gebruik van onze (peer)mediators
- individuele begeleiding indien nodig, door zorgmentoren
- I-klas voor leerlingen die individueel onderwijs via de Wereldschool volgen

Talentprogramma's en buitenschoolse activiteiten

We bieden direct aan onze brugklasleerlingen die graag meer uit zichzelf willen halen, de mogelijkheid om te kiezen voor één van onze talentprogramma's. Daarnaast hebben we nog andere mogelijkheden waar een leerling de eigen talenten kan laten zien, zoals bij schooltoneel, lid zijn van de leerlingen- raad of van DOTEAS, de leerlingenvereniging of bij Meesters in de Kunst.

D. Wat vraagt het van de docenten om bovenstaande te realiseren?

Het Junior College 1 team is een groot team dat voornamelijk bestaat uit jonge, enthousiaste en zeker ook ambitieuze docenten met her en der de wijsheid van de oudere docent. Flexibiliteit maar bovenal mee willen en kunnen gaan in de maatschappelijke ontwikkelingen op gebied van digitalisering en socialisering zijn van wezenlijk belang. Het vergt veel inleving om mee te kunnen gaan in het huidige belevingspatroon van de opgroeiende brugklasser. We wisselen het mentoraat soms ook af om fris te blijven. De docenten zijn allemaal bevoegd of nog studierend. Daarnaast professionaliseren alle docenten zich ieder jaar, aansluitend bij de individuele behoefte van dat moment of passend binnen het voortschrijdend beleid van school. Tijdens de gesprekkencyclus stellen we aan het begin van het cursusjaar doelen en scholings-behoefte af en evalueren we aan het eind van dat jaar of de gemaakte afspraken zijn gerealiseerd. We houden elkaar scherp en werken toekomstgericht in het jaar waarin we leerlingen zien overstappen uit de veilige basisschoolwereld naar die van het voortgezet onderwijs waarin vakkennisoverdracht samen gaat met aanleren van vaardigheden en persoonlijke ontwikkeling.

1.3 Analyse van huidig beleid en realisatie van speerpunten

A. Analyse

In de afgelopen schoolplan periode hebben we gemerkt dat het rendement van de brugklasuitstroom te laag is. Dat zien we terug in de kwaliteitskaart van onze school van de afgelopen drie jaar waarop er een te grote afstroom zichtbaar is, met name uit de havo en de mavo/havo brugklassen. We kunnen daarvoor externe en interne redenen aanvoeren. Die hebben er toe geleid dat we in het JC1 team hebben vastgesteld dat we zowel de aansluiting met de basisschool als mede ons onderwijsleerproces moeten verbeteren om ons rendement te verhogen. Uiteindelijk is de basisfunctie van een school om goed onderwijs te verzorgen en leerlingen met een diploma te school te zien verlaten. In de brugklas van het Junior College leggen we de basis voor dat mavo, havo of vwo diploma. We willen dan ook die basis versterken. In de verslagen van de teamvergaderingen JC 1 van schooljaar 2014-2015 en begin 2015-2016 zijn deze doelen terug te vinden. Onze ambitie is dat we over drie jaar (bij de bevordering ter afsluiting van het cursusjaar 2017-2018) kunnen zeggen dat het instroomniveau van 98% van de brugklasleerlingen ook het uitstroomniveau is.

Daarvoor leggen we het accent van Junior College 1 op het realiseren van de volgende speerpunten:

1. Basisscholen hanteren de Plaatsingswijzer bij de aanmelding voor de brugklas
2. Opbrengstgericht werken: we gaan meer rendement uit de lessen halen.
3. Bevorderen van bewustwording bij leerlingen: we laten leerlingen al in de brugklas nadenken over studeren en kennis maken met beroepen en wat dat voor hun eigen toekomst kan betekenen.
4. Integreeren van Passend Onderwijs: we proberen steeds meer onderwijs op maat te geven om op die manier ons rendement te verhogen.

B. Realisatie van de speerpunten

We hebben het volgende beleid in gang gezet om de speerpunten te realiseren:

1. Bespreken van de advisering met de aanleverende basisscholen:

De scholen voor Voortgezet Onderwijs in Steenwijk, waaronder die van ons, hebben in oktober 2014 tijdens het jaarlijkse overleg met de basisscholen (BOVO overleg) afgesproken dat alle aanleverende basisscholen bij de aanmelding voor het huidige cursusjaar 2015-2016, de Plaatsingswijzer meesturen. De Plaatsingswijzer is een inzichtelijk middel voor leerkrachten van groep 8 en ouders tijdens de adviseringsgesprekken voor niveau aanduiding. De leerkracht van groep 8 voert de uitslagen van het LVS van de groepen 6 - 8 in op de Plaatsingswijzer die deze omzet in niveau aanduiding. Bij de evaluatie tijdens de jaarlijkse bijeenkomst tussen scholen voor voortgezet onderwijs en basisscholen in Steenwijk en regio in oktober 2015 jl. bleek dat het instrument als zeer positief is ervaren. Wel hebben we vastgesteld dat leerkrachten van groep 8 er nog stringenter mee om moeten gaan. We gaan het opnieuw bij de aanmeldingen voor het komende cursusjaar ontvangen. In het najaar van 2016 zullen we dan opnieuw evalueren of het gebruik ervan heeft geleid tot adequatere niveau aanduiding voor en plaatsing in de brugklas.

2. Opbrengstgericht werken: we willen meer rendement uit de vak lessen halen

We scherpen ons onderwijs in de klassen aan, we zorgen voor goede scholing en verdere ondersteuning van het personeel en zorgen voor kwaliteitsbewaking van datgene waar we mee bezig zijn op de volgende wijze:

Onderwijs:

- we scherpen het hanteren van de basale LIV regels aan:
 - *docenten staan bij de deur
 - *lesplanning en lesdoel staan op het bord
 - *zelfstandig werken in stilte om het omgaan met uitgestelde aandacht te bevorderen
 - *aan het eind van de les is er een reflectiemoment
 - *er is een duidelijke afsluiting van de les
 - *huiswerk komt op het bord en als service in Magister
- we maken gebruik van effectieve didactiek waaronder gebruik van activerende werkvormen, waarbij we uitgaan van de 21st Century skills zoals kunnen samenwerken, kritisch kunnen denken en sociaal vaardig kunnen zijn
- we differentiëren veel meer in alle klassen
- we sluiten de toetsen goed aan bij lesstof en de toetsen zijn RTTI geformuleerd
- we zijn ons bewust van het gebruik van taal in de vakken
- we werken het hele jaar op beide niveaus in de dakpanklassen n.a.v. herziend beleid (beleidsdocument april 2015); lesstof, toetsing en becijfering/rapportage geschiedt op beide niveaus
- we geven iedere leerling bij de rapportages naast het cijfer voor het vak ook een beoordeling op hun Inzet m.b.t. de huiswerkattitude en leerbaarheid in de klas

Personeel:

- docenten volgen aangeboden scholing in 2015-2016 op het gebied van:
 - * effectieve didactiek
 - * het voeren van opbrengstgerichte gesprekken
 - * het maken van RTTI toetsen
 - * het omgaan met digitale middelen (iDoc cursus)
 - * workshops in het kader van taalbeleid

- nieuwe docenten en lio's krijgen een speciaal traject aangeboden om eigen handelen te versterken d.m.v. bijeenkomsten en intervisie
- alle docenten kunnen gebruik maken van de expertise van de vakcoaches om klassenmanagement te versterken
- docenten kunnen SVIB inzetten om eigen handelen inzichtelijk te maken

Kwaliteitsbewaking:

- op de agenda van iedere teamvergadering is Opbrengricht werken een agendapunt; aanpassingen worden vastgesteld en vastgelegd in het verslag en worden uitgevoerd en komen op de volgende agenda weer terug.
 - door lesbezoeken van docenten onderling en van afdelingsleider met nabespreking en verslaglegging daarvan
 - door middel van de gesprekken uit de gesprekscyclus; in juni 2016 is er een beoordelingsgesprek voor het zittend personeel en verslaglegging daarvan; als een docent een competentie te weinig beheerst, moet de docent zich verder professionaliseren in samenspraak met de afdelingsleider.
 - door de input uit de Led formulieren die deel uitmaken van de Gesprekscyclus en waarin leerlingen docenten beoordelen
 - door eventuele ingebrachte videobeelden en analyse daarvan
3. Bevorderen van bewustwording bij leerlingen: we laten leerlingen vanaf het begin nadenken over hun studie en wat die voor hun eigen toekomst kan betekenen

We leggen steeds meer accent op het feit dat we vinden dat de brugklasleerlingen vanaf de eerste schooldag zich heel goed moeten realiseren wat het betekent om bijvoorbeeld in een dakpanklas les te hebben of in een havo klas geplaatst te zijn. We moeten leerlingen helder vertellen wat een niveau inhoudt en wat je met een diploma van een bepaald type kunt. Daarbij vinden wij het belangrijk dat een brugklasleerling inzicht in eigen leren heeft. Die bevordering van bewustzijn doen we als volgt:

Onderwijs:

- we leren leerlingen in de vaklessen en mentorlessen om positieve verwachtingen over zichzelf uit te spreken
- we maken in instructie en in gesprekken gebruik van feedforward om leerlingen te stimuleren
- we laten leerlingen bij toetsing hun te verwachten cijfer bovenaan het toetsblad zetten
- de motivatiecoach ondersteunt leerlingen individueel wanneer de leerling zich leerbaarder kan opstellen
- we voeren opbrengstgerichte gesprekken met de leerlingen, vooral in de mentorlessen
- we brengen de praktijk in school door ouders uit te nodigen en te laten vertellen over beroepen en welke scholing zij hebben moeten volgen om dat te worden in tweede jaardeel van brugklasjaar; we hopen een bekende sporter te kunnen uitnodigen
- we laten leerlingen fantaseren over hun toekomst die wellicht veel meer realiteit bevat dan we denken
- leerlingen leggen het begin van een portfolio aan

Personeel:

- mentoren en niet-mentoren volgen in 2015-2016 aangeboden scholing om de juiste opbrengstgerichte gesprekken met leerlingen te kunnen voeren die bewustwording bij leerlingen stimuleren en leerlingen ook motiveren
- docenten moeten zich bewust zijn dat zij een positieve houding ten opzichte van hun leerlingen moeten laten zien; de brugklasdocenten zijn daarom bekend met het boek *Leren Inzichtelijk Maken* van John Hattie

Kwaliteitsbewaking:

- door evaluaties in de mentorvergaderingen en verslaglegging daarvan
- door evaluaties in de teamvergaderingen en verslaglegging daarvan
- door gesprekken binnen de Gesprekscyclus en verslaglegging daarvan
- door het uitvoeren van de aanpassingen n.a.v. evaluaties tijdens bovengenoemde overleggen

4. Integreren van Passend Onderwijs: we proberen steeds meer onderwijs op maat te geven om ook op die manier ons rendement te verhogen.

We constateren dat we ieder jaar meer leerlingen binnenkrijgen die om welke reden dan ook, niet gebaat zijn bij gemiddeld onderwijs maar behoefte hebben om individueel te leren, samenwerkend te leren of extra ondersteuning nodig hebben om het niveau van de brugklas aan te kunnen. Om al deze diversiteit te kunnen bedienen doen we het volgende:

Onderwijs:

- we brengen leerlingen die binnenkomen met een leer-of gedragsstoornis onder de hoede van onze zorgstructuur, soms al wanneer de leerling nog in groep 8 zit
- afhankelijk van de problematiek van deze leerling volgt de leerling onderwijs in de eigen klas met individuele ondersteuning buiten de les, maakt de leerling gebruik van ons onderwijsatelier of zit de leerling in de IVIO klas waarin hij een individueel lesprogramma volgt via de Wereldschool
- we maken veelvuldig gebruik van (peer)mediation wanneer pestgedrag een leerling belemmert
- we werken in de dakpanklassen met het aanbieden van onderwijs op beide niveaus zodat leerlingen een jaar lang kunnen ervaren welk onderwijs het beste bij ze past
- we geven in deze klassen cijfers op beide niveaus
- we geven leerlingen kansen door ze halverwege het brugklasjaar de mogelijkheid van opstroom te bieden om zo cognitief meer uit zichzelf te halen
- we differentiëren meer in alle klassen o.a. door het gebruik van iPads in de les
- we bieden steunlessen aan voor vaklessen maar ook voor vaardigheden
- we bieden leerlingen sociaal-emotionele ondersteuning zoals faalangst training of Rots en Water training
- we bieden onderwijs voor onze excellente leerlingen in het VWO door de leerlijn Ackropolist/WON die start met leerlingen van groep 8 sinds 2013.

Personeel:

- het Junior College team gaat zich scholen in differentiëren tijdens teamvergaderingen (2015-2016)
- docenten scholen zich in iPad onderwijs (2014-2017)
- de zorgmentoren moeten zich bijscholen (2016-2017)

- docenten volgen scholing in mediation (2015-2016)

Kwaliteitsbewaking:

- door evaluaties in de teamvergaderingen en verslaglegging daarvan
- door evaluaties in het zorgteam en verslaglegging daarvan
- door evaluaties over mediation en verslaglegging daarvan
- door gesprekken binnen de Gesprekscyclus en verslaglegging daarvan
- door het aanpassen van beleid n.a.v. de evaluaties uit de bovengenoemde bijeenkomsten

NB: het mentale model dat de school gebruikt voor kwaliteitsbewaking en het daaruit volgend aangepast beleid is de PDCA cyclus.

1.4 Tenslotte

In het cursusjaar 2015-2016 zijn een heleboel acties in gang gezet om het rendement van de uitstroom te verhogen. De docenten volgen diverse vormen van scholing om op korte termijn uitstekende tools aangereikt te hebben gekregen voor opbrengstgericht denken, lesgeven en borgen. De inzet is dat:

*aan het eind van 2015-2016 de afstroom met 2 % is verminderd

*aan het eind van 2016-2017 de afstroom met 5 % is verminderd

*aan het eind van 2017-2018 de afstroom met 8 % is verminderd

*aan het eind van 2018-2019 de afstroom met 10 % is verminderd

Het brugklasonderwijs is een complexe materie bestaande uit omgaan met jonge, verwachtingsvolle kinderen, deze vakkennis en vaardigheden bijbrengen en er ook nog voor zorgen dat de leerlingen voldoende kansen krijgen om aan hun eigen persoonlijkheidsvorming te werken. Wij mogen ze voorbereiden op een lange weg die ze nog moeten gaan en waarin nog vele keuzes, mogelijkheden en onmogelijkheden hun pad zullen kruisen. Daaraan toegevoegd het puberende brein maakt het eerste schooljaar interessant, uitdagend maar bovenal zeer levendig!

Bijlage 4 Junior College 2

1. Inleiding

1.1 Op weg naar de toekomst

Sinds het schoolplan 2010-2014 is er veel gebeurd in de school. Ondanks alle goede dingen die we doen, heeft de inspectie geconstateerd dat het onderbouwrendement beter kan en dat we meer aandacht moeten hebben voor individuele leerlingen. Dat heeft geleid tot een focus op onze opbrengsten, o.a. door aandacht voor cijfers en de analyse daarvan (via Magister en Cum Laude), het analyseren van toetsen via een taxonomie (RTTI) en cursussen examentraining en opbrengstgericht mentoraat. Daarnaast is er een iPad pilot gestart in het kader van het leermiddelenbeleidsplan. Het draagvlak van deze pilot is een aandachtspunt. Niet zo verwonderlijk, gezien wat er sindsdien allemaal op ons pad is gekomen. In het Junior College begeleiden we leerlingen vanaf de basisschool naar hun plek op het voortgezet onderwijs (VO), op weg naar een toekomst als goede leerling op onze school en goede burger in onze (toekomstige) maatschappij.

1.2 De afdeling Junior College 2

De tweede klassen van de Lijsterbesstraat zijn onderverdeeld in gymnasium-, atheneum-, havo- en mavoklassen. Daarnaast is er een 'havo-kansklas'. Kader- basis- en pro-leerlingen stromen in op locatie Stationsstraat. Overstappen naar een ander niveau is onder voorwaarden mogelijk.

In klas 2 zijn leerlingen gewend aan het VO en aan de school. We geven onze leerlingen in klas 2 kennis en vaardigheden mee, waardoor ze een funderende basis hebben voor het vervolg van hun schoolloopbaan.

We willen in onze afdeling de volgende doelen bereiken:

3. Leerlingen van klas 2, zonder vertraging en op hetzelfde niveau als waarop ze binnen zijn gekomen in klas 2, bevorderen naar klas 3 (determinatie).
4. Leerlingen begeleiden van binnenkomende puber naar jong adolescent op het gebied van (meta)cognitieve, sociale-emotionele en persoonlijke ontwikkeling.
5. Medewerkers, binnen het lerend team wat we willen zijn, zich als professionals laten ontwikkelen tot taakvolwassen teamleden die bewust bekwaam zijn in alle vastgestelde competenties.
6. Die kwaliteit leveren die onze doelgroepen (leerlingen, ouders en vervolgafdelingen binnen de school) van ons verwachten en helder communiceren over wat men van ons mag verwachten.

1.3 Wat doen we goed

Het Junior College heeft een aantal kenmerken die we willen behouden:

- Een eigen plek in het gebouw en een eigen pauzetijd;
- Degelijk onderwijs en een warm contact met leerlingen binnen de afdeling;
- Goede begeleiding door mentor, zorgteam en afdelingsleider;
- Alle docenten werken volgens de afspraken van het pedagogisch-didactische concept 'Leren in Veiligheid' en hebben dus een bordschema met lesdoelen, passen uitgestelde aandacht toe, werken met Zs, Zf. Dit vormt de kapstok van de les en draagt zorg voor een goede relatie tussen docent en leerling en voor gestructureerd klassenmanagement. Het hele LIV gedachtengoed is te vinden in de methode *Leren in Veiligheid en Lessen in orde* van Peter Teitler, uitgewerkt de team specifieke beleidsdocumenten die te vinden zijn op ons Intranet in de map Junior College.

- In onze LIV regels integreren wij 'De vijf rollen van de leraar' die wij kennen vanuit het boek van Martie Slooter. We maken lesplanning en lesdoel inzichtelijk voor de leerlingen en vervullen de vijf rollen van de docent;
- Docenten analyseren hun lesgeven en hun resultaten met elkaar. Naast Teitler en Slooter, vormen Robert Marzano en John Hattie een gemeenschappelijke taal die we spreken om onze onderwijs en de opbrengsten daarvan te bespreken in de afdeling en in de secties;
- Steunlessen voor de kernvakken Ne, En + Wi en de zaakvakken. Maatwerk met begeleiding voor instroomleerlingen die geen Duits hebben gehad in klas 1.
- Huiswerk onder toezicht voor leerlingen die thuis moeilijk tot huiswerk maken komen;
- Leesbeleid: leerlingen hebben altijd een leesboek bij zich (vooruitlopend op uitgebreider taalbeleid)
- Goed contact met ouders via e-mail, telefoon en contactmomenten;
- Meepraten en feedback organiseren via een leerling- en ouderpanel;
- Introductiedagen en sportdagen met aandacht voor groepsvorming;
- Aandacht voor (persoonlijke en digitale) omgangsvormen door o.a. een pestprotocol, een theatervoorstelling en een werkstuk over 'social media';
- Vakoverstijgende, samenwerkende, creatieve en probleemoplossende vaardigheden in de themaweek;
- Vak onafhankelijke toetsing via de CITO 2 toetsen in februari ter ondersteuning van het determinatieproces en voor interne kwaliteitsbewaking;
- Een vak excursie BV en AK naar NP de Hoge Veluwe en Kröller Müller in april;
- iPad pilot voortvloeiend uit het leermiddelenbeleidsplan in 2mavo.
- We werken in de mentorlessen met een eigen samengestelde mentormethode met daarin materiaal uit de mentormethodes, cursussen en eigen inbreng van leerlingen en docenten. Deze methode staat op ons Intranet.
- Oriëntatie op Sector en Beroep via een loopbaandossier in 2mavo.
- Een afsluitend schoolreisje naar een activiteitenpark.
- Buitenschoolse activiteiten waarin leerlingen hun talent kunnen ontwikkelen, van talentbanden zoals sport, muziek en drama, tot Meesters in de Kunst en de leerlingenvereniging DOTEAS

1.4 Analyse en ambities

In de analyse van ons huidige beleid zijn een viertal punten opgevallen waar we extra aandacht aan willen geven.

Effectieve didactiek - De 58 globaal geformuleerde kerndoelen van de onderbouw¹ zijn vorm gegeven via de lessentabel en in de vakwerkplannen van de vaksecties. Het ononderbroken leerproces voor leerlingen wordt gegarandeerd door de doorlopende leerlijn en de daarin aangegeven essentiële leerstof van de vaksecties. De aansturing van de secties en de reflectie op onze doelen en hoe we die bereiken vindt hier plaats. In de afgelopen schoolplanperiode hebben we gemerkt dat het onderbouwendement laag is. Dat zien we terug in de kwaliteitskaart van onze school. Dit is acceptabel als we in de onderbouw kansen geven en dit zich vertaalt in een goed bovenbouwendement. Dit is niet in alle afdelingen het geval, waardoor we een school breed rendementsvraagstuk hebben op te lossen. We hebben de ambitie ons rendement te verbeteren. Dit doen we door de effectiviteit van hoe we lesgeven (didactiek) te vergroten.

Maatwerk - Ten tweede heeft de inspectie, met ons, geconstateerd dat we een goede basiskwaliteit van de lessen leveren. We hebben de ambitie deze kwaliteit nog beter te maken door in te spelen op individuele leerlingen (maatwerk, differentiatie) Ook leerlingen die niet helemaal mee kunnen komen vanwege een beperking krijgen extra begeleiding.

¹ Zie slo.nl

Door onze zorgstructuur en extra ondersteuning bieden we passend onderwijs voor zo veel mogelijk leerlingen van ons team.

Opbrengricht begeleiden - We hebben in teamvergaderingen geconstateerd dat leerlingen niet altijd gemotiveerd lijken om thuis of in de les met schooltaken bezig te zijn. Analyse leert dat dit onder meer komt doordat leerlingen niet weten waarvoor ze het doen en niet weten hoe ze het moeten doen. We moeten dus helder vertellen hoe het studie- en beroepslandschap eruit ziet en hoe leren leren werkt. Het aanbrengen van metacognitieve vaardigheden en feedback geven zijn speerpunten hierbij.

Brede ontwikkeling - Tot slot leiden leerlingen op voor deelname aan de maatschappij van de toekomst. Die toekomst verandert onder andere onder invloed van de mondiale digitalisering. We hebben de ambitie daarop in te spelen. Naast de (kern)vakken en burgerschapsvorming hebben samenwerken, probleemoplossend vermogen, ICT-geletterdheid, kritisch en creatief denken, communiceren en sociaal- en culturele vaardigheden² een plek in het (buitenschools)curriculum.

De doelen en de ambities leiden tot actiepunten die worden besproken in het volgende hoofdstukken.

2. Onderwijs

2.1 Effectieve didactiek

We scherpen ons onderwijs in de klassen aan, we zorgen voor goede scholing en verdere ondersteuning van het personeel en zorgen voor kwaliteitsbewaking van datgene waar we mee bezig zijn op de volgende wijze:

- a. Iedere docent in JC2 hanteert de LIV regels zoals we die voor klas 2 hebben vastgesteld en in de afdelingsmap zijn opgeslagen. Dit houdt o.a. in dat de docent de vijf rollen van de leraar hanteert, de lesplanning en het lesdoel in leerling termen op het bord staat, met uitgestelde aandacht (Zf, Zs) gewerkt wordt en aan het einde van de les gereflecteerd wordt op de doelen.
- b. We verbeteren onze didactiek door o.a. het stellen van doelen; het creëren van een verlangen (de kloof); en meer aandacht te hebben voor wat leerlingen in de lessen doen: dus niet alleen 'luisteren en oefeningen maken', maar ook actief bezig zijn met het verwerken van lesstof en bewust omgaan met lage en hoge orde leren
- c. We zijn ons bewust van het gebruik van taal in de vakken en gaan het te formuleren taalbeleid in onze lessen integreren.
- d. We maken goede toetsen (valide, transparant, intersubjectief, voorspellende waarde, op niveau en met minimaal vier toetsen volgens RTTI). De toetsen worden binnen de sectie vastgesteld door een ander persoon dan degene die de toets heeft gemaakt. Voor het cijfer in Magister staat is er een analyse van parallelklasdocenten waarin het cijfer en de normering definitief wordt vastgesteld en waarbij gereflecteerd wordt op de norm 6,3 (indexering a.d.h.v. de examenresultaten). Als dat niet het geval is wordt er of een goede reden aangewezen of er vindt een herstelprogramma plaats. Dit wordt in sectieverslagen bijgehouden. Toets experts per sectie die de RTTI cursus hebben gevolgd zijn de spil in het toetsbeeld.
- e. We geven iedere leerling bij de rapportages naast het cijfer voor het vak ook een beoordeling op hun Inzet m.b.t. de huiswerkattitude en leerbaarheid in de klas

² Zie www.21stcenturyskills.nl

2.2 Maatwerk

We willen op vier vlakken meer maatwerk bieden:

- a. Aansluiten bij talenten van leerlingen binnen de les en buiten de les via talentbanden, WON voor vwo-ers en andere buitenlesactiviteiten, waardoor de leerling meer gemotiveerd is en met meer plezier naar school gaat. Laat zien wat je goed kunt, in plaats van afgerekend worden op wat je niet kunt.
- b. Leerlingen binnen de les meer aanspreken op hun niveau, door meer vormen van differentiëren toe te passen. Feedback krijgen op je leerprestaties door de docent is hierbij belangrijk. Een bepaalde opstelling in het lokaal kan dienstbaar zijn. Weet en controleer wat je leerling kan. Een goed voorbeeld van differentiatie is de 'gamification', waarbij je je best doet om een bepaald level te halen, zodat je door kunt naar het volgende level. Ook vormen van gepersonaliseerd of adaptief leren met digitale hulpmiddelen kunnen in de (nabije) toekomst een rol van betekenis spelen. In iPad klassen is het device een handig hulpmiddel voor het toepassen van differentiatie.
- c. We brengen leerlingen met een leer- of gedragsstoornis onder de hoede van onze zorgstructuur. Afhankelijk van de problematiek van deze leerling volgt de leerling onderwijs in de eigen klas met individuele ondersteuning buiten de les, maakt de leerling gebruik van ons onderwijsatelier of zit de leerling in de IVIO klas waarin hij een individueel lesprogramma volgt via de Wereldschool.
- d. Binnen de tamelijk homogene tweede klassen kunnen leerlingen onder voorwaarden opstromen of afstromen, zodat ze meer op hun niveau worden aangesproken. Leerlingen die dreigen af te stromen krijgen opbrengstgerichte gesprekken waarin doelen gesteld worden (feedup en feedforward) en we laten deze leerlingen met hun ouders een leercontract invullen waarin ze aangeven wat ze gaan doen om de leerprestaties te verbeteren. Hierbij kunnen ze een beroep doen op Huiswerk onder toezicht, Steunlessen ne, en, en, wi (plus Duits voor instromers die in klas 1 geen Duits hebben gehad), of externe hulp. De afstroom willen we beperken tot 8 procent in 2016-2017 en 5 procent in 2017-2018.

2.3 Opbrengstgericht begeleiden

Leerlingen hebben kennis van (meta)cognitieve vaardigheden:

1. Cognitieve vaardigheden (zoals leervaardigheden bijv. vergelijken, analyseren, samenvatten) en
 2. Metacognitieve vaardigheden (regulerende vaardigheden waaronder: Kennis over de eigen persoon en over anderen, bijvoorbeeld: ik studeer het best 's ochtends; Kennis over de taak, bijvoorbeeld; ik moet die toetsstof bestuderen, maar ik weet nog niet hoe dat moet; Kennis over strategieën, bijvoorbeeld: ik kan de leerstrategie toepassen die het beste bij mij en de situatie past).
- a. De leerling is eigenaar van zijn eigen leren en wordt gestimuleerd zelf een hulpvraag te formuleren.
 - b. De leerlingen krijgen zelf inzicht in welke vaardigheden hij (niet) onder de knie heeft. Hij analyseert zijn manier van leren en maakt onderscheid in leer (cognitieve) vaardigheden en regulerende (metacognitieve) vaardigheden.
 - c. Leerlingen formuleren positieve verwachtingen over zichzelf en stellen doelen voor hun onderwijsloopbaan. Ze noteren hun verwachte cijfer op een toetsblad en reflecteren op het behaalde resultaat.
 - d. De leerling wordt geholpen om aanvullende vaardigheden te ontwikkelen door coachende begeleiding in stappen via het feedback model.
 - e. Teamgenoten, mentoren en leerlingen zijn op de hoogte van het mentoraanbod zoals we dat hebben vastgesteld in de mentormap op Intranet, de ondersteuningsprogramma's zoals Antipestprotocol, Rots en Water,

Faalangstraining, Mediation en de begeleidingsmogelijkheden en zetten dit in naar behoefte.

2.4 Brede ontwikkeling

Wij bieden lesstof aan in een contextrijke omgeving en leiden leerlingen op voor een snel veranderende en steeds mondiale maatschappij van de toekomst. Banen van vandaag de dag zijn als onze leerlingen van school komen wellicht verdwenen en er zijn nieuwe banen ontstaan. Daarom:

- a. Willen we de belangrijke contexten zoals wetenschap, de regio, internationalisering en burgerschapsvorming integreren in de vak lessen. In klas 2 mavo komt dit o.a. tot uiting in de snuffelstages in het kader van OSB. Ook bij andere klassen willen we de link leggen naar het beroepenveld.
- b. Willen we naast de (kern)vakken en burgerschapsvorming de vaardigheden samenwerken, probleemoplossend vermogen, ICT-geletterdheid, kritisch en creatief denken, communiceren en sociaal- en culturele vaardigheden³ een plek in het (buitenschools)curriculum. Dit willen we de komende jaren verder uitwerken in een doorlopende leerlijn vaardigheden.

3. Personeel

Onze docenten hebben zicht op en inzicht in verschillen tussen leerlingen. Ze voelen zich verantwoordelijk voor de resultaten van de leerlingen. We willen een lerend team zijn met een sterk scholingsbeleid.

3.1 Uitvoering primair proces

Om de onderwijskundige ambities uit hoofdstuk 2 te realiseren, zijn de volgende acties ingezet:

- a. Docenten hebben een adequate lesplanning, met ruimte voor herhaling of verdieping en voor uitval (via essentiële lesstof benoeming), zodat een toets door kan gaan op het geplande moment. Huiswerk en leerwerk staan in Magister als service voor leerlingen en begeleiders/ouders.
- b. Nieuwe docenten en lio's krijgen een speciaal traject aangeboden om eigen handelen te versterken d.m.v. bijeenkomsten en intervisie
- c. Alle docenten kunnen gebruik maken van de expertise van collega's (LIV-buddies) de vakcoaches en School-Video-Interactiebegeleiding (SVIB) om te reflecteren op hun eigen lessen en deze te verbeteren.
- d. Er worden taak- en lesuren uitgedeeld aan personeel om talentbanden te verzorgen, de leerlingenvereniging, Meesters in de Kunst en andere buitenlesactiviteiten te begeleiden en op te zetten.
- e. Zorgmentoren (en docenten) scholen zich in omgaan met leer- en gedragsstoornissen voor zover dat relevant is voor hun taken (2016-2017)
- f. Docenten zijn zich bewust van de positieve effecten van hun eigen positieve houding voor het leerresultaat van leerlingen en zijn ook op de hoogte van de andere elementen die bijdragen aan het verhogen van de opbrengsten van het leren, zoals verwoord in "*Leren zichtbaar maken*" van John Hattie.
- g. Docenten baseren zich in hun analyses van hun werk ook op wetenschappelijk onderzoek van Robert J. Marzano o.a. "*Wat werkt in de klas*"
- h. Docenten weten wat leerlingen motiveert en hoe dit toe te passen binnen de onderwijsleersituatie. We hanteren daarbij het de SDT-motivatiemodel (Self-Determination Theory, Deci & Ryan et al. (2007), waarbij motivatie een resultante

³ Zie www.21stcenturyskills.nl

is van (1) de gevoelde Autonomie; (2) de relatie/verbondenheid en (3) Competentie/structuur.

Voor het primaire proces is de volgende aangeboden scholing van belang:

- a. Docenten volgen aangeboden scholing in de planperiode op het gebied van: effectieve didactiek, RTTI toetsen, opbrengst gericht werken, het omgaan met digitale middelen (iDoc cursus), workshops in het kader van taalbeleid en mediation.
- b. Mentoren en niet-mentoren volgen in 2014-2016 aangeboden scholing over opbrengstgericht werken en kunnen de 'negen knoppen' van deze APS cursus gericht inzetten.
- c. Het Junior College team gaat zich globaal scholen in differentiëren tijdens teamvergaderingen (2015-2016) en specifiek in cursussen (2016-2017)
- d. Docenten volgen interne scholing in mediation (2015-2016) door de gecertificeerde mediators

3.2 Bekwaamheid van het team

In een bedrijf wat leren als product levert, is het van evident belang dat ook de medewerkers een leven lang blijven leren. Zo blijven ze niet alleen bij op hun vakgebied, maar kunnen zich ook verplaatsen in het leren van de leerlingen. Leren kan informeel gebeuren (thuis of op het werk) en formeel, individueel of als team.

JC2 wil een professioneel en goed draaiend team zijn. We hebben op teamvergaderingen geconstateerd dat het JC2 team bestaat uit mensen die relevante, waardevolle kennis en ervaringen hebben, die er voor kunnen zorgen dat wij van elkaar kunnen leren. Door de eigenheid en eigenwijsheid van elkaar te leren kennen en respecteren hopen we steeds meer van elkaar te kunnen leren. Op die manier hopen we dat de opbrengsten van de lessen op peil blijven of, waar nodig, worden vergroot.

Doelen voor het leren van medewerkers en het leren als team:

- a. Iedere docent is, voor zover het niet op of door school wordt georganiseerd, zelf verantwoordelijk voor het op peil houden van zijn vakinhoudelijke, pedagogische, didactische en onderwijskundige kennis, hiertoe worden ook vaardigheden gerekend die noodzakelijk zijn om het beroep uit te kunnen oefenen, zoals ICT-vaardigheden;
- b. We versterken elkaar door: (1) de expertisegroepen die in teamvergaderingen verslag doen van hun bevindingen; (2) de intervisiegesprekken die 4 keer per jaar in teamverband plaatsvinden; (3) de LIV-buddy's die bij elkaar in de les kijken en elkaar van feedback en ideeën voorzien; (4) cursussen die we in groepsverband doen. De komende tijd zullen vanuit school cursussen worden georganiseerd omdat daar een gezamenlijke prioriteit bij ligt. Op dit moment zijn dat cursussen Opbrengstgericht mentoraat, Examentraining, Toets experts, ICT (It's Learning en iPad training). We zullen samen invloed uitoefenen op de inhoud van de cursussen, zodat deze aansluiten bij onze leerwensen.
- c. We hebben als teamleden een gemeenschappelijke visie op ons teambeleid, wat we gezamenlijk bespreken en evalueren. Een mooi middel om de dynamiek achter een verandering in beeld te brengen en met elkaar te bespreken, het KEROBEL model, passen we toe.
- d. In teamvergaderingen zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor een goed verloop van de bijeenkomsten. We bereiden ze goed voor, hebben inbreng in de agenda, luisteren naar elkaar en accepteren elkaars mening. Afspraken worden geaccepteerd en we houden ons eraan. We geven elkaar complimenten waar dit kan en feedback waar dit nodig is. We vieren onze successen. Naast hard werken blijven we tijd stoppen in het (leren) kennen van elkaar. Daarbij horen teambuildingsactiviteiten en teamuitjes. Die houden we twee keer per jaar.

3.3 Schoolcultuur

Het JC2 team is een welwillend team met redelijk grote onderwijservaring. De personeelsleden zijn over het algemeen tussen de 30 en de 50 jaar oud. Aandacht voor teambuilding en school brede processen is nodig. De mobiliteit tussen teams is niet groot. De goede sfeer in de school wordt geroemd. De cultuur in de school kan wel wat professioneler en bedrijfsmatiger. We werken (te) hard. Maar ook effectief? We doen erg veel verschillende dingen. We willen overal over meepraten en er dreigt in sommige geledingen een wij – zij houding. We hebben inzichten in ons takenpakket en onze normjaartaak die in het onderwijs piekbelastingen en veel vakanties met zich mee brengt.

4. Kwaliteit

4.1 Uitgangspositie

We zijn een afdeling en een school die veel te bieden heeft maar dit niet altijd uitdraagt. Onze basiskwaliteit van de lessen is goed, zo zegt de inspectie, maar het rendement kan beter. Leerling enquêtes (Laks 2014) geven aan dat leerlingen over het algemeen tevreden zijn. De leerling panels in klas 2 geven hetzelfde beeld. Ook ouders zijn over het algemeen tevreden over de school zo blijkt uit Ouderenquêtes. Het ouderpanel klas 2 bevestigt dat, hoewel men over huisvesting minder tevreden is. Ook het functioneren van een enkele docent wat in de loop der jaren niet verbeterd lijkt, is een zorg van het panel.

4.2 Definitie goed onderwijs

Goed onderwijs is voldoen aan de doelstellingen van de school en de afdeling. En voldoen aan de normen van de maatschappij, zoals die via de inspectie van het onderwijs tot ons komen.

4.3 Beginsituatie

In paragraaf 1.4 is een analyse gemaakt en zijn vier hoofdambities verwoord.

4.4 Verbeteracties

De verbeteracties die daaruit voortvloeien staan in hoofdstuk 2. Hoe we

- a. Minimaal eenmaal per periode zijn de vier ambities onderwerp van gesprek in de teamvergadering; aanpassingen worden vastgesteld en vastgelegd in het verslag en worden uitgevoerd en komen in de volgende periode weer op de agenda terug.
- b. Lesbezoeken van docenten onderling en van afdelingsleider met nabespreking en verslaglegging daarvan is onderdeel van de gesprekscyclus.
- c. De docent krijgt feedback van leerlingen door het afnemen van Led enquêtes die in de gesprekscyclus besproken worden.
- d. Via de gesprekscyclus wordt gereflecteerd op de competenties van medewerkers en worden verbeterdoelen vastgesteld en geëvalueerd.
- e. Differentiatiedoelstellingen worden meegenomen in de gesprekscyclus en verslaglegging daarvan.

4.5 Implementatiestrategie

Hoe we die verbeteracties faciliteren via scholing staat in hoofdstuk 3. De belangrijkste doelstellingen worden in een PDCA format verwoord om makkelijk de verschillende fase van het implementatietraject

4.6 Evaluatie

Jaarlijks wordt dit afdelingsplan geëvalueerd en waar nodig bijgesteld in de teamvergadering in mei. We gebruiken hiervoor de eerder aangehaalde PDCA cyclus.

Bijlage 5 Bovenbouw mavo

1. Inleiding

Het afdelingsplan van de bovenbouw mavo is mede gebaseerd op de missie en de visie van de RSG Tromp Meesters zoals die het schoolplan 2015-2019 zijn beschreven. Elementen die hierin beschreven zijn en daarmee richting gevend zijn voor het beleid van de komende jaren zijn: 1. talentontwikkeling naar vermogen, 2. effectieve didactiek, 3. een uitdagend leer- en leefklimaat en 4. de voorbereidende rol van de school op het wereldburgerschap.

Daarnaast schenkt het afdelingsplan aandacht aan het oplossen van een aantal belangrijke knelpunten. Deze knelpunten gelden weliswaar voor de gehele school, maar hebben ook duidelijke consequenties voor de mavo. Belangrijkste knelpunten zijn 1. de onvoldoende doorstromingen van het derde jaar naar het examenjaar, 2. de te lage cijfers van het centraal schriftelijk in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

2. Beknopte samenvatting van de ontwikkelingen tot nu toe (0-meting)

De belangrijkste ontwikkelingen en van de afgelopen jaren en de huidige stand van zaken (0-meting) zijn hieronder kort weergegeven.

Talentontwikkeling.

In de afgelopen periode is veel aandacht besteed aan talentontwikkelingen. Leerlingen worden meer gestimuleerd om hun talenten te ontwikkelen. Zo kunnen leerlingen deelnemen aan Elos, waarbij we hen voorbereiden op een toekomst buiten Europa. Onder andere door middel van een uitwisselingsprogramma maken leerlingen kennis met een ander land in Europa. Leerlingen kunnen kiezen voor elk gewenst vakkenpakket, zodat zij een optimale keuze kunnen maken die aansluit bij hun vervolgopleiding. Alle leerlingen in 4 mavo hebben de mogelijkheid om een extra vak te kiezen en hierin examen te doen. Hiermee dagen we de onze leerlingen uit. Een veilig leer- en leefklimaat is hierbij essentieel en een belangrijk speerpunt in de afdeling.

Kaderberoepsgerichte leerweg

Met ingang van het schooljaar 2014-2015 bestaat de bovenbouw vmbo op de locatie Lijsterbesstraat uit de afdeling vmbo theoretische leerweg, die we de mavo noemen. Het aantal leerlingen van de kaderberoepsgerichte leerweg liep de afgelopen jaren sterk terug. Daarom is besloten deze leerweg alleen nog aan te bieden in het Vakcollege.

Laptop wordt iPad

Een aantal jaren geleden is een begin gemaakt met de invoering van het gebruik van laptops. Deze ontwikkeling is inmiddels achterhaald. Vandaar dat een begin is gemaakt met de invoering van de iPad als eigentijds middel om onderwijs te bieden dat aansluit bij de individuele leerling.

De inbedding van Elos

Elos heeft in de afgelopen jaren een duidelijke afgebakende plaats gekregen in de afdeling. Belangrijk daarbij zijn uitwisselingsprojecten met 3 verschillende Europese partnerscholen.

Mentoraat en zorgmentoraat

De invoering van een zorgmentor is ingevoerd. De afdeling heeft een eigen zorgmentor die de extra begeleiding van zorgleerlingen op zich neemt en ook contactpersoon is namens de zorgleerlingen tussen afdeling en docenten aan de ene kant en zorgstructuur aan de andere kant. Tevens voert de zorgmentor gesprekken met ouders en ambulante begeleiders.

Uitbreiding LOB en beroepenoriëntatie

De LOB is beter geïntegreerd in het mentoraat. Het loopbaandossier is vervangen door een digitale methode dedecaannet.nl. Hoewel met dit onderdeel een goede start is gemaakt, is de implementatie nog niet volledig afgerond. Dit onderwerp krijgt ook in de komende leerjaren nog extra aandacht.

LO2

LO2 is uitgewerkt, bijgesteld en afgerond. Het resultaat van deze ontwikkeling is dat LO2 is ingevoerd als examenvak.

3. Analyse

De analyse is uitgevoerd om vast te stellen waar de aandacht van de mavo bovenbouw in de komende jaren naar uitgaat. Daarbij is gekeken naar een drietal aandachtsgebieden.

1. het overall RSG Tromp Meesters beleid

Uit de missie en de visie van de RSG Tromp Meesters en uit de missie zoals we die in onze afdeling hebben geformuleerd kunnen we het volgende afleiden:

- het is belangrijk dat leerlingen het beste uit zichzelf halen;
- er is sprake van goed sociaal contact met leerlingen, er is aandacht en betrokkenheid;
- leerlingen hebben meer besef van hun eigen verantwoordelijkheid en worden voorbereid op een volgende stap;
- er is sprake van Individuele aandacht met een veilige omgeving;
- leerlingen voelen zich gewaardeerd;
- leerlingen zijn actief: samen en alleen;
- leerlingen weten wat er van hen verwacht en geëist wordt.

2. de knelpunten met betrekking tot doorstroming en verbetering cijfers centraal schriftelijk;

3. de nog resterende aandachtspunten uit de afgelopen periode, die zijn vastgesteld als resultaat van de 0-meting.

4. Doelstellingen 2015-2019

Op basis van de analyse zijn de doelen vastgesteld die we in de periode tot 2019 willen behalen.

De doelstellingen zijn de volgende:

1. Er blijft maximaal 5% van de leerlingen in klas 3 zitten.
2. De leerlingen van klas 4 halen op hun examen een gemiddeld cijfer dat minimaal gelijk is aan het landelijk niveau.
3. Het slagingspercentage van klas 4 is minimaal 95%
4. Leerlingen hebben een goede en bewuste keuze gemaakt voor een vervolgopleiding.
5. LIV is geïntegreerd en wordt door alle docenten toegepast in alle lessen.
6. Mentoren monitoren permanent de ontwikkelingen van de leerlingen.
7. Leerlingen die extra zorg en aandacht nodig hebben, krijgen begeleiding in de vorm van zorgmentoraat en hulp bij plannen.
8. iPad-onderwijs wordt vanaf augustus 2016 ingezet als eigentijds leermiddel om onderwijs aan te bieden dat aansluit bij de individuele leerling.

5. Projecten

Om de in vier genoemde doelen te realiseren worden er voor de komende periode een viertal projecten ingericht. De projecten worden hieronder kort beschreven. Per project wordt een korte omschrijving gegeven, wordt de aanpak en de planning toegelicht en worden de

resultaten beschreven. Ook wordt beschreven wat de consequenties zijn voor het personeel en op welke wijze de kwaliteit van het project met de bijbehorende resultaten wordt geborgd.

5.1 Project 1: Opbrengstgericht werken

Met dit project worden de doelstelling 1, 2 en 3 behaald.

Omschrijving

Uit onderzoek is gebleken dat het kunnen hanteren van de juiste studievoordigheden leidt tot een verbetering van de studieresultaten. Er wordt meer opbrengst gericht gewerkt en daarmee kan een leerling ook zijn talent beter ontwikkelen. Studievoordigheden zijn van belang omdat leerlingen in de bovenbouw mavo steeds vaker zelfstandig hun studietaken uit moeten voeren. Daarbij moeten ze hun eigen leerproces bewaken. Niet alleen intelligentie is hierbij van belang maar ook kennis van de sterke en zwakke punten in de eigen studiehouding.

We starten daarom het derde leerjaar met extra ondersteuning op het gebied van studievoordigheden en gaan we aan de slag met de studiehouding van de leerling. Dit doen we tijdens StudieVaardigheidsUren. Hierin wordt geoefend met vaardigheden als plannen, samenvatten, mindmappen, woordjes leren, presenteren enz.. De Studievoordigheidslessen zijn praktisch van aard en sluiten aan bij waar de leerling mee bezig is of mee bezig gaat. Na periode worden deze uren ingevuld met specifieke ondersteuning op het gebied van vakkennis, vaardigheden of sociale ondersteuning. Het doel is om tot een effectievere en efficiëntere manier van studeren te komen. Goede studievoordigheden zijn namelijk van essentieel belang voor goede schoolprestaties.

Dit project is reeds gestart. In de komende periode wordt aandacht besteed aan de doorontwikkeling.

Aanpak en planning

Activiteit	Tijd
Vaststellen studievoordigheden	<i>afgerond</i>
Prioriteren van de vaardigheden	<i>afgerond</i>
Toekennen van de geselecteerde vaardigheden aan leden van het team ter verdieping	<i>afgerond</i>
Overdracht studievoordigheid aan leerlingen door docenten	<i>afgerond</i>
Invoeren maatwerk per leerling op basis van tussenresultaten leerling (vakdocent-leerling)	november – juni 2016
Evaluatie van de huidige werkwijze na iedere periode	februari, april,
Eindevaluatie	juni 2016
Eventueel bijstellen werkwijze voor nieuwe schooljaar.	september 2016
Gebruik aangepaste werkwijze	september 2016

Onderwijsresultaten

- Leerlingen krijgen hulp en ondersteuning op maat.
- Aantal doublanten in klas 3 is lager dan 5% en leerlingen halen in klas 3 een gemiddeld cijfer van 6.3.
- Slagingspercentage in klas 4 is minimaal 95%
- De leerlingen van klas 4 halen een gemiddeld examencijfer dat minimaal gelijk is aan het landelijk niveau.

Gevolgen voor personeel

- Docenten zijn expert in een van de studievoordigheden.
- Docenten volgen scholing volgens het scholingsplan met als doel de opbrengsten te verhogen: toetsexpert RTTI / effectieve didactiek
- Docenten houden de ontwikkelingen van hun leerlingen nauwkeurig in de gaten bij ondernemen onmiddellijk actie bij afwijkingen.

- Docenten evalueren de toetsen van de leerlingen en bespreken met hen het leerproces.
- Docenten ontwikkelen een module examentraining.

Kwaliteitsbewaking

Tijdens de uitvoering van het project wordt de kwaliteit op de volgende wijze geborgd.

- De status en de voortgang van het project is een vast agendapunt in het teamoverleg waarbij de aanpak wordt geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
- De (tussen) resultaten, de planning, de risico's en de knelpunten besproken. Indien noodzakelijk wordt de aanpak en de planning aangepast.
- Systematisch evalueren van de resultaten na de rapportbesprekingen met de secties
- Systematisch evalueren van de resultaten tijdens de gesprekscyclus.

5.2 Project 2: aanbieden van een veilige leeromgeving

Met dit project wordt doelstelling 5 behaald.

Omschrijving

In dit project versterken we toepassing van de LIV methode (Leren in Veiligheid) voor het pedagogisch handelen in onze afdeling. Toepassing van de methode leidt tot meer voorspelbaarheid en eenduidigheid. Zo staat aan het begin van de les op het bord wat die les gedaan zal worden. Daarnaast wordt gewerkt volgens het principe ZF (zelfstandig fluisterend) en ZS (zelfstandig werken in stilte). Naast het hanteren van de LIV methode wordt er in ook aandacht geschonken aan omgaan met verschillen en effectieve didactiek. Docenten in het mavo team hebben een training gevolgd voor omgaan met verschillen, waarbij met name aandacht is besteed aan de vijf rollen van de leraar, van Martie Slooter en de vier dimensies van Marzano.

Aanpak en planning

Activiteit	Tijd
(her)introductie LIV voor docenten	<i>afgerond</i>
Gebruik van LIV door alle docenten	<i>afgerond</i>
Collegiale visitatie	<i>oktober – mei 2016</i>
Tussentijdse evaluatie plus eventuele bijstelling van de werkwijze	<i>januari 2016</i>
Opstellen leerlingen evaluatie instrumenten	mei 2016
Evaluatie door leerlingen	mei 2016
Eindevaluatie en vaststellen resultaten	juni 2016
Eventueel bijstellen werkwijze voor nieuwe schooljaar.	september 2016
Gebruik aangepaste werkwijze	september 2016

Onderwijsresultaten

- In alle lessen worden de LIV principes gehanteerd.
- Elke les staat het doel van de les op het bord en wordt de les afgesloten door te reflecteren op het doel van de les.
- Alle docenten gebruiken ZS of ZF en minimaal drie verschillende activerende werkvormen.

Gevolgen voor docenten

- Docenten volgen de scholing effectieve didactiek in sectieverband.
- Docenten gaan elke periode op lesbezoek bij een collega en bespreken de bevindingen.

Kwaliteitsbewaking

- Docenten leggen lesbezoeken bij elkaar gaan af en bespreken kort na de les de bevindingen met elkaar door.
- De bevindingen worden periodiek in het teamoverleg aan de orde gesteld.
- Aan het eind van het schooljaar wordt de werkwijze met leerlingen geëvalueerd en wordt vastgesteld of en waar de nodige aanpassingen gedaan moeten worden.
- Systematisch evalueren van de resultaten van de LED enquête (Leerlingen evalueren docenten)
- Systematisch evaluatie tijdens de gesprekscyclus

5.3 Project 3: Verdere ontwikkeling van het mentoraat.

Met dit project worden doelstelling 4, 6 en 7 behaald.

Omschrijving

Dit project heeft tot doel dat we via actief mentoraat leerlingen beter te begeleiden om daarmee ook eerder aanwezige problemen bij leerlingen te kunnen signaleren. Actief mentoraat betekent ook dat mentor en leerlingen elkaar vaker spreken en dat mentoren de leerlingen helpen bij het “leren leren”. Goed mentoraat betekent dat er sprake is van een goed ingevulde eerste lijnsbegeleiding. Daarnaast garandeert goed mentoraat dat mentoren en leerlingen eerder spreken over de vervolgopleiding. Er wordt gesproken over de wensen van de leerlingen, de haalbaarheid van de wens, het vakkenpakket in relatie tot de vervolgopleiding, wat het belang is van deze vakken etc. Voor het onderdeel loopbaanoriëntatie en -begeleiding wordt gebruik gemaakt van DeDecaan.net. Dit is een online programma voor iedereen die betrokken is bij het keuzeprocess van een middelbare scholier (de leerling, de decaan, de ouders en de mentor van de leerling). Om het onderdeel loopbaanoriëntatie en begeleiding goed te kunnen invullen en de opbrengsten te verhogen volgen alle mentoren een training opbrengstgericht mentoraat. Daarnaast gelden er ten aanzien van het onderdeel loopbaanbegeleiding de volgende uitgangspunten:

- Leerlingen maken opdrachten/verslagen over vervolgopleiding in dedecaan.net en zijn zich bewust van de vaardigheden die nodig zijn in een bepaald beroep.
- Elke vakdocent besteedt 3 keer (2x in derde klas, 1x in vierde klas) een les aan een mogelijke vervolgopleiding, die te maken heeft met hun vak, zodat leerlingen ervaren wat de verbinding tussen vakken op school en vervolgopleiding/beroep is. (bijv. d.m.v. een gastdocent).
- LOB activiteiten staan in het PTA beschreven.
- Alle leerlingen in klas 3 onderzoeken minimaal drie opleidingen.
- Mentoren volgen een training opbrengstgericht mentoraat.

Aanpak en planning

Activiteit	Tijd
Overleg mentoren over planning mentorlessen	<i>afgerond</i>
Start aanmaken mentormap met opdrachten ingedeeld op thema	<i>afgerond</i>
Overleg mentoren en decaan over indeling dedecaan.net	<i>Oktober – november</i>
Tussentijdse evaluatie plus eventuele bijstelling planning en map	<i>Mei 2016</i>
Evaluatie dedecaan.net door mentoren en decaan	Juni 2016
Evaluatie mentorlessen en bijstellen planning en map	Juni 2016
planning LOB activiteiten per vak en opnemen in het PTA	September 2016

Te behalen onderwijsresultaten

- Een volledig ingericht DeDecaan.net dat wordt gebruikt door mentoren en leerlingen.
- Verslagen/opdrachten van alle leerlingen over vervolgopleidingen zijn opgenomen in Dedecaan.

- Iedere leerling is op de hoogte van de belangrijkste vervolgopleidingen.

Gevolgen voor docenten

- Mentoren volgen de training opbrengstgericht mentoraat beschikken over de benodigde kennis en vaardigheden in het kader van opbrengstgericht mentoraat.
- Elke vakdocent besteedt 3 keer (2x in derde klas, 1x in vierde klas) een (deel van de) les aan een mogelijke vervolgopleiding, die te maken heeft met hun vak, zodat leerlingen ervaren wat de verbinding tussen vakken op school en vervolgopleiding /beroep is. (bijv. d.m.v. een gastdocent)
- Docenten passen hun PTA aan en nemen de LOB activiteiten daarin op.

Kwaliteitsbewaking

- Het project komt als vast agendapunt op de team agenda waarin de voortgang wordt besproken
- Evalueren door lesbezoeken van docenten onderling en lesbezoek van de afdelingsleider met nabespreken.
- Evalueren van de resultaten binnen gesprekken van de gesprekscyclus.

5.4 Project 4: iPad als eigentijds leermiddel

Met dit project wordt doelstelling 8 behaald.

Omschrijving

Dit project heeft tot doel dat we de iPad als een effectief eigentijds leermiddel in kunnen zetten in de lessen. Daarmee willen we onderwijs bieden dat beter aansluit bij de individuele leerling. Leerlingen hebben een eigen iPad, waardoor het leren individueler wordt. Ze kunnen applicaties downloaden die bij hun eigen behoeften, interesses en leerstrategieën aansluiten. Leren wordt dus persoonlijker en actiever, aangezien de leerling verantwoordelijk is voor een groot deel van zijn eigen leerproces. Die activiteit zal grotere creativiteit van de leerling vergen. Dit heeft tot gevolg dat zijn motivatie om te leren groeit; hij is niet afhankelijk van een docent om te leren, maar wordt geprikkeld om zelf op onderzoek uit te gaan. Via de iPad zijn leerlingen verbonden met elkaar, met internet en met andere netwerken, zodat ze informatie kunnen verzamelen en uitwisselen.

Aanpak en planning

Activiteit	Tijd
Docenten volgen iDoc cursus in gebruik en mogelijkheden iPad	<i>september – juni 2016</i>
Secties/docenten inventariseren de mogelijkheden naar iPad onderwijs binnen hun vakgebied	<i>september – april 2016</i>
Op basis van de inventarisatie worden er keuzes gemaakt voor de inzet van iPad onderwijs (apps) in een betreffend vakgebied	<i>mei 2016</i>
Docenten bereiden zich voor op de implementatie van iPad onderwijs in hun vak.	<i>juni 2016</i>
Invoer iPad onderwijs	<i>augustus 2016</i>
Evaluatie toepassingen en werkwijze	<i>december 2016</i>
Doorvoeren van aanpassingen n.a.v. evaluatie	<i>januari 2017</i>

Te behalen onderwijsresultaten

- Leerlingen leren individueler, persoonlijker en actiever.
- Het onderwijs sluit aan bij de eigen behoeften, interesses en leerstrategieën van de leerling.
- De leerling verantwoordelijk is voor een groot deel van zijn eigen leerproces.

Gevolgen voor docenten

- Docenten volgen de iDoc cursus en beschikken over de benodigde kennis en vaardigheden.
- Docenten zijn op de hoogte van educatieve apps, interactieve boeken en het gebruik van visueel materiaal.
- Docent kunnen de iPad als effectief leermiddel inzetten.
- Nemen deel aan kennisuitwisselingsbijeenkomsten met groepen docenten of schoolteams.

Kwaliteitsbewaking

- Het project komt als vast agendapunt op de team agenda waarin de voortgang wordt besproken
- Evalueren door lesbezoeken van docenten onderling en lesbezoek van de afdelingsleider met nabespreken.
- Aan het eind van het schooljaar wordt de werkwijze met docenten en leerlingen geëvalueerd en wordt vastgesteld of en waar de nodige aanpassingen gedaan moeten worden.
- Systematisch evalueren van de resultaten van de LED enquête (Leerlingen evalueren docenten)
- Evalueren van de resultaten binnen gesprekken van de gesprekscyclus.

Bijlage 6 Derde klassen havo en vwo

1. Inleiding

De derde klassen havo en vwo nemen een speciale plaats in binnen onze school. Een scharnier tussen de onderbouw en de tweede fase. In de derde klassen ligt de nadruk op het maken van keuzes: een bewuste profielkeuze, een keuze voor Elos, een keuze voor extra talen, een keuze voor de toekomst. Hiervoor hebben we een programma opgezet waarbij de leerlingen zich praktisch oriënteren op al deze keuzes. Daarnaast werken we aan de aansluiting naar de tweede fase. Zowel binnen de vakken als aan de studiehouding die nodig is. In speciaal daarvoor gereserveerde dagen helpen we de vaardigheden die leerlingen nodig hebben in de tweede fase verder te ontwikkelen aan de hand van onderwerpen rond de tweede fase. Binnen de lessen stimuleren we de leerlingen tot het zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun leerproces door het gebruik van activerende werkvormen.

Op dit moment hebben we:

- twee proefwerkweken om de leerlingen voor te bereiden op de toets periodes in de bovenbouw.
- een programma binnen het mentoraat waarin leerlingen zich oriënteren op hun profielkeuze en waarin ze zich verder ontwikkelen in onderzoek vaardigheden en presentatievaardigheden
- Activiteiten rond de profielkeuze
- Verschillende projecten: “aansluiting klas 3 naar de tweede fase”, natuurdag en “levensbeschouwingen in Europa”.

Omdat Europese oriëntatie een pijler van onze school is, hebben de alle leerlingen van de derde klassen havo en vwo versterkt talenonderwijs (VTO) binnen het vak Engels. Dit betekent onder anderen dat ze regelmatig met een native speaker spreekvaardigheid oefenen.

Naast een project “Levensbeschouwingen in Europa” kunnen leerlingen op vrijwillige basis deelnemen aan een uitwisseling vlak over de grens in Duitsland om zo kennis te maken met internationalisering.

In de derde klassen havo en vwo werken we met de LIV- principes zoals aangeleerd in de onderbouw. Als docenten houden we ons aan de afspraken die hieromtrent gemaakt zijn. Ook passen we het protocol “lastige groepen “ uit dit traject toe.

Hiernaast werken we aan rendement verbetering beschreven in “plan van aanpak verbetering rendement” met de bijbehorende “opbrengstgerichte kwaliteitscyclus”.

Eind schooljaar 2014 - 2015 evalueerden we de bovenstaande en stelden verbeterpunten vast (verslag teamvergadering juli 2015):

positieve punten	Verbeterpunten
<ul style="list-style-type: none">- goed profielkeuzetraject- fijne collega's- goed bevorderingsresultaat- bij problemen wordt gehandeld- goed contact met leerlingen- huiswerkcontrole werkt goed	<ul style="list-style-type: none">- excursie beter aansluiten bij profielkeuze leerlingen-aanpak klassen eenduidiger en eerder in hert schooljaar- betere informatie rond profielkeuze voor mentoren- betere informatie rond zorg-opbrengstgericht werken verbeteren (verantwoordelijkheid bij leerlingen leggen, leerlingen leren zichzelf te motiveren, activerende didactiek, differentiëren)

2. Onderwijs

Gewenste opbrengsten 2015-2019

1 De leerlingen maken een zo goed mogelijke profielkeuze

In cursusjaar 2014 – 2015 is het profielkeuzetraject vernieuwd en aangescherpt. We zijn in het begin van het cursusjaar gestart met voorlichting over de profielen. Ons online keuzeprogramma dedecaan.net wordt beter benut, ouders worden meer betrokken bij het proces. De keuzemogelijkheden zijn beperkter en leerlingen hebben bepaalde resultaten nodig voor het volgen van een extra vrij vak. Dit resulteerde in de keuzes die heel dicht bij het landelijk gemiddeld lagen

Komend cursusjaren wordt het traject verder verbeterd en aangepast, excursies worden beter aangepast aan de profielkeuze van leerlingen op grond van opgedane ervaringen en evaluaties.

Dit resulteert in profielkeuzes die liggen op het landelijk gemiddelde voor de komende vier jaar. Daarnaast willen we bereiken dat de profielkeuzes voor 95% goed gemaakt zijn. Dit evalueren we aan het einde van ieder jaar in de teamvergadering met de data vanuit cum laude en magister.

	havo RSG TM	havo landelijk	vwo RSG TM	vwo landelijk
CM	57%	60%	38%	40%
EM				
NG	43%	40%	62%	60%
NT				

2. De leerlingen worden voorbereid met gedegen kennis en de zelfstandigheid die ze nodig hebben voor de tweede fase

In de derde klassen havo en vwo hebben we naast de lessen waarin leerlingen voorbereid worden op de tweede fase: opbrengstgericht mentoraat en projecten om extra aandacht te besteden aan de werkwijze in de bovenbouw. Toch blijkt de aansluiting met de bovenbouw nog niet voldoende te zijn. De komende vier jaren willen we 95% van de leerlingen met een voldoende kennis- en vaardighedenniveau door laten stromen naar de tweede fase. Door data uit cum laude en informatie van de afdelingsleiders bovenbouw evalueren we ieder jaar in een teamvergadering bovenstaand percentage.

Daarnaast is het kennis- en vaardighedenniveau een terugkerend teamagendapunt. We gaan in 2016 in commissieverband in overleg met de bovenbouwteams om onze plannen aan te scherpen.

3. Samenhangend onderwijspakket

Op dit moment wordt er te weinig vakoverstijgend gewerkt en voor zowel leerlingen als docenten is de werkdruk te hoog, met name aan het einde van het schooljaar.

In periode vier van ieder schooljaar werken we vakoverstijgend zodat:

- Leerlingen meer samenhang tussen de vakken zien;
- De werkdruk aan het einde van het schooljaar voor zowel leerlingen als leraren verlaagd wordt zodat er voldoende tijd voor het bestuderen van de stof overblijft;
- De samenwerking tussen docenten onderling en leerlingen onderling versterkt wordt;
- Leerlingen zich met deze werkvorm voorbereiden op de Tweede Fase.

We willen dat de onderstaande vakken in de vierde periode van de komende vierschooljaren gaan samenwerken in een vakoverstijgend project en dat 90% van de leerlingen bovenstaande doelen haalt. We houden hiervoor een enquête onder leerlingen en docenten.

- Geschiedenis en tekenen/handvaardigheid.
- Economie en wiskunde.
- Scheikunde en natuurkunde.

Tijdens de laatste teamvergadering van het schooljaar evalueren we de samenwerkingsprojecten.

4. Leerlingen verdiepen hun kennis rond internationalisering

Op dit moment hebben we de volgende onderdelen op dit gebied:

- a. een uitwisselingsweek met Duitsland: twee dagen Duitsland, een dag reizen en twee dagen Nederland
- b. Project "Levensbeschouwingen in Europa"

Deze week is ingebed in het programma van de derde klassen havo en vwo. We willen dat leerlingen bewuster kiezen voor Elos en meer begrip krijgen voor andere culturen.

Cursusjaar 2014 – 2015 gebruikten we om het programma van de uitwisselingsweek te verbeteren en plannen te maken voor een hernieuwde samenwerking met Gesamtschule Herzebrock-Clarholz en gymnasium Stadthagen.

Het project "levensbeschouwingen in Europa" krijgt meer ruimte.

De komende schooljaren hebben 90% van onze leerlingen meer begrip voor andere culturen en kiezen bewuster voor internationalisering.

Ieder jaar evalueren we bovenstaande doelen aan de hand van een leerlinge enquête en data rond de keuze voor internationalisering.

5. Passend onderwijs in de derde klassen havo en vwo

Er is weinig differentiatie in lesstof, waardoor er geen uitdaging is voor excellente leerlingen. Er is geen vast plan hoe we omgaan met zorgleerlingen met gedragsproblemen. Differentiatie in lesstof laten we over aan de secties. Binnen het team is de komende jaren aandacht voor zorgleerlingen. We krijgen informatie van het onderwijsatelier over de omgang met zorgleerlingen. Aan het begin van ieder cursusjaar bespreken we de klassen voor eventueel een specifieke aanpak. In de komende vier jaren hebben we 25% minder verwijderingen door de klassenafspraken en de juiste aanpak van onze zorgleerlingen. Aan het einde van ieder schooljaar evalueren we bovenstaande doelstellingen in de teamvergadering aan de hand van data rond verwijderingen en enquêtes van leerlingen

6. Opbrengstgericht werken

Het team werkt aan opbrengst gericht werken: nadruk op verhoging van het rendement. Hiervoor hebben we een aangepast mentoraatsprogramma samengesteld waarin onderdelen van de cursus opbrengstgericht mentoraat een plaats krijgen. Daarnaast geven we workshops "leren- leren", plannen, motivatie en hoe werkt je brein om leerlingen te helpen zelf verantwoordelijk te worden voor hun leerproces. (zie intra net 3 havo/vwo). In dit kader doen we mee aan de ontwikkeling van de DTT(diagnostische tussentijdse toets). Vanaf 2014 – 2015 tot 2017 – 2018.

Met ingang van 2015 – 2016 bekwamen we ons in de datateammethode met begeleiding vanuit de UT te Enschede. Onze vraagstelling hierbij is het achterblijvende rendement van wiskunde in de derde klassen havo en vwo. Natuurlijk speelt professionaliseren van docenten in deze methode een belangrijke rol. (zie algemeen scholingsplan)

We zien dat vooral in de derde klassen havo en vwo het maken en bestuderen van de lesstof veel beter kan. In het kader van rendementsverhoging pakten we dit probleem aan. Hiervoor hebben we in 2014 – 2015 extra huiswerkcontrole gestart. Deze manier van werken heeft vooral in de eerste periode het maken van huiswerk verbeterd.

Komend cursusjaar 2015 – 2016 beginnen we hiermee in de eerste periode. Voor de volgende periodes bedenken we nieuwe manieren voor leerlingen om het huiswerk op orde te hebben. Voor de komende jaren bedenken we per periode een manier om de leerlingen.

Door bovenstaande opbrengstgerichte activiteiten willen we 95% van alle leerlingen juist en met de juiste bagage bevorderen naar het volgende leerjaar.

De komende jaren evalueren we aan de hand van data uit cum laude en data vanuit de vervolgfdelingen bovenstaand doel.

3. Personeel

Het team derde klassen havo en vwo bestaat uit een kern van mentoren (7) en docenten (6) van verschillende vakken. Het is een welwillend team waarin vrij vaak wisselingen optreden. De teamleden voelen zich prettig in het team zoals uit de evaluatie te zien is.

Voor de komende jaren worden verschillende docenten geschoold in de datateammethode opbrengstgericht mentoraat, toetsing, activerende didactiek en differentiëren.

De komende vier jaren is het van belang om docenten van alle vakken vertegenwoordigd te hebben in het team.

In de teamvergadering willen we de komende vier jaren naast de organisatorische zaken inhoudelijk bezig zijn. Onderwerpen zijn onder anderen: effectieve toets bespreken, differentiëren en activerend didactiek.

Ieder jaar evalueren we aan het einde van het schooljaar de teamvergaderingen op inhoudelijkheid. Is er elke teamvergadering een inhoudelijk onderwerp aan de orde gekomen?

De afdelingsleider bekijkt ieder jaar de samenstelling van het team en stelt dit aan de orde in de BSL. De scholing van de teamleden komt ieder jaar in de gesprekkencyclus naar voren.

Bijlage 7 Bovenbouw havo

1. Inleiding

Het jaar 2014 heeft in het teken gestaan van de bewustwording van het gegeven, dat de havo-resultaten in de afgelopen vier jaren structureel onvoldoende genoemd mogen worden. Dit betreft zowel de doorstroomgegevens, als de behaalde eindexamenresultaten. Voor de havo bovenbouw vormen met name de eindexamenresultaten een punt van zorg.

Het aantal eindexamenkandidaten is gestaag gegroeid, de Centraal Eindexamen resultaten zijn de afgelopen jaren langzaam richting het landelijk gemiddelde gekropen, maar het slagingspercentage is gestabiliseerd op een onveranderd laag niveau van 83%.

In de komende jaren willen wij ons blijven richten op een verbetering van de resultaten. Niet als doel op zich, maar wel als logisch gevolg van enkele aanpassingen in de inrichting en uitvoering van ons onderwijs. Wij willen een accentverschuiving binnen het continuüm tussen het optimaal en het maximaal haalbare, naar het maximaal haalbare bewerkstelligen. Concreet betekent dit dat onze doelstelling is, dat zowel het slagingspercentage als de behaalde CE-eindexamencijfers zich binnen twee jaren op landelijk niveau gaan begeven. Structureel zullen voor de havo een slagingspercentage van 90% en een gemiddelde CE-eindexamencijfer van 6.4, als doelstellingen worden vastgelegd. Ambitieuus: ja.

1.1 Schoolplan 2010-2014 en verder

In het voorgaande schoolplan stonden voor de havo bovenbouw enkele concrete doelstellingen, geformuleerd. Gesteld mag worden, dat meerdere doelstellingen zijn gehaald. Zoals ook door de inspectie in juni 2014 is vastgelegd, zijn wij een school, waar de kwaliteit van het onderwijsproces van voldoende niveau is en er een prettig en veilig leerklimaat aanwezig is. Voor wat betreft het klassenmanagement en de leerlingenbegeleiding geldt dit zeker ook voor de havo bovenbouw. Het is wel zaak deze verworvenheden te borgen.

Doelen op het gebied van de internationalisering zijn omwille van de eenvoud aangepast.

Diverse ontwikkelingen op ICT-gebied hebben plaatsgevonden, zowel in de lessen, als daarbuiten. Differentiatie binnen het lesgeven, wordt evenals het gebruik van diverse werkvormen, nog niet in iedere les tentoon gespreid.

Na diverse oorzaken van tekortkomingen binnen ons onderwijs besproken te hebben, hebben wij een eerste inventarisatie gemaakt van onderwijsdoelen, waaraan wij als team in de komende jaren accenten op willen gaan leggen en die wij in het schoolplan gaan opnemen. Deze doelen bevinden zich op diverse terreinen, zoals loopbaanoriëntatie, differentiatie in lesgeven, (digitalisering) en leren in veiligheid. Daarnaast willen wij niet uit het oog verliezen dat een leerling meer is dan een passant, die gedurende vier tot zes jaar op een zo efficiënt en prettig mogelijke manier kennis bijgebracht moet worden.

1.2 Opbrengstgericht werken

Zoals in de inleiding reeds genoemd, zal de nadruk voor ons als havo bovenbouw in de komende jaren liggen op het verbeteren van ons rendement. Nogmaals niet als doelstelling op zich, maar als resultante van een verbeterd onderwijsproces. Te veel leerlingen hebben in de afgelopen jaren in de havo bovenbouw, net niet op dat niveau gepresteerd, dat als haalbaar gezien kan worden.

Vaak hebben leerlingen en docenten de neiging om factoren buiten hun bereik om aan te wijzen als oorzaken voor dit onderpresteren. Misschien waar, maar deze factoren zijn overal en altijd aanwezig en wanneer zij buiten bereik liggen, moet daar dan ook niet de verandering worden gezocht. Eerst wanneer wij zelf als docenten bereid zijn met de omstandigheden te dealen, ontstaan er mogelijkheden om te komen tot verbeterde leerprestaties.

Doelen voortkomend uit opbrengstgericht werken worden grofweg in twee delen gesplitst. De inhoud van de lessen en een analyse van de vakresultaten op sectieniveau en de metacommunicatie met betrekking tot het leren op leerlingniveau. Op afdelingsniveau zou

dan idealiter de organisatorische randvoorwaarden / stimulans gecreëerd moeten worden, om beide niveaus op elkaar af te stemmen en te laten versterken.

Bij opbrengstgericht werken wordt in eerste instantie naar de vakdocenten gekeken en op sectieniveau zal ook dan ook naar haalbare onderwijsprogramma's en analyses van de toetsresultaten gekeken gaan worden. Voor secties, die onvoldoende resultaten laten zien, wordt deskundigheidsbevordering op sectieniveau georganiseerd. Van de mentoren zal gevraagd worden het leerproces, zeker daar waar verwacht resultaat achterblijft, inzichtelijk te maken en bij te sturen.

2. Onderwijs

De nadruk voor wat betreft het onderwijskundig beleid ligt op het verhogen van de leeropbrengsten. Oorzakelijk verband tussen de matige leeropbrengsten en het gebrek aan differentiatie en activerende werkvormen binnen een aantal lessen en het beperkte zicht op het individuele leerproces van de leerling vormen aangrijpingspunten om op lesniveau aan deze oorzaken te werken.

Het overkoepelende HAVO- doel voor de komende jaren moet dan ook gezocht worden in het bieden van onderwijs, dat de leerling uitdaagt om op niveau resultaten te halen. Resultaten, die hun kansen op een succesvolle vervolgstap van hun maatschappelijke loopbaan, verhogen.

De speerpunten binnen ons onderwijsaanbod op de havo zijn voor de komende jaren als volgt onder te verdelen.

- Effectieve didactiek
- Doorlopende leerlijnen
- Toetsbeleid
- Opbrengstgericht mentoraat
- Loopbaan Oriëntatie Begeleiding

2.1 Veilig en gezonde school

Eén van de belangrijkste voorwaarden om onderwijs, zeker ook voor de havo bovenbouw-leerling effectief te doen zijn, is duidelijkheid over de gehanteerde spelregels binnen het leren in en buiten de les.

In de onderbouw is in de lessen in de afgelopen jaren het **Leren In Veiligheid** concept gemeengoed geworden. De vruchten van dit concept zijn in de bovenbouw havo zichtbaar. Wij willen dan ook hier op voortborduren. Dit betekent dat het LIV-concept de basis vormt voor de regels en richtlijnen, die wij binnen onze lessen tentoonspreiden. Deze regels en richtlijnen vormen samen met de algemeen geldende schoolregels en omgangsvormen één geheel. Het klassenmanagement is in grote lijnen op orde en ordeproblematiek is in de afgelopen jaren binnen de havo bovenbouw incidenteel een punt van zorg. Voor de algemene schoolregels verwijzen wij naar de schoolgids.

Wij kiezen ervoor om het leerlingenstatuut als leidraad te nemen voor onze regels. De basis van dit leerlingenstatuut is gelegen in de wederzijdse verwachtingen van gedrag van leerlingen en leraar.

Van ons als docententeam mag verwacht worden dat wij een consistent gedragsrepertoire tot onze beschikking hebben.

Schoolregels over hoe een veilig en gezond leerklimaat in de school en in de klas te bewerkstelligen vragen om naleving. Binnen het naleven van de schoolregels in de klas moeten wij de bandbreedte bepalen, die recht doet aan de mate waarin van een havo bovenbouwleerling verwacht mag worden, dat hij zich in de klas weet te gedragen. Hiertoe hebben wij in ons afdelingsplan enkele soms havo-specifieke afspraken gemaakt binnen de inrichting van ons onderwijs.

2.2 Effectieve didactiek

Misschien wel de grootste opdracht voor de havo bovenbouw docent is het bedenken en uitvoeren van lessen, die de leerlingen bereiken en motiveren tot leerprestaties. Niet alle lessen kennen de nodige variaties en/of afwisseling. De containerbegrippen *gedifferentieerd lesgeven* en *activerend leren* moeten handen en voeten krijgen.

Iedere docent moet zich een basispalet aan werkvormen eigen gemaakt hebben, om ook in de havo bovenbouw les te geven. Zie paragraaf deskundigheidsbevordering (3.2) voor het bereiken van deze doelstelling

2.3 Doorlopende leerlijnen

De havo bovenbouw vormt een groot aantal leerlingen het vervolg op in de onderbouw reeds opgedane kennis en vaardigheden. Het is van het grootste belang dat voor leerlingen en docenten de vakspecifieke leerlijnen zijn vastgesteld. Voor de docent uit de bovenbouw betekent dit dat zij voor hun vak met de vakdocenten uit de onderbouw regelmatig de vakwerkplannen evalueren en bijstellen en eventuele deficiënties repareren.

2.4 Toetsbeleid

Voor zowel de vakdocent als ook voor de mentor is zicht op leerprestaties van de leerlingen noodzakelijk. Schoolbreed is gekozen om te kiezen voor het RTTI-model. Alle docenten zullen zich deze methode om valide en betrouwbare toetsen te ontwikkelen eigen gaan maken. De implementatie verloopt via afgevaardigden van uit alle vaksecties en deelname van de afdelingsleider aan de cursus RTTI. Zie hoofdstuk deskundigheidsbevordering (3.2) voor het bereiken van deze doelstelling.

2.5 Mentoraat

In de afgelopen jaren wordt het belang van een goed mentoraat in de havo bovenbouw onderkend door leerlingen, ouders en docenten. Omdat wij van mening zijn, dat elke leerling in de havo bovenbouw het gevoel moet hebben, dat hij/zij in voldoende mate wordt gezien door zijn/haar mentor hebben wij enkele jaren geleden besloten dat de leerling hoe dan ook les moet krijgen van zijn/haar mentor. Leerlingen moeten in de laatste twee jaren van de havo op een adequate wijze naar het diploma worden geleid. Mentoren volgen naast de resultaten ook het welbevinden van de leerling. Wanneer dit welbevinden ingewikkelder begeleidingsvragen laat zien, kan de leerling een beroep doen op de zorgmentor, die laagdrempelig van aard is opgezet.

Nieuw beleid in deze bestaat uit het voornemen om via diverse instrumenten, de individuele leerling beter te begeleiden

In havo 4 ligt in het eerste half jaar de nadruk op het goed landen in havo 4 en het oppakken/consolideren van de juiste studiehouding. In havo 5 ligt de nadruk op de vervolgopleiding na de havo en de route daar naar toe. Doel is om de leerling eigenaar te laten worden van het eigen keuzeprocess. Dit traject wordt in nauwe samenwerking met de decaan ter hand genomen. Om dit te bereiken worden een aantal in het afdelingsplan genoemde activiteiten opgezet.

Diverse, elders in het schoolplan genoemde vormen van deskundigheidsbevordering (hoofdstuk 3.2) hebben als doel het mentoraat te ondersteunen en te versterken.

2.6 Loopbaan Oriëntatie Begeleiding

LOB is voor iedere leerling van cruciaal belang. Het heeft tot doel om leerlingen een weloverwogen en zo goed mogelijke keus te laten maken voor een opleiding, die aansluit bij zijn of haar interesses en competenties.

Het opleidingskeuzetraject wordt begeleid door mentoren, vakdocenten en decanen. Een centrale rol in LOB speelt de mentor, deze is de spil in de leerlingbegeleiding en dus ook bij het LOB. De mentor wordt begeleid door de decaan in informatie over opleidingen, keuzetesten en opdrachten. Tevens registreert en controleert de decaan de gekozen profielen en vakken en ziet toe op de benodigde studielasturen (SLU).

In de komende periode willen wij realiseren, dat geïnitieerd door de decaan er op structurele basis activiteiten worden ondernomen, die de leerlingen op weg helpen. Zie afdelingsplan en hoofdstuk deskundigheidsbevordering (3.3) voor verdere uitwerking.

2.7 Specifieke aandachtsgebieden

Binnen het geheel van ons onderwijsaanbod kennen wij enkele specifieke aandachtspunten. Vaak betreft dit zaken, die weliswaar als een rode draad door de school lopen, maar waar een evaluatie op zijn plaats is

2.7.1 Het **profielwerkstuk** vormt als het ware een afsluitende proeve van bekwaamheid voor de leerling van zijn schoolexamen. Hij kan laten zien, dat hij zelfstandig in staat is om een antwoord te geven op een onderzoeksvraag, dan wel in staat is zelfstandig iets te ontwerpen. De huidige werkwijze en instructie moet worden opgetuigd, om de diverse soorten onderwerpen adequaat te kunnen begeleiden en beoordelen.

2.7.2 De **internationale** leerroutes, die thans worden aangeboden, bewijzen jaarlijks hun waarde. In de bovenbouw betreft dit voornamelijk de uitwisselingen met partnerscholen en de intensieve talenprogramma's.

2.7.3 Voor de komende jaren willen wij het streven naar opbrengstgericht leren in meetbare zin, vergezellen van onderwijsactiviteiten, die een bijdrage aan de **levenskunde** van leerlingen leveren. Het vak levenskunde heeft als doel leerlingen te ondersteunen in zingevende oriëntatie; leerlingen te ondersteunen in hun identiteitsontwikkeling; hun positioneren ten opzichte van hetgeen er op hen af komt. Wij willen komende periode onderzoeken of er ruimte gemaakt kan worden voor dit type onderricht.

Of het vak levenskunde past binnen alternatieve vormen van onderwijs via **talentonderwijs** is de vraag, maar deze laatstgenoemde vorm van onderwijs zou ook voor de havo bovenbouwleerling een welkom motivatie verhogend effect kunnen bewerkstelligen.

2.7.4 Afgelopen jaar is een begin gemaakt met de **examentrainingen**. Op basis van de evaluaties van afgelopen trainingen, zullen deze programma's door eigen docenten komende jaren verder ontwikkeld gaan worden.

3. Personeel

Iedere docent moet voldoen aan bepaalde competenties en rollen zoals elders in dit schoolplan omschreven. Voor de havo bovenbouwdocent betekent dit, dat hij zich zowel op vakspecifiek, als op algemeen didactisch en pedagogisch gebied moet blijven ontwikkelen. Zeker voor de bovenbouwdocent geldt dat hij hierin een eigen verantwoordelijkheid moet dragen. Het bijhouden van examenprogramma's behoort hiertoe.

In de gesprekscyclus zal, gevoed door verschillende bronnen, de bekwaamheid/deskundigheid aan de orde worden gesteld. Bij tekortkomingen wordt verwacht dat de docent rechten en plichten heeft om te werken aan herstel.

3.1 Teamprofessionalisering

Aan de bekwaamheid/deskundigheid van het personeel worden eisen gesteld.

Alle lessen in de bovenbouw van de havo worden gegeven door 1^e graad docenten, of in opleiding hiervoor, bijvoorbeeld LIO's. Alle lessen worden conform de eisen van het geformuleerde onderwijsbeleid vorm gegeven.

Op teamniveau willen wij meer van elkaar leren. Dit willen wij doen, door bij elkaar de lessen te gaan bezoeken.

3.2 Deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering vindt op verschillende niveaus plaats.

Op schoolniveau is er voor gekozen om via een intensieve **RTTI-cursus** via de vaksecties de docenten, maar ook de mentoren instrumenten aan te reiken om het leerproces van de leerlingen in kaart te brengen.

Daarnaast worden de secties, waarbinnen de eindexamenresultaten structureel in negatieve zin afwijken van het landelijk gemiddelde onderworpen aan een **scholing effectieve didactiek**. De vraag naar ontwikkeling van deskundigheid op het gebied van mentoraatszaken zal vraaggericht worden opgezet, middels een specifiek scholingsaanbod voor **opbrengstgericht mentoraat**.

Bijlage 8 Bovenbouw vwo

1. Inleiding

Het team vwo zet in op kwalitatief goed onderwijs. We dagen leerlingen uit op een hoog niveau te presteren. Bij de schoolexamens stellen we pittige eisen aan kennis en inzicht, zodat leerlingen goed voorbereid zijn op het centraal examen en op het onderwijs aan universiteit of hbo. Leerlingen krijgen veel mogelijkheden om hun talenten te ontplooien op het gebied van internationalisering, extra taalonderwijs, olympiades in de exacte vakken, wetenschap, cultuur en sport.

De docenten van het team geven het grootste deel van hun lessen in de eigen afdeling. Omdat leerlingen gedurende drie jaren aan ons zijn toevertrouwd, leren wij ze goed kennen en is er veel ruimte voor persoonlijke aandacht. In een kleinschalige omgeving kunnen we leerlingen goed begeleiden in hun ontwikkeling tot aankomend student.

Onderscheidende kenmerken van onze vwo-afdeling zijn een uitstekend gymnasium en een uitgekiend internationaliseringsprogramma, Elos. Voor de komende jaren zetten we in op behoud en verdere versterking hiervan.

De resultaten in de afdeling zijn de afgelopen jaren lager uitgevallen dan verwacht: de doorstroming is sterk gedaald en de examenresultaten waren wisselend van jaar tot jaar. De ambitie om betere resultaten te behalen dan de landelijke trend, is niet gehaald. In het schooljaar 2014-2015 is echter een verbetering van de resultaten bereikt, na drie jaren van veel doublanten en afstromers naar de havo. Deze opgang willen we versterken door in te zetten op vier hoofdpunten.

Deze vier hoofdpunten zijn: opbrengstgericht werken, effectieve didactiek, versterkt mentoraat en betere aansluiting tussen klas 3vwo en 4vwo.

Daarnaast worden in de bijlage andere beleidspunten genoemd, die in het schoolplan niet voorzien worden van een verdere uitwerking, maar in het afdelingsplan verder worden uitgewerkt.

1.1 Missie van de afdeling vwo bovenbouw

In januari 2014 hebben we in het team de missie van onze afdeling geformuleerd:

- we willen de leerlingen kennis en inzicht bij brengen om ze voor te bereiden op een succesvolle studie op wo-niveau (of Hbo-niveau).
- we willen leerlingen opvoeden tot een kritisch en verantwoordelijk mens.
- we willen onderwijs geven in een prettige sfeer.

De schoolbrede missie en visie vormen samen met onze eigen invulling de uitgangspunten voor het schoolplan 2015-2019. In het schoolplan komen achtereenvolgens de onderdelen onderwijs, personeel en kwaliteit aan bod.

2. Onderwijs

- opbrengstgericht werken
- effectieve didactiek
- versterkt mentoraat
- betere aansluiting tussen klas 3vwo en 4vwo.

In het schoolplan 2010-2014 is ingezet op motiverend onderwijs voor leerlingen. Motiverend onderwijs is een belangrijk onderdeel van opbrengstgericht onderwijs. Opbrengstgericht onderwijs heeft verschillende aspecten, die in de school een prominente plaats krijgen.

1. Het onderwijs in de afdeling effectief en doelgericht maken en differentiëren

2. Het onderwijs in de lessen doelgericht maken met effectieve didactiek en differentiëren
3. Docenten en management op maat scholen op deze punten
4. Kwaliteit bewaken: monitoren van doorstromingscijfers, examencijfers en slagingspercentages

Uitwerking van deze punten:

1. Het onderwijs in de afdeling effectief en doelgericht maken en differentiëren

Mentoraat, inclusief LOB (Loopbaan Oriëntatie Begeleiding), versterken.

In 2014-2015 versterkte de afdeling het mentoraat. In klas 4V en 5V zijn vaste mentoruren ingeroosterd om de contactmogelijkheden tussen mentor en leerlingen te verbeteren.

Mentoren binnen een leerjaar stemmen het mentoraat meer op elkaar af.

In 2015-2016 scholen mentoren zich in opbrengstgericht mentoraat en LOB. Zie scholingsplan 2015-2016.

Examentraining om leerlingen beter voor te bereiden op het CE.

In 2014-2015 ontwikkelde de afdeling in de examenklas een week examentraining.

Leerlingen kunnen in deze week na afloop van hun lesperiode zelf kiezen voor welke vakken zij extra begeleiding krijgen. Management en docenten zijn hiervoor geschoold. In 2015-2016 en volgende jaren wordt de opzet geëvalueerd en bijgesteld.

Zomerschool

Vanaf 2014-2015 bieden wij leerlingen die zijn blijven zitten en die de rapportvergadering voordraagt, de mogelijkheid om alsnog over te gaan via de zomerschool.

It's Learning en Leren in Veiligheid

Het gebruik van It's Learning wordt waar nodig verder uitgebreid.

Leren in Veiligheid wordt in onze afdeling toegespitst op duidelijke afspraken en planning van toetsen en opdrachten, die voor zowel docenten als leerlingen werkbaar is.

Verder zie paragraaf 3.1.

Lesroosters

De lesroosters van de leerlingen dienen verbeterd te worden, zodat zij effectiever kunnen leren op school en thuis. Het streven is dat leerlingen lesroosters krijgen met weinig of geen tussenuren en eindigend uiterlijk 15.00 uur, bij uitzondering 15.50 uur of 16.40 uur voor enkele daarvoor aangewezen vakken.

Differentiëren

Een onderscheidend kenmerk van vwo is dat het niveau van de leerlingen sterk verschilt. In alle schooltypen komen leerlingen voor die met grote inzet het niveau net aankunnen, leerlingen die met normaal werken het diploma halen en leerlingen die het met meer gemak doen. Maar alleen het vwo heeft leerlingen die ver boven de gemiddelde vwo-er uitsteken, in andere schooltypen zouden deze leerlingen doorstromen naar een hoger type. Tegemoetkomen aan de behoeften van deze groep zeer begaafde leerlingen is een aantrekkelijke uitdaging, die we op verschillende manieren vormgeven.

Excellentieprogramma's om de betere leerlingen uit te dagen en extra ontplooiingsmogelijkheden te bieden.

Het gymnasium

In feite is het gymnasium een zeer belangrijke instelling om excellentie op onze school vorm te geven. Juist de meest begaafde leerlingen kiezen over het algemeen voor het gymnasium. Klassieke talen en cultuur vormen voor deze leerlingen een prachtige

intellectuele uitdaging. Versterking van het gymnasium is dan ook een belangrijk onderdeel van het algemene schoolbeleid en het beleid in de afdeling vwo in het bijzonder.

Zie de nota: Het gymnasium op de RSG Tromp Meesters.

Extra talenprogramma's

De afdeling biedt extra talenprogramma's in het kader van ELOS aan en de mogelijkheid om hiervoor een diploma te halen. Voor Engels is dit het **Cambridge** programma. Voor Duits en Frans zijn respectievelijk de programma's **Goethe** en **DELTA**. Deze worden door slechts een gering aantal leerlingen gevolgd. Evaluatie is nodig: hoe versterken we deze twee talenprogramma's.

Wetenschappelijke uitdaging (WON, Wetenschapsoriëntatie Nederland)

In 4vwo worden leerlingen geselecteerd en uitgenodigd deel te nemen aan het WON-programma in 4vwo en 5vwo. Dit beleid wordt voortgezet. In het beleidsplan WON wordt onder andere verder uitgewerkt hoe academische vaardigheden, zoals onderzoeksvaardigheden, in het onderwijs op onze school worden ondergebracht.

Olympiades

Het huidige beleid wordt voortgezet.

2. Het onderwijs in de lessen doelgericht maken met effectieve didactiek en differentiëren

Effectieve didactiek in de secties

Vanaf 2013-2014 werken de secties meer opbrengstgericht in een apart centraal schoolbreed aangestuurd traject. Secties evalueren de resultaten van toetsen en rapportcijfers en nemen bij tegenvallende resultaten maatregelen ter verbetering. Het effect hiervan straalt uit naar de afdeling.

In de schoolplanperiode werken secties met tegenvallende (examen)resultaten gericht aan effectieve didactiek. In het team vwo doen enkele docenten aan deze deskundigheidsbevordering mee.

Effectieve didactiek in het team vwo bovenbouw

Effectieve didactiek en opbrengstgericht onderwijs zijn voor het hele team belangrijke aandachtspunten: iedere docent wenst goede resultaten te bereiken. In de onderwijspraktijk in de bovenbouw vwo zijn in de afgelopen jaren vele werkvormen toegepast die goed passen bij vwo-leerlingen. Het team vwo staat voor de opgave te expliciteren wat de effectieve werking hiervan is en welke verbeteringen in effectieve didactiek mogelijk zijn. Belangrijk is speciaal na te gaan van wat effectieve didactiek is voor specifiek onze leerlingen. Welke werkvormen en manieren van lesgeven passen het beste bij leerlingen van de bovenbouw vwo en bij het niveau van kennis en vaardigheden die van hen worden verwacht, kortom wat is een echte vwo-les. Vervolgens zetten we in op betere resultaten.

Differentiëren

Differentiëren in de lessen gebeurt tot nu toe tijdens zelfstandig werken door leerlingen in de klas. De docent helpt en begeleidt de leerlingen die dat nodig hebben. Het is een manier om de lessen effectief te geven voor met name de leerlingen die extra aandacht en uitleg nodig hebben.

Er ligt een uitdaging voor docenten om de groep leerlingen die zeer begaafd zijn, meer uit te dagen en meer op hun niveau te laten leren.

Taalbeleid

Het schoolbrede taalbeleid wordt toegepast in onze afdeling door een aspect van taalbeleid te adopteren en in te voeren in de afdeling. Zie verder de notitie taalbeleid.

3. Betere aansluiting tussen klas 3vwo en 4vwo

De overgang van klas 3 naar 4 wordt door veel leerlingen ervaren als een kloof. Dat blijkt ook uit de resultaten bij veel leerlingen. Klas 3 en 4 zijn al wel gedeeltelijk op elkaar afgestemd, maar deze afstemming dient verbeterd te worden. Daartoe wordt overleg tussen de teams 3hv en 456vwo georganiseerd.

3. Personeel

Ontwerp en uitvoering primair proces

Docenten behoren het primaire proces volgens het onderwijsontwerp op goede wijze uit te voeren. Concreet houdt dit in dat docenten op de hoogte zijn van de doelen van het onderwijs in hun vak, dat zij ontwikkelingen in het vak, zoals wijzigingen in de exameneisen, bijhouden en verwerken. Deze activiteiten worden uitgevoerd in de vaksecties en gemonitord door de verantwoordelijk afdelingsleider.

Docenten behoren te voldoen aan de zeven competenties (wet BIO). In de gesprekkencyclus (zie personeelsbeleid) worden de competenties besproken en beoordeeld. Van de docenten wordt professioneel gedrag verwacht: het voortdurend werken aan de eigen competenties.

Deskundigheidsbevordering

In het team vwo houden docenten hun competenties op peil door het zelf bijhouden van vakliteratuur (vakinhoud en vakdidaktiek), door het volgen van cursusdagen op het eigen vakgebied en door scholing aangeboden door de school (mentoraat, examentraining, RTTI, effectieve didaktiek).

De afdelingsleider volgt cursusdagen op het gebied van teamleiderschap, monitoring en sturing op resultaten en didaktiek voor vwo.

Het bijhouden van een bekwaamheidsdossier in de afdeling staat nog in de kinderschoenen. Het streven is om voor elke docent aan het eind van 2016 het bekwaamheidsdossier op orde te hebben.

De centraal aangestuurde deskundigheidsbevordering geeft een input die noodzakelijk is om verder te komen. Maar om verdere stappen te zetten is het nodig om meer team- en afdelingsgebonden te gaan werken aan deskundigheidsbevordering.

In *teamverband* is het vwo-team daar de afgelopen jaren nauwelijks aan toe gekomen. Gezien het eigene en specifieke van het onderwijs aan leerlingen in de bovenbouw vwo is het nodig te onderzoeken wat werkt bij onze leerlingen en hoe wij daar als vwo-docenten goed op kunnen inspelen. We kunnen daarbij gebruik maken van de bestaande expertise in ons team, van experts van buiten en van literatuur. Wat we hiervoor nodig hebben in de komende jaren zijn organisatiemiddelen die we in teamverband zelf kunnen invullen met deskundigheidsbevordering.

Belangrijk is dat mensen in het team met elkaar en van elkaar leren. Lesbezoeken, door collega-docenten, een expert en de afdelingsleider zijn een belangrijk middel om de didaktiek in vwo-lessen op peil te houden en waar mogelijk te verbeteren.

Naast opbrengstgericht werken, effectieve didactiek, versterkt mentoraat en betere aansluiting tussen klas 3vwo en 4vwo, kunnen we de komende jaren werken aan samenwerkend leren, differentiëren, academische vaardigheden en andere nog nader te bepalen onderwerpen.

Verder zie scholingsplan (2015-2016).

4. Kwaliteit

Monitoring en rapportage

Bij elk van de drie leerlingrapporten gedurende het schooljaar worden de resultaten per leerling geanalyseerd door mentor en afdelingsleider, samen met de vakdocenten. Bij leerlingen die onder de norm presteren, worden op maat verbeteracties ondernomen. Ook tussen de rapporten door houdt de afdelingsleider de mentoren op de hoogte van de prestaties van leerlingen via het programma Cum Laude met als doel snel tot verbetering te komen. De nadruk ligt op monitoring van leerlingen in klas 4, met name in periode 1. In het kader van betere afstemming van het onderwijs tussen klas 3 en 4 worden resultaten behaald in de bovenbouw vwo beter teruggekoppeld naar klas 3 en andersom.

Opbrengsten

In het schoolplan 2010-2014 is als streefdoel geformuleerd dat we met de doorstroming 10% boven het landelijk gemiddelde komen. Dat was in de periode daarvoor (2006-2010) het streven en dat is toen ook gerealiseerd. Na 2014 is het doorstroomrendement in de bovenbouw vwo echter sterk verslechterd. Drie schooljaar lang lag het rendement op een laag niveau. In 2014-2015 zijn we er in geslaagd het rendement weer te verbeteren. De resultaten van het eindexamen waren wisselend.

Voor 2015-2019 streven we naar herstel van het doorstroomrendement tot minimaal 10% boven het landelijk niveau. Dat geldt ook voor de eindexamenresultaten.

De afdeling evalueert elk jaar de eindexamenresultaten in de laatste teamvergadering. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de WOLF-rapportages.

Vanaf 2015 zal de afdeling ook de resultaten van de LAKS-monitor evalueren en gebruiken voor het verbeteren van het onderwijs.

Toetsing

In elke sectie wordt een docent opgeleid tot toetsexpert in de RTTI-cursus. Ook enkele docenten uit de afdeling vwo doen deze cursus. RTTI-toetsing biedt vele mogelijkheden om leerlingen beter te monitoren en tot gericht verbeteracties te komen. In de komende jaren zal op dit gebied het beleid verder worden ontwikkeld.

Gesprekscyclus personeel

De kwaliteit van het onderwijs wordt onderhouden en verbeterd door meerdere keren gesprekken te voeren met de medewerkers, door lesbezoeken en leerlingevaluaties.

Eindexamenresultaten zijn een terugkerend element in de gesprekken.

Zie ook personeelsbeleid, gesprekscyclus.